การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

A STUDY OF SELF-CONTROL PROCESS: A CASE STUDYOF JUVENILE'S NOT OFFENDING RECIDIVISM DEPARTMENTOF PROBATION BANGKOK 11

ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A STUDY OF SELF-CONTROL PROCESS: A CASE STUDYOF JUVENILE'S NOT OFFENDING RECIDIVISM DEPARTMENTOF PROBATION BANGKOK 11

TUSSANEE HEIMWATTHAKIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of MASTER OF ARTS

(Applied Psychology)

Graduate School, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

ของ

ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.ณภัทรรัตน์ ไชยอัครกัลป์)

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ อรินทร์)

..... ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.สุพัทธ แสนแจ่มใส)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมราพร สุรการ)

ชื่อเรื่อง	การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)
ผู้วิจัย	ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ณภัทรรัตน์ ไชยอัครกัลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. สุพัทธ แสนแจ่มใส

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ เยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดแต่ไม่กระทำผิดซ้ำ ที่มีอายุขณะกระทำความผิด 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ซึ่งศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนพื้นที่สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) และไม่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำหลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป จำนวน 8 ราย และเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ผ่านการอบรมหรือมีประสบการณ์ และมีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชน และปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อควบคุม แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) และเป็นเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ประสบความสำเร็จในการให้คำปรึกษา อาทิ หลังจากให้คำปรึกษาแล้วเด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ ได้รับรางวัลการให้คำปรึกษาในระดับต่างๆ ได้รับคำนิยมจากบุคคลหรือองค์กรในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา จำนวนทั้งหมด 6 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและทำการตรวจสอบเครื่องมือด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การจัดการข้อมูล การแสดงข้อมูล และการอธิบายข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิด การเลือกมองในมุมมองใหม่ และเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยแนวทางการให้คำปรึกษาสำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา ทำความเข้าใจสาเหตุหลัก ดำเนินการและติดตามผล โดยผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการให้คำปรึกษาเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมต่อไป ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการจำแนกระยะเวลาการไม่กลับมากระทำผิดซ้ำ หลังจากได้รับการปล่อยตัวระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี เพื่อศึกษาความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละช่วงเวลา และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ออกแบบการวิจัยเชิงทดลอง ที่พัฒนาโปรแกรมการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน เพื่อลดโอกาสการกระทำผิดซ้ำ

คำสำคัญ : เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด, การไม่กระทำผิดซ้ำ, เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ, การควบคุมตนเอง

Title	A STUDY OF SELF-CONTROL PROCESS: A CASE STUDYOF JUVENILE'S NOT OFFENDING RECIDIVISM DEPARTMENTOF PROBATION BANGKOK 11
Author	TUSSANEE HEIMWATTHAKIT
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Napattararat Chaiakkarakan , Ph.D.
Co Advisor	Supat Sanjamsai , Ph.D.

This study is qualitative research with the following aims: (1) to identify the self-control process who were offenders, but not recidivists; and (2) to find a guideline for counseling for staff on the extension of the self-control among juvenile offenders. The tool used in this research included in-depth interviews with key informants, consisting of eight juveniles, who were offenders, but not recidivists. Their age at the time of committing offenses were between 15 to 18 years. The court had issued a judgment or an order for the child or youth to attend training in the Youth Training Center under the authority of the Bangkok Probation Office, Area 11 without a record of recidivism after being released for more than one year, and is a probation officer who has been successful in providing counseling. Awarded mentoring at various levels received good reviews from individuals or organizations who act as consultants, total of 6 people. The data used content-based analytics and performed tool validation with the triangulation technique. The research instrument was a semi-structured interview to study the process of self-control among the informants. The data analysis included data management, data display, and data explanation. The results of this research showed that the self-control process consists of three steps: situational awareness in order to not commit wrongdoing, avoidance of offending, and behavioral change. A guideline for counseling of self-control extension personnel in juveniles consisted of three steps: preparation before consulting, understanding the root cause, and action and follow-up. The research results may be used as an appropriate guideline for effective juvenile counseling.

Keyword : Juvenile's Offending, Not Offending Recidivism, Juvenile's Offending not Offending Recidivism, Self-Control

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) ครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งของเหล่าคณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ณภัทรรัตน์ ไชยอัครกัลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ซึ่งให้ความกรุณาและเมตตาแก่ผู้วิจัยตลอดและเสมอมา คอยให้คำปรึกษาตั้งแต่การริเริ่มศึกษากระบวนการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะกับผู้วิจัยเพื่อผู้วิจัยเพื่อได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยออกมาได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งยังเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษากระบวนวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทำให้ผู้วิจัยเข้าใจวิธีการ ขั้นตอนตลอดจนกระบวนการในการดำเนินการมากขึ้นจนผู้วิจัยสามารถดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของวิธีวิจัยเชิงคุณภาพได้อย่างถูกต้อง งานวิจัยในครั้งนี้จึงสามารถสำเร็จลุล่วงออกมาได้ด้วยดี ตลอดจนการให้กำลังใจ คอยถามไถ่ และห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบพระคุณอาจารย์ที่สละเวลาอันมีค่าในครั้งนี้จนผู้วิจัยสำเร็จและผ่านได้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพัทธ แสนแจ่มใส อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์เป็นผู้ที่คอยสละเวลาอันมีค่าเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในงานวิจัยเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยฉบับนี้จนสามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ เป็นผู้คอยให้คำปรึกษา อธิบาย ให้ความกระจ่างแจ้ง และคอยช่วยเหลือผู้วิจัยในหลายๆ ด้าน รวมถึงคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมราพร สุรการ และอาจารย์ ดร.ชัยยุทธ กลีบบัว ที่คอยถามไถ่และเป็นห่วงผู้วิจัยเสมอมาตลอดจนการช่วยเหลือเอื้ออำนวยต่างๆ ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ทำให้ผู้วิจัยดำเนินการบนเส้นทางที่ถูกต้องและไประสบการณ์ ข้อคิด และมุมมองต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่สละเวลาอันมีค่ามาเป็นประธานการสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ อรินทร์ ที่ได้กรุณามาเป็นประธานในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ทั้งยังเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะในงานวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปปรับปรุงและแก้ไขจนงานวิจัยออกมาได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อธิบดีกรมคุมประพฤติ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าไปเก็บกลุ่มข้อมูลที่

สำงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) รวมถึงเจ้าหน้าที่ทางสำงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้วิจัยในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีและเสมอมา

ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญตาราง ..... ฎ

สารบัญภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1

คำถามการวิจัย 4

วัตถุประสงค์การวิจัย 4

ขอบเขตการวิจัย 4

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา 4

ขอบเขตทางด้านผู้ให้ข้อมูล 4

ขอบเขตทางด้านพื้นที่การวิจัย 5

นิยามศัพท์เฉพาะ 5

ประโยชน์ที่ได้รับ 6

ประโยชน์ในเชิงวิชาการ 6

ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ 6

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม 7

แนวคิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด 8

1. ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด 9

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน 10
3. ลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน 11
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน 14
5. แนวทางในการดูแลและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด 16
แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ 18
1. ความหมายของการกระทำผิดซ้ำ (Recidivism) 18
2. สถิติการกระทำผิดซ้ำ 19
แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง (Self-control) 21
1. ความหมายของการควบคุมตนเอง (Self-control) 21
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง (Self-control) 23
3. กระบวนการในการควบคุมตนเอง 27
4. คุณลักษณะของบุคคลที่ขาดการควบคุมตนเอง 28
แนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการควบคุมตนเอง 29
1. ความหมายของการให้คำปรึกษา (Counseling) 29
2. หลักการให้คำปรึกษา 30
3. ประเภทของการให้คำปรึกษา 31
4. แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา 33
กรอบแนวคิดในการวิจัย 35
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย 37
การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย 37
ผู้ให้ข้อมูล 38
พื้นที่ในการดำเนินการวิจัย 39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 39

การเก็บรวบรวมข้อมูล 41
การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล 41
การวิเคราะห์ข้อมูล 42
บทที่ 4 ผลการศึกษา 44
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปหลัก 44
1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 44
2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 45
ส่วนที่ 2 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ 46
ขั้นตอนที่ 1 การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด 46
ขั้นตอนที่ 2 การเลือกมองในมุมมองใหม่ 49
ขั้นตอนที่ 3 เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 51
ส่วนที่ 3 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน 53
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา 54
ขั้นตอนที่ 2 ทำความเข้าใจสาเหตุหลัก 56
ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการและติดตามผล 58
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 66
สรุปผลการวิจัย 66
อภิปรายผลการวิจัย 68
ส่วนที่ 1 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ 68
ส่วนที่ 2 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน 74
ข้อเสนอแนะ 81
1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 81

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ 82
3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 82
4. ข้อจำกัดงานวิจัย 82
บรรณานุกรม 83
ภาคผนวก 93
ประวัติผู้เขียน 103

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนหลังจากได้รับการปล่อยตัว ... 20

ตาราง 2 แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (ตัวอย่าง) ... 40

ตาราง 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) ... 44

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) ... 46

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดกระบวนการในการควบคุมตนเอง ของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ 36

ภาพประกอบ 2 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ..... 53

ภาพประกอบ 3 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับ ส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน 65

บทที่ 1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดถือเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศไทย ในแต่ละปีมีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นจำนวนมาก และปัจจุบันพบว่าเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิด และกลับมากระทำผิดซ้ำมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยพบว่าคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมาเป็นคดีที่มีฐานความผิดอื่นๆ เช่น พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ร.บ.การพนัน นอกนั้นเป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย คดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2563; "ตะลึง! พบสถิติเด็กละเยาวชนหลงผิดก่อคดีซ้ำกว้าร้อยละ 40 ส่วนใหญ่พัวพันค้ายาเสพติด," 2565; "หยุด ! เด็ก-เยาวชน กระทำผิดซ้ำ วช. ผนึก โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ผลักดัน 3 แพลตฟอร์ม 8 นวัตกรรมยุติธรรมท้าทายไทย," 2565) จากข้อมูลสถิติพบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2561-2563 มีจำนวน 22,542 18,233 16,313 คน ตามลำดับ โดยมีการจำแนกตามเพศ พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 90.03 92.70 และ 92.93 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีแนวโน้มลดลง และส่วนมากเป็นเพศชาย (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2564) เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ถูกส่งตัวเข้าศูนย์ฝึกและอบรมแล้ว จะได้รับการควบคุม ดูแล ฟื้นฟู และแก้ไข เพื่อให้ปรับปรุงตนเองและสามารถออกมาอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมด้วยความพร้อมในทุกด้าน แต่ปรากฏว่าหลังจากที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้รับการปล่อยตัวสู่สังคมภายนอกไปแล้วนั้น พบว่า มีเด็กและเยาวชนจำนวนที่หันกลับไปกระทำความผิดซ้ำจึงถูกส่งตัวกลับเข้าศูนย์ฝึกและอบรมอีก (ศิริวรรณ กมลสุขสถิต, 2563) สอดคล้องกับข้อมูลสถิติเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในปีงบประมาณ 2558 ถึง 2562 แล้วกระทำผิดและถูกจับกุมซ้ำภายใน 1 ปี มีจำนวน 4,167 4,292 3,812 3,209 2,808 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 22.04 23.24 23.68 25.18 ตามลำดับ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2563) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภายในระยะเวลา 1 ปีแรกหลังจากได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมนั้น เด็กและเยาวชนที่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำมีจำนวนลดลง แต่คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2564)

ขณะที่ องค์การอนามัยโลกได้รายงานว่า สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนประกอบด้วยปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผล

ต่อการเพิ่มโอกาสของการกระทำผิด เช่น พันธุกรรม ฮอร์โมน เพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และประสบการณ์ และ 2) ปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สังคม (Krug, Mercy, Dahlberg, และ Zwi, 2002; ศรุต สงวนสุข, 2561) โดยมีการควบคุมตนเอง (Self-control) เป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนมากที่สุด เด็กที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะไม่รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่นำไปสู่การกระทำผิดทางอาญา อันได้แก่ การก่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์ ลักขโมย ปล้น จี้ชิงทรัพย์ การข่มขืน หรือการฆาตกรรม เป็นต้น (ทรรศพล ขุนรัง, 2556; พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์, 2561; ศิริลักษณ์ ปัญญา และเสาวลักษณ์ ทาแจ้ง, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ที่ระบุว่า บุคคลที่เคยกระทำผิดและกลับมากระทำผิดซ้ำอีกนั้น เกิดจากปัจจัยทางจิตใจของเด็กและเยาวชนที่ไม่สามารถจัดการกับอารมณ์หรือความรู้สึกทางลบของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากขาดการขัดเกลาทางสังคม ทำให้ถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย (จิริทธิ์พล ภูวไชยจีรภัทร และคณะ, 2561; บังอร ศิริโรจน์ และคณะ, 2559)

ทั้งนี้ การควบคุมตนเอง คือการที่เด็กและเยาวชนมีความยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การกระทำผิดกฎหมาย รวมถึงพฤติกรรมที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและบุคคลอื่น โดยบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำมักจะมีลักษณะชอบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่สนใจความรู้สึกของบุคคลอื่น มีแนวโน้มหุนหันพลันแล่น และชอบความเสี่ยง โดยอาจมีลักษณะเหล่านี้ทั้งหมดในบุคคลเดียวกัน และมีแนวโน้มที่จะคงอยู่ตลอดชีวิต ทั้งนี้ การควบคุมตนเองต่ำถูกส่งผ่านจากผู้ปกครองไปยังเด็กผ่านการอบรมสั่งสอน การดูแลเอาใจใส่ รวมถึงการเลี้ยงดูที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการควบคุมตนเอง ส่งผลให้เด็กมีการควบคุมตนเองต่ำ ที่นำมาสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางอาญา หรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน โดยบุคคลที่ขาดการควบคุมตนเอง มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการกระทำผิด หรือมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน (Gottfredson และ Hirschi, 1990)

จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนที่มีการควบคุมตนเองสูงจะสามารถเลือกกระทำหรือแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่กำลังเผชิญ สามารถควบคุมพฤติกรรมด้านลบ และมีโอกาสถูกล่อลวงได้ยากกว่าเด็กที่มีการควบคุมตนเองต่ำ (Gillebaart และ de Ridder, 2015) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์ (2561) พบว่า การกระทำผิดซ้ำของเด็กและ

เยาวชนมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านการควบคุมตนเอง เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจะมีระดับในการควบคุมตนเองต่ำ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ จิรัชยา เจียวก๊ก และคนอื่นๆ (2563) ที่พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำผิดมักมีพฤติกรรมหงุดหงิดง่าย และไม่สามารถควบคุมตนเองได้ การที่จะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถยับยั้งพฤติกรรมการกระทำผิดได้ด้วยตนเองจะต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้อย่างถูกต้องในเรื่องของการรู้และเข้าใจอารมณ์ตนเอง และสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ (ศรุต สงวนสุข, 2561)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบงานวิจัยที่ศึกษาศึกษาเรื่อง ปัจจัยกดดันและปัจจัยการควบคุมตนเองกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน (จิรทธิ์พล ภูวไชยจีรภัทร และคณะ, 2561) รวมถึงมีการศึกษาผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นกระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยการฝึกการควบคุมตนเองด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (กัลยา ตาสา และคนอื่นๆ, 2563) โดยผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า การควบคุมตนเองต่ำมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน และพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำหลังจากได้รับการปล่อยตัวกลับสู่สังคม มีอัตราที่เพิ่มขึ้น (กัลยา ตาสา และคนอื่นๆ, 2563; จิรทธิ์พล ภูวไชยจีรภัทร และคณะ, 2561) นอกจากนี้ พบว่างานวิจัยของประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำมีจำนวนน้อย และการที่จะเข้าถึงแนวทางในการปรับตัวเพื่อไม่ให้ตนเองไม่กระทำผิดซ้ำนั้นจำต้องอาศัยวิธีการศึกษาที่มีความละเอียดลึกซึ้ง ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของจิตใจ ความคิด ที่จะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมดังกล่าว วิธีวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นวิธีที่จะช่วยตอบโจทย์ต่อประเด็นดังกล่าวในการดำเนินการวิจัย (สมโภชณ์ อเนกสุข, 2564) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาสำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน โดยเป็นการให้คำปรึกษารายบุคคล และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ที่อาศัยแนวทางการให้การปรึกษาเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ (Motivational interviewing: MI) ด้วยการชี้นำ หรือชักชวน ให้เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายและเป็นอันตราย ตามความเหมาะสมและตามความเป็นจริง (จันจิรา หินขาว และคณะ, 2563) แนวทางการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) ที่นำมาใช้เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง เกิดการยอมรับตนเองและนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ (นิสรา คำมณี และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2560) และแนวทางการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) ที่นำมาใช้เพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดมองเห็นหรือรับรู้ต่อประสบการณ์ของตนเองหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่นำมาสู่การกระทำความผิด (ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2559)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการในการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ เพื่อมุ่งหวังการเสริมสร้างให้เกิดการควบคุมตนเอง และเป็นข้อมูลสำคัญที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเด็กและเยาวชน อีกทั้งข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาประกอบการบำบัด ฟื้นฟู แก้ไข เด็กและเยาวชนที่อยู่ในกระบวนการการควบคุมความประพฤติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป โดยการเสริมสร้างทักษะการควบคุมตนเองเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำมีกระบวนการอย่างไร

2. การให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชนมีแนวทางอย่าไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

2. เพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ เพื่อช่วยส่งเสริมกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ขอบเขตทางด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่

1. เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดแต่ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นเด็กและเยาวชนเพศชายและเพศหญิง มีอายุขณะกระทำความผิด15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและ

ร่างกาย ซึ่งศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พื้นที่สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) ที่ถูกปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรม และไม่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป และไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขคำพิพากษาของศาล เช่น ไม่ต้องเดินทางมารายงานตัวกับเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติตามระยะเวลาที่กำหนด (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2563)

2. เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นเจ้าหน้าที่คุมความประเพฤติที่ผ่านการอบรมหรือมีประสบการณ์และความรู้ ความสามารถทางด้านจิตวิทยาและหรือการให้คำปรึกษาแนะแนวทางจิตวิทยาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเพื่อควบคุม แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เป็นระยะเวลา 1 ปี ขึ้นไป และเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ประสบความสำเร็จในการให้คำปรึกษา โดยเด็กและเยาวชนที่เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติให้คำปรึกษาไปแล้วไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

ขอบเขตทางด้านพื้นที่การวิจัย

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กและเยาวชน หมายถึง บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์

2. เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือความผิดฐานอื่น ภายในระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี หลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2563; สุภัทรา ปกาสิทธิ์ วโรตม์สิกขดิตถ์ และ จุฑารัตน์ พรพุทธศรี, 2563)

3. การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีความยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การกระทำผิดกฎหมาย รวมถึงพฤติกรรมที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและบุคคลอื่น

4. แนวทางการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเอง หมายถึง แนวทางการให้คำปรึกษาที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดกระบวนการควบคุมตนเองผ่านความคิดที่เกิดจากการรับรู้ การประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จนทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนัก และยอมรับตนเอง จนนำมาสู่การเกิดพฤติกรรมการควบคุมตนเอง

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้ด้านกระบวนการควบคุมตนเองในบริบทของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเองตามแนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ซึ่งเป็นองค์ความรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านการควบคุมตนเองให้แก่เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยอาศัยแนวทางในการให้การปรึกษาเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing หรือ MI) แนวทางการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) และแนวทางการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt)

ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานครสังกัดกรมคุมประพฤติทุกเขต รวมถึงสำนักงานคุมประพฤติทุกภาคส่วนในจังหวัดอื่นๆ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการควบคุมตนเองให้แก่เด็กและเยาวชนไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำอีกในอนาคต รวมถึงนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชน อาทิ การให้ความรู้เพิ่มเติม หรือฝึกอบรมให้มีความชำนาญตามแนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษาตามแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการทำงานการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองและเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรม

จากการวิจัยเรื่องการการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมประพฤติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นคว้าจากตำรา เอกสารและข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
    1.1 ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
    1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
    1.3 ลักษณะการการะทำผิดของเด็กและเยาวชน
    1.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
    1.5 แนวทางในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ
    2.1. ความหมายของการกระทำผิดซ้ำ
    2.2. สถิติการกระทำผิดซ้ำ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง
    3.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง
    3.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
    3.3 กระบวนการในการควบคุมตนเอง
    3.4 คุณลักษณะของบุคคลที่ขาดการควบคุมตนเอง
4. แนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการควบคุมตนเอง
    4.1 ความหมายของการให้คำปรึกษา
    4.2 หลักการให้คำปรึกษา
    4.3 ประเภทการให้คำปรึกษา
    4.4 แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

เนื่องจากเด็กและเยาวชนมีวุฒิภาวะแตกต่างจากผู้ใหญ่ อาทิ ด้านอารมณ์ ด้านพฤติกรรม ประสบการณ์ รวมถึงทักษะชีวิต ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเด็กและเยาวชนเป็นพิเศษ ในปัจจุบันพบว่าปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีความรุนแรงมากขึ้น จากข้อมูลที่ผ่านมาพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น คือ มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 15 – 18 ปี ซึ่งในวัยนี้ถือเป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ทำให้เด็กในวัยนี้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านระหว่างวัยส่งผลต่อพัฒนาการที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงวัย ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และจิตใจ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2562; วนัญญา แก้วแก้วปาน, ชนิดา มิตรานันท์, และ อัจศรา ประเสริฐสิน, 2561) ดังนี้

ทางด้านสติปัญญาในช่วงวัยรุ่นเริ่มมีการเข้าใจถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น (formal operational stage) กล่าวคือ วัยรุ่นสามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เริ่มเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึก ความดีงามหรือจริยธรรม และมีความยืดหยุ่นในตนเองมากขึ้น

ทางด้านอารมณ์และจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และจิตใจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางดด้านร่างกาย ส่งผลให้เด็กในวัยนี้มีอารมณ์แปรปรวนง่าย เป็นภาวะทางอารมณ์ที่มีความเข้มข้นกว่าปกติ ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจ มักแสดงออกความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา มีอารมณ์รุนแรงจนในบางครั้งไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ดังนั้นในวัยนี้เด็กควรได้รับการพัฒนาทางอารมณ์ การเข้าใจอารมณ์ของตนเองและของคนอื่น การรู้จักควบคุมอารมณ์และการรู้จักแสดงออกทางอารมณ์ (พิมพิกา ตันสุวรรณ, 2561)

ทางด้านสังคมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของ Erikson ในช่วงการพัฒนาอัตลักษณ์ (Identity formation) กล่าวว่าช่วงอายุดังกล่าวร่างกายจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งความคิดและอารมณ์ จะเป็นช่วงที่เด็กเริ่มค้นหาตนเอง เริ่มสร้างลักษณะเฉพาะภายในตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัว เชื่อในความคิดของตนเองและพยายามค้นหาความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง ทำให้เด็กในวัยนี้เริ่มห่างจากครอบครัว ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการอยู่กับเพื่อน เริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม รวมถึงการเลียนแบบพฤติกรรมจากคนรอบข้างหรือสังคม ส่งผลให้ทำให้กระทำความผิดได้ง่าย (Erikson, 1950)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าธรรมชาติของเด็กและเยาวชนในเชิงจิตวิทยา หากเด็กและเยาวชนได้รับการซึมซับจากต้นแบบไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งทางคำพูดหรือการกระทำต่างๆ

เด็กและเยาวชนย่อมได้รับผลกระทบไม่ว่าจะเป็นด้านสภาวะอารมณ์ที่ไม่มั่นคง การขาดความยับยั้งชั่งใจ จนเป็นสาเหตุมาสู่การกระทำความผิด (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2558)

1. ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

เด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 ได้กำหนดว่า “เด็ก” หมายความถึง บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” หมายความถึง บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติกล่าวว่า เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี และ เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 24 ปี (สุพัชญา ด้วงคง, นิรันดร์ จุลทรัพย์, และ วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิน, 2561)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้กำหนดไว้ว่า เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และ เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้ง 18 ปีบริบูรณ์จนถึง 25 ปีบริบูรณ์

สิทธิเด็กองค์กรยูนิเซฟ กำหนดไว้ว่า เด็กและเยาวชนคือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ความหมายตามสิทธิเด็กองค์กรยูนิเซฟ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับบริบทในงานวิจัยในครั้งนี้ เด็กและเยาวชน หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (Juvenile Delinquent) ทางอาชญาวิทยาเมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาไม่ถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นอาชญากร แต่ถือเป็นการกระทำที่เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบน (ภัทราวรรณ รัตนเกษตร, 2562) ซึ่งประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดความหมายของ “เด็กและเยาวชนกระทำความผิด” ไว้อย่างชัดเจน แต่จากการทบทวนวรรณกรรมได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของ “เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด” ไว้ดังนี้ การกระทำผิดเป็นคำใช้เรียกเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยการกระทำดังกล่าวถือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน การกระทำผิดดังกล่าวในทางกฎหมายไม่ถือเป็นพฤติกรรมการต่อต้านสังคม เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย (อัจฉรียา ชูตินันทน์, 2562) ขณะที่ กัลยา ตาสา และคนอื่นๆ (2563) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด คือบุคคลที่ศาลเยาวชนตัดสินว่ากระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาโดยต้องเข้ารับการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนกลาง สอดคล้องกับ ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์ (2559) กล่าวว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบ ค่านิยม บรรทัดฐานของสังคม การกระทำดังกล่าวถือเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาญา และยังสอดคล้องกับ สิทธา ด่านพงษ์ประเสริฐ

และ อภิรัตน์ กังสดารพร (2563) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลที่กระทำความผิดทางอาญาที่มีอายุตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2535

สรุป เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด หมายถึง เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ ค่านิยม และบรรทัดฐานของสังคม รวมถึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาญา

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ทฤษฎีทางอาชญวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยทฤษฎีสำคัญหลายทฤษฎี เป็นต้นว่า ทฤษฎีโอกาสที่แตกต่าง ทฤษฎีการเลียนแบบ ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่าง ทฤษฎีปฏิกิริยาของสังคม ทฤษฎีตราหน้า

2.1 ทฤษฎีโอกาสที่แตกต่าง (Different Opportunity Theory)

Cloward และ Ohlin (2015) กล่าวถึงการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนขึ้นกับโครงสร้างทางสังคมและโอกาสส่งผลให้เด็กและเยาวชนแต่ละคนมีโอกาสพบเห็นแบบอย่างที่แตกต่างกัน โดยเด็กและเยาวชนบางคนใช้ชีวิตในแหล่งเสื่อมโทรม ท่ามกลางการกระทำความผิดทางอาญา แต่ไม่มีโอกาสพบเจอตัวอย่างคนที่ประสบความสำเร็จ จึงทำให้เลือกปฏิบัติตามแบบอย่างที่ตนเองพบเห็น (สุดสงวน สุธีสร, 2554)

2.2 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory)

Gabriel Tarde กล่าวถึงการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่พบเห็นการกระทำความผิดทางอาญา ทำให้เกิดการเรียนรู้ จดจำ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และปฏิบัติตามแบบอย่างพฤติกรรมที่ได้พบเห็น (จิตรา เพียรล้ำเลิศ, 2554)

2.3 ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่าง (Different Association Theory)

Sutherland (2015) กล่าวถึงเด็กและเยาวชนที่คบหาหรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มคนที่กระทำความผิด หรือมีคนใกล้ชิด อาทิ บุคคนในครอบครัว เพื่อนสนิท เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมกระทำผิด จะส่งผลต่อการเรียนรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ของเด็กและเยาวชนให้กระทำผิด โดยที่การเรียนรู้พฤติกรรมเหล่านั้นขึ้นกับความสำคัญของบุคคลที่เด็กและเยาวชนใกล้ชิด ตลอดจนความถี่และระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนคบหากับบุคคลเหล่านั้น (ปกรณ์ มณีปกรณ์, 2564)

2.4 ทฤษฎีปฏิกิริยาของสังคม (Social Reaction Theory)

Sutherland และ Gabriel Tarde อธิบายว่า เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดในครั้งแรก มักถูกสังคมตีตราว่าเป็นบุคคลที่กระทำผิด และแสดงปฏิกิริยา หรือปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดในครั้งแรก แตกต่างจากเด็กและเยาวชนทั่วไป อาทิ แสดงความห่างเหิน ไม่ให้โอกาสในการกลับคืนสังคมอย่างปกติสุข จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำ จนอาจจะกระทำผิดที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น (สุดสงวน สุธีสร, 2554)

2.5 ทฤษฎีตราหน้า (Symbolic Interaction Theory)

Frank Tannenbaum อธิบายว่า การที่สังคมมีปฏิกริยากับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรก ด้วยการโต้ตอบอย่างไม่เหมาะสม อาทิ แสดงความรังเกียจ ไม่ยอมรับ ไม่ให้อภัย ไม่เปิดโอกาสให้แก้ไขกลับตัว เป็นการตราหน้าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ซึ่งเป็นการผลักดันให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นกระทำผิดซ้ำและกระทำผิดที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น (วิจิตรา อัครพิชญธร, 2562)

3. ลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเมื่อจำแนกตามฐานความผิดที่พบว่ามีเด็กและเยาวชนกระทำผิดมากที่สุด 2 อันดับแรกจากรายงานสถิติคดีประจำปี 2562 ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ 51.02% รองลงมาคือฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 14.15% และมีฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายที่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนพบว่าในรายงานสถิติคดีประจำปี 2562 มีจำนวนเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เป็นจำนวน 18 ในฐานเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ดังนี้ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2562)

3.1 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

เมื่อเปรียบเทียบตามฐานความผิดพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในฐานยาเสพติดให้โทษพบเป็นอันดับหนึ่ง เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีประวัติการใช้ยาเสพติดเป็นครั้งแรกเฉลี่ยอยู่ที่ช่วงอายุ 13 ถึง 15 ปี (Wirojkul, 2017; ปกรณ์ มณีปกรณ์, 2564; ศิริลักษณ์ ปัญญา และเสาวลักษณ์ ทาแจ้ง, 2563) ยาเสพติดที่พบว่ามีการใช้มาที่สุดเป็นสารเสพติดประเภทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าสาเหตุหลักของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ส่วนใหญ่เกิดจากความอยากรู้อยากลองและอยู่ในวัยคึกคะนองบวกกับการคบเพื่อนหรือบุคคลที่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีความคิดอยากจะทดลองหรืออยากกระทำตามเพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับหรือเป็นจุดสนใจทำให้เด็กและเยาวชนจึงเป็นสาเหตุนำมาสู่การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน (ประกายเพชร แก้วอินทร์ และ ภุชงค์ เสนานุช, 2561) จากการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดซ้ำ

ของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการกระทำผิด คือ การคบหาสมาคมกับเพื่อน โดยเด็กและเยาวชนที่คบหาสมาคมกับเพื่อนที่กระทำผิดเพิ่มขึ้น จะมีโอกาสเสี่ยงที่ทำให้เด็กและเยาวชนจะกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้น 4 เท่าเมื่อเทียบกับเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้มีการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่กระทำผิด (ศิริวรรณ กมลสุขสถิต, 2563) เยาวชนส่วนใหญ่รู้ว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและรู้ว่าโทษของยาเสพติดเป็นอย่างไร แต่คิดว่าตนเองสามารถควบคุมไม่ให้ใช้ยาเสพติดต่อเนื่อง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเข้าใจว่าการลองไม่กี่ครั้งหรือการไม่ได้เสพทุกวันจะทำให้ไม่ติด ทำให้เกิดการทดลองใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนติดสารเสพติด เมื่อเด็กและเยาวชนติดสารเสพติดส่งผลให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถควบคุมอารมณ์และสติได้ทำให้ส่งผลต่อการกระทำความผิดได้ง่าย จนในที่สุดเด็กและเยาวชนตกไปเป็นทาสของยาเสพติดจากตอนแรกเด็กและเยาวชนอยู่ในฐานะผู้เสพและหรือครอบครองยาเสพติดจนนำมาสู่การเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดเนื่องจากเด็กและเยาวชนต้องการเงินเพื่อนำไปซื้อยาเสพติดมาเสพเองด้วยและเนื่องจากผลตอบแทนที่ได้จากการจำหน่ายมีความคุ้มค่าบวกกับได้กำไรที่สูง โดยเริ่มจากเป็นผู้ค้ารายย่อย และพัฒนาจนมีเครือข่ายที่กว้างขึ้นจนกลายเป็นผู้ค้ารายสำคัญและนำไปสู่การก่อคดีความในท้ายที่สุด (จิรัชยา เจียวก๊ก และคนอื่นๆ, 2563; นฤมล ฮะอุรา, กุลทัต หงส์ชยางกูร, และ กาญจน์สุนภัส บาลทิพย์, 2559)

3.2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

สาเหตุการกระทำความผิดส่วนใหญ่ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนจะอ้างว่าเกิดจากความยากจนทำให้เกิดการลักขโมยเป็นสาเหตุนำไปสู่การกระทำความผิฐานลักทรัพย์ทั่วไป การกระทำผิดที่เข้าข่ายการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์จนเป็นสาเหตุนำมาสู่การเป็นอาชญากรรม อาทิ ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ฉ้อโกงทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ และทำให้ผู้อื่นเสียทรัพย์ ทำให้เห็นว่าอิทธิพลที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ของเด็กและเยาวชนเกิดจากการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ การควบคุมตนเองต่ำ และความผูกพันทางสังคม (นพวัลภ์ คงคาลิหมีน, พัชราภรณ์ ชูสิงห์แค, และ ปรางทิพย์ เอียดหมุน, 2559; พระมหาสมชาย จำปาทอง, 2558) โดยมีผลการวิจัยของ อัญพัชญ์ ศักดิ์เมธารัตน์ (2558) ที่พบว่าการลักทรัพย์ของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุจากตนเองมากที่สุด เนื่องจากมีนิสัยค่อนข้าง เอาแต่ใจตนเอง ดื้อรั้น คิดว่าตนเองถูกต้องเสมอ ไม่เชื่อฟังบิดามารดา รักอิสระ ติดเกมส์ อยากรู้อยากลองสิ่งแปลกใหม่จึงนำไปสู่การกระทำผิด อัญพัชญ์ ศักดิ์เมธารัตน์ (2558) ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมติดเกมส์ยอมรับว่าไม่สามารถหยุดเล่นเกมส์ได้ เมื่อไม่มีเงินก็ต้องหาเงินเพื่อนำไปเล่นเกมส์ จนทำให้เด็กและเยาวชนวางแผนลักทรัพย์เพื่อนำทรัพย์ที่ได้ไปแลกเปลี่ยนเป็นเงิน (จารีศรี

กุลศิริปัญโญ, 2558) นอกจากนี้การกระทำผิดฐานลักทรัพย์ส่วนใหญ่ของเด็กและเยาวชนเกิดจากเด็กและเยาวชนอยู่ในวัยคึกคะนอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ และอยากมีอยากได้เกินความพอดีของตนเอง (นพวัลภ์ คงคาลิหมีน และคนอื่น ๆ, 2559) รวมถึงสาเหตุอื่นๆ เป็นต้นว่า การฝึกอบรมให้แก่นักโทษในแต่ละด้านเป็นจำนวนน้อยเกินไป ภาวะทางเศรษฐกิจและการติดต่อสัมพันธ์กับอาชญากร ทัศนคติต่อการถูกลงโทษ นิสัยและความรับผิดชอบ และการตัดสินใจเชิงเหตุผลในการลงมือกระทำความผิด ด้วยความเชื่อมั่นในตนเองและทีมงาน และเชื่อว่าการลงมือกระทำความผิดแต่ละครั้งเป็นการกระทำที่คุ้มค่า (ทรรศพล ขุนรัง, 2556)

3.3 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายพบว่ามีอิทธิพลมาจากอารมณ์ ทำให้เด็กและเยาวชนขาดสติ ขาดความยั้งคิด รวมถึงเด็กและเยาวชนพบเห็นสถานการณ์ความรุนแรง อาทิ การใช้คำพูดที่รุนแรงตลอดจนการทำร้ายร่างกาย ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการยอมรับความรุนแรงจนก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและแสดงพฤติกรรมความรุนแรงในการแก้ปัญหา (พิริยา ยังรอต, 2558; สิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ, 2557) โดยการใช้กำลัง อาวุธ และสิ่งของอื่นๆ ที่สามารถใช้แทนอาวุธ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นสาเหตุในการนำมาสู่การทะเลาะวิวาท ซึ่งการกระทำที่เข้าข่ายความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย อันได้แก่ การใช้ความรุนแรง การทำร้ายและจิตใจ ทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บและการทำให้ถึงแก่ชีวิต (ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2559) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่พบมากที่โรงเรียนในลักษณะของการทะเลาะวิวาทระหว่างเพื่อนร่วมโรงเรียนและต่างโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสภาวการณ์ Child Watch (สถาบันรามจิตติ, Child Watch Thai, และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2555) พบว่า เด็กไทยร้อยละ 34 เคยพบเห็นการพกพาอาวุธและเคยพบเห็นการทำร้ายร่างกายในสถานศึกษาเป็นประจำ รวมถึงความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากการกระทำรุนแรงของสมาชิกในครอบครัวและความรุนแรงที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ล้วนมีอิทธิพลต่อการรับรู้จนนำมาซึ่งการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวงธร นาวาผล และ พรรณี บัวเล็ก (2561) พบว่า เยาวชนที่กระทำผิดยกพวกตีกัน มีสาเหตุจาก ครอบครัวที่ขาดการสื่อสารระหว่างกัน อยู่ร่วมกันแบบไม่มีวินัย รวมถึงการเป็นบุคคลที่มีต้นทุนชีวิตต่ำ ใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่มีความเสี่ยง มีลักษณะนิสัยแบบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ขาดการยับยั้งชั่งใจ ถูกยั่วยุได้ง่าย ขาดความมั่นใจในตนเอง (สรวงธร นาวาผล และพรรณี บัวเล็ก (2561) และยังสอดคล้องกับ ซาอีดะห์ เกษา (2558) พบว่า การจัดการและแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนมักจะขอความช่วยเหลือจากรุ่นพี่หรือเพื่อนหรือบุคคลที่มีอิทธิพลเพื่อ

เจรจากัน หากการเจรจาไม่เป็นผลก็จะนำมาสู่การใช้ความรุนแรง (ซาอีดะห์ เกษา, 2558) นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเลียนพฤติกรรมต้นแบบแบบข่าวสารเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมหรือจากในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่รับชม เด็กและเยาวชนกล่าวว่าเวลาอ่านข่าวสารหรือชมภาพยนตร์ทำให้ได้รู้ถึงวิธีการใหม่ๆ และหรือสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (เลอพร ศุภสร, 2562) การมีประสบการณ์ชีวิตและมุมมองที่จำกัดทำให้เด็กและเยาวชนถูกยั่วยุจากสิ่งเร้าได้ง่าย ส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดความยับยั้งชั่งใจ และมักใช้อารมณ์เพื่อแก้ปัญหาเนื่องจากเด็กและเยาวชนขาดการควบคุมตนเองจนนำมาสู่การกระทำผิดซ้ำในท้ายที่สุด ดังนั้นหากเด็กและเยาวชนได้มีการควบคุมตนเองก็จะสามารถชะลอพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่มีต่อสถานการณ์ดังกล่าวได้ในท้ายสุด (สรวงธร นาวาผล และ พรรณี บัวเล็ก, 2561)

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

องค์การอนามัยโลกรายงานถึงสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนประกอบด้วยหลายปัจจัยที่มีความซับซ้อนและแตกต่างกัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดสามารถแยกปัจจัยออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก อันได้แก่ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ดังต่อไปนี้ (Krug และคนอื่น ๆ, 2002; ศรุต สงวนสุข, 2561)

4.1 ปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากที่สุด เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มโอกาสของการกระทำผิด เช่น พันธุกรรม ฮอร์โมน เพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และประสบการณ์ (Krug และคนอื่น ๆ, 2002; ศรุต สงวนสุข, 2561) ในที่นี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะทางด้านร่างกาย ที่ถูกถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากบิดามารดา เช่น สีผิว สีผม ระดับเชาวน์ปัญญา ความไม่สมประกอบทางด้านร่างกาย ลักษณะทางพันธุกรรมจึงมีอิทธิพลทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการตอบสนองจากสิ่งแวดล้อม อาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีปมด้อยทำให้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว และ 2) ลักษณะทางด้านจิตใจ แบ่งเป็นลักษณะทางจิตวิทยาทั่วไป และลักษณะจิตใจตามแนวคิดทางจิตวิเคราะห์ โดยลักษณะทางจิตวิทยาทั่วไป เป็นปัญหาทางด้านการเจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจ เกิดภาวะทางจิตที่มีความบกพร่อง การกระทบกระเทือนทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง และประสบการณ์การควบคุมตนเอง อาจส่งผลกระทบถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน การควบคุมตนเองจึงเข้ามามีบทบาทต่อสาเหตุของอาชญากรรมและพฤติกรรมของอาชญากร (จีรวรรณ วารุกะ, 2562; ชาริณี กระตุฤกษ์, 2560; รุ่งอรุณ ชนะวีรวรรณ, 2558) ส่วนลักษณะจิตใจตามแนวคิดทางจิตวิเคราะห์ของซิกมันต์ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่วิเคราะห์ว่าจิตใจของมนุษย์ประกอบด้วย อิด (Id), อีโก้ (Ego) และ ซุปเปอร์อี

โก้ (Super Ego) เมื่อ อิด หมายถึง จิตไร้สำนึก หรือ สันดานดิบ เป็นความรู้สึกของจิตที่มีมาตั้งแต่เกิด เป็นพฤติกรรมที่ขาดการควบคุม การยับยั้งชั่งใจ ส่วนอีโก้ หมายถึง จิตสำนึก หรืออัตตา เป็นสิ่งที่ควบคุมการปฏิบัติของนิสัยให้สอดคล้องกับความต้องการ ส่วนซุปเปอร์อีโก้ หมายถึง สติสัมปชัญญะ หรือมโนธรรม ซึ่งเกิดจากวัฒนธรรมในสังคม พฤติกรรมการแสดงออกขึ้นกับค่านิยมของสังคม การอบรมเลี้ยงดูของบิดมารดาและบุคคลใกล้ชิด โดยที่อิด อีโก้ และซุปเปอร์อีโก้ส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน ซึ่งอาจมีความขัดแย้ง และเกิดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือการประกอบอาชญากรรมในท้ายที่สุด (อุนิษา เลิศโตมรสกุล และ อัณณพ ชูบำรุง, 2561)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การควบคุมตัวเองต่ำเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการกระทำผิด บุคคลที่มีการควบคุมตัวเองต่ำมักมีลักษณะพฤติกรรมหุนหันพลันแล่น (Iimpulsivity) มักง่าย (Simple tasks) ชอบเสี่ยง (Risk-taking) ชอบใช้กำลัง (Physical activities) เอาแต่ใจตัวเอง (Self-centeredness) และอารมณ์เสียบ่อย (Bad temper) ซึ่งลักษณะเหล่านี้ทำให้ผู้ต้องขังที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดมากกว่าคนทั่วไป (เสกสัณ เครือคำ, พิชัย เสนา, และ กัญญ์ฐิตา ศรีภา, 2562) ทำให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะกลับมากระทำผิดซ้ำได้อีก ปัจจัยต่างๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ได้รับอิทธิพลมาจากการติดสารเสพติด การเข้าถึงแหล่งของสารเสพติด การใช้สารเสพติดในการแก้ปัญหา การใกล้ชิดกับบุคคลที่ใช้สารเสพติด ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น นอกจากปัจจัยเสี่ยงที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดแล้วยังมีปัจจัยภูมิคุ้มกันที่เข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด อันได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ทักษะชีวิตและการตระหนักรู้ถึงโทษของสารเสพติด ทำให้เห็นได้ว่าการส่งเสริมปัจจัยภูมิคุ้มกันในด้านของการควบคุมตนเองจะช่วยชะลออารมณ์ทางลบที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชนและยังส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีจิตใจที่มั่นคงสามารถควบคุมตนเองไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด (วิไลลักษณ์ ลังกา และคนอื่นๆ, 2560) นอกจากนี้ยังเกิดจากความไม่พร้อมของครอบครัว เช่น พ่อแม่แยกกันอยู่ ฐานะทางครอบครัว ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่น ขาดที่พึ่งทางใจ อีกทั้งชุมชนที่อาศัยอยู่เป็นแหล่งที่สามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย สภาพแวดล้อมต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการเอื้อต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (กัลยา เหล่าจก และ พลกฤต แสงอาวุธ, 2562; พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์, 2561) จากงานวิจัยของ เรืองสิทธิ์ เนตรนวลใย และคณะ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการเข้าสู่การบำบัดรักษาเพื่อเลิกใช้ยาบ้าด้วยความสมัครใจของเยาวชนไทย พบว่า การบำบัดรักษาเยาวชนต้องอาศัยความ

ร่วมมือจากทุกภาพส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว และความสมัครใจของเยาวชนในการเข้าสู่การบำบัดรักษา เป็นการทำให้เกิดประสิทธิภาพนั้นต้องบำบัดทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจากต้องอาศัยความอดทนและความเข้มแข็งทางจิตใจเพื่อต่อสู้กับความคิด อารมณ์ รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวเยาวชน ดังนั้น การควบคุมตนเองจึงเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนสามารถบังคับและกำกับให้เยาวชนเลิกเสพ (เรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ, 2557)

4.2 **ปัจจัยภายนอก** คือสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ได้แก่ ครอบครัว นั้นถือเป็นสถาบันทางสังคมที่มีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงวัย ดังนั้นครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ทั้งในด้านการปรับตัวและสุขภาวะต่างๆ หากเด็กเยาวชนขาดการได้รับการอบรมสั่งสอนหรือดูแลเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัว การเลี้ยงดูที่ผิดวิธี เช่น การให้ทรัพย์สินทดแทนการให้ความใกล้ชิด และความผูกพันต่อครอบครัวน้อยและรวมกลุ่มกันกระทำผิด เช่น การแข่งรถจักรยานยนต์ การเสพยา และสื่อสังคม นอกจากนี้การคบเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดส่งผลให้เด็กและเยาวชนถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย ต้องการเป็นที่ยอมรับของคนในกลุ่ม นอกจากนี้สภาพแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เด็กและเยาวชนอาจเกิดการซึมซับจนนำมาสู่การเลียนแบบ ส่งผลให้มีแนวโน้มกระทำความผิดได้ง่าย (จิรทธิ์พล ภูวไชยจีรภัทร และคณะ, 2561; จีรวรรณ วารุกะ, 2562; ภัสสร เรืองฤทธิ์, 2562)

จะเห็นได้ว่าปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นมีความสอดคล้องกับบุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล อันได้แก่ ปัจจัยภายในที่เกิดจากลักษณะทางด้านร่างกายและลักษณะทางด้านจิตใจ และในส่วนของปัจจัยภายนอกอันได้แก่สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็กและเยาวชนไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน สังคม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชนทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความยับยั้งช่างใจ เนื่องจากไม่สามารถควบคุมตนเองได้

5. แนวทางในการดูแลและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ในประเทศไทยเมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเข้าข่ายคดีอาญา จะเข้าสู่กระบวนการพินิจและพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 สาเหตุที่มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวแยกจากการพิจารณาคดีที่ผู้ใหญ่ทำผิด เนื่องจากเด็กและเยาวชนมีวุฒิ

ภาวะแตกต่างจากผู้ใหญ่ทั้งด้านการเรียนรู้ อารมณ์ พฤติกรรม และมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีน้อยกว่าผู้ใหญ่ จึงเป็นสาเหตุที่ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินกระบวนพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไว้เป็นพิเศษซึ่งแตกต่างจากคดีธรรมดาทั่วไป เพื่อสวัสดิ์ภาพของเด็กและเยาวชน ("พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553," 2553, 16 พฤศจิกายน) ดังนั้นการบำบัด ฟื้นฟู และแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (ปุณยวัจน์ ไตรจุฑากาญจน์, 2562) เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างปกติ โดยไม่กลับมากระทำผิดซ้ำ สถานพินิจ สถานศึกษา และเครือข่ายชุมชน จึงร่วมมือกันสร้างเครือข่ายเพื่อประสานความร่วมมือในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยการจัดตั้งโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาร่วมกับเครือข่ายเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อมุ่งหวังให้จำนวนของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมลดลง (กรมราชทัณฑ์, 2561)

กระบวนการดูแลและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนมีขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนี้ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2562; กรมราชทัณฑ์, 2561; จีรวรรณ วารุกะ , 2562)

1. การส่งตัว กรณีเด็กและเยาวชนถูกจับกุม พนักงานสอบสวนต้องแจ้งข้อหาและแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับกุมและแจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนทราบ หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการถามปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้นในเบื้องต้น และแจ้งการจับกุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2. การสืบเสาะข้อเท็จจริง การสืบเสาะข้อเท็จจริงจะเป็นหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ดังนี้ ถามปากคำเด็กหรือเยาวชน, ถามปากคำบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอยู่ด้วย, ถามปากคำผู้เสียหาย บุคคลที่เกี่ยวข้อง, สืบเสาะสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชน, ตรวจสภาพร่างกาย ตรวจทางจิตวิทยา ตรวจพิเคราะห์ทางจิตหรือตรวจอย่างอื่นที่เห็นว่าจำเป็น และประมวลข้อเท็จจริง พร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำผิด พร้อมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับการลงโทษหรือการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน

3. หลังศาลมีคำพิพากษา เด็กและเยาวชนจะถูกส่งเข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อบำบัด ฟื้นฟู แก้ไข ดังนั้นศาลจึงต้องพิจารณาปัจจัยข้อเท็จจริงเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นรายบุคคล การบำบัดเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมจะใช้การบำบัดด้วยการปรับวิธีคิด (Forensic Cognitive Behavioral Therapy: Forensic CBT) ในเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาซับซ้อนและรุนแรง ในระหว่างการควบคุมความประพฤติพนักงานคุมประพฤติ

จะมีการติดต่อกับเด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อควบคุมสอดส่องรวมถึงวางแนวทางในการบำบัด ฟื้นฟู แก้ไข เด็กและเยาวชน ตามคำพิพากษาที่ศาลกำหนด เพื่อรายงานพฤติกรรมต่อศาลและขอให้เพิกถอนการควบคุมประพฤติแก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมและพัฒนาในด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Uninterrupted Tailor-Made Routing)[1] เพื่อมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนเกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีทางด้านความคิด ทัศนคติ จิตใจ พฤติกรรม มีทักษะชีวิตที่เหมาะสมและไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ แต่จากการติดตามผลการดำเนินการตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในแต่ละพื้นที่พบว่าในแง่เชิงปริมาณถือว่าประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ แต่ในเชิงคุณภาพยังไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมจึงยังไม่สามารถวัดความสำเร็จของแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูได้ เนื่องจากสถานพินิจในบางแห่งพบว่ามีกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำ อีกทั้งการติดตามประเมินผลหลังจากเด็กหรือเยาวชนออกจากกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นไปตามเงื่อนไขคำพิพากษาของศาลคือเด็กและเยาวชนมาตามวันเวลาที่นัดหมาย เพื่อประเมินและติดตามผล แต่การประเมินจะเป็นการประเมินตามสภาพที่เห็น ณ วันที่มารายงานตัว แต่ยังไม่มีการติดตามประเมินผลในเชิงรุกถึงบริบทของสภาพแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่

แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

1. **ความหมายของการกระทำผิดซ้ำ** (Recidivism)

ในปัจจุบันยังไม่มีคำนิยามของการกระทำผิดซ้ำ ที่เป็นสากลขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและการพิจารณาในแต่ละประเทศ เช่น การกระทำผิดครั้งใหม่ควรจะพิจารณาข้อมูลตั้งแต่ชั้นการถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่ (Re-arrest) หรือจะพิจารณาข้อมูลในชั้นการพิจารณาคดีที่มีคำพิพากษาเด็ดขาดว่ากระทำผิดจริง (Reconviction) หรือบางกรณีจะพิจารณาข้อมูลการถูกพิพากษาส่งตัวเข้าคุมขังในเรือนจำ (Reimprisonment/Re-incarceration) (กรมราชทัณฑ์, 2561)

[1] แนวคิดการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Uninterrupted Tailor-Made Routing) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากต้นแบบของโปรแกรม Work-Wise ขององค์กร 180 ประเทศเนเธอร์แลนด์: Behavioral Interventions and Programs for Youth at Risk ประเทศไทยได้นำรูปแบบการปฏิบัติงานของ Individual Routing Counselor (IRC) มาปรับใช้ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2557)

ทรรศพล ขุนรัง (2556) ให้ความหมายว่า การกระทำผิดซ้ำหมายถึง การกระทำผิดของผู้ต้องขังชายในการควบคุมของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาแล้ว ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ในฐานคดีเกี่ยวกับทรัพย์

นิศากร อุบลสุวรรณ (2557) เป็นศัพท์ที่ใช้ในวิชาอาชญาวิทยา แปลว่า การกระทำผิดซ้ำซ้อน มีการกระทำผิดเพิ่มเติมอีก หลังจากผู้กระทำผิดถูกจับและถูกลงโทษแล้วและยังหมายถึงการละเมิดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับการควบคุมความประพฤติหรือผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษกระทำขึ้น การกระทำผิดซ้ำอาอาจรวมถึงการกระทำผิดครั้งที่ 2 ขึ้นไป อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระทำความผิดติดนิสัยและยากต่อการแก้ไขพฤติกรรมที่ติดนิสัยให้กลับคืนสู่สังคมปกติได้นับว่าเป็นปัญหาการก่ออาชญากรรมให้กับสังคมเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่ผู้กระทำผิดซ้ำได้ผ่านขั้นตอนการขัดเกลาและการแก้ไขจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะในการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยในเรือนจำมาแล้ว

กรมราชทัณฑ์ (2561) ผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้วทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่งๆ แล้วหวนกลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง ทั้งในกรณีผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี และผู้ต้องขัง ภายในระยะเวลาช่วงหนึ่งที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว

นภา อินธิบาล (2562) ให้ความหมายว่า การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดได้กระทำผิดเพิ่มเติมหลังจากที่ได้ถูกจับและถูกลงโทษ รวมถึงการละเมิดเงื่อนไขที่ผู้ต้องขังได้รับการคุมประพฤติ หรือผู้ต้องขังได้รับการพักการลงโทษ

ศิริลักษณ์ ปัญญา และเสาวลักษณ์ ทาแจ้ง (2563) ได้ให้ความหมายของการกระทำผิดซ้ำไว้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกินกว่าหนึ่งครั้งขึ้นไป สำหรับเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการยุติธรรมมาแล้วแต่กลับมากระทำผิดซ้ำ

สรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไป และศาลได้มีคำสั่งพิพากษาให้เด็กและเยาวชนเข้ารับการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟู ในสถานพินิจ ส่วนเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือความผิดฐานอื่น ภายในระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี หลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา

2. สถิติการกระทำผิดซ้ำ

จากรายงานสถิติประจำปีของกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน 2563 พบว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมแล้วกระทำผิดและถูกจับกุมซ้ำภายหลัง

ได้รับการปล่อยตัว เมื่อตรวจสอบข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญาภายหลังปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมจะเห็นได้ว่าการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนหลังได้รับการปล่อยตัวมีจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำสูงขึ้น ดังตาราง 1 จะเห็นได้ว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในการติดตามรอบ 2 ปี และ 3 ปี มีจำนวนสูงขึ้นกว่าการติดตามรอบ 1 ปี

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนหลังจากได้รับการปล่อยตัว

การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน	**จำนวน**	**จำนวนที่กระทำผิดซ้ำ**	**ร้อยละ**
ปลายปีงบประมาณ 2558 ติดตามรอบ 1 ปี	4,167	947	22.73
ปลายปีงบประมาณ 2558 ติดตามรอบ 2 ปี	4,167	1,487	35.69
ปลายปีงบประมาณ 2558 ติดตามรอบ 3 ปี	4,167	1,885	45.24
ปลายปีงบประมาณ 2559 ติดตามรอบ 1 ปี	4,263	944	22.14
ปลายปีงบประมาณ 2559 ติดตามรอบ 2 ปี	4,263	1,464	34.34
ปลายปีงบประมาณ 2559 ติดตามรอบ 3 ปี	4,263	1,838	43.12
ปลายปีงบประมาณ 2560 ติดตามรอบ 1 ปี	3,774	882	23.37
ปลายปีงบประมาณ 2560 ติดตามรอบ 2 ปี	3,774	1,396	36.99
ปลายปีงบประมาณ 2560 ติดตามรอบ 3 ปี	3,774	1,679	44.49
ปลายปีงบประมาณ 2561 ติดตามรอบ 1 ปี	3,189	758	23.77
ปลายปีงบประมาณ 2561 ติดตามรอบ 2 ปี	3,189	1,213	38.04
ปลายปีงบประมาณ 2562 ติดตามรอบ 1 ปี	2,769	703	25.39

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2562)

แม้ก่อนได้รับการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนจะถูกประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำก่อนได้รับการปล่อยตัว แต่กลับพบว่าเด็กและเยาวชนหลังได้รับการปล่อยตัวกับคืนสู่สังคม เมื่อต้องกลับไปใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมเดิม และไม่ถูกควบคุมดูแลเหมือนกับตอนอยู่ในสถานพินิจ ทำให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งเมื่อเทียบกับการกระทำผิดในครั้งแรกกลับพบว่าเด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำในคดีที่ร้ายแรงขึ้น (ศิริลักษณ์ ปัญญา และเสาวลักษณ์ ทาแจ้ง, 2563) ประกอบกับลักษณะกฎหมายของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไข บำบัด และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจึงเป็นการเอื้อประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนที่

กลับมาทำผิดซ้ำ (ปภัสรา บุตรจินดา และ ญาดา กาศยปนันทน์, 2562) จะเห็นได้ว่าปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไม่ได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งแต่อาจเกิดมาจากหลายสาเหตุประกอบกัน ดังนั้นจึงต้องมองถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นระดับการควบคุมตนเอง พื้นฐานทางอารมณ์ สติปัญญาและ ทัศนคติทางบวกต่อกระทำผิด เช่น การใช้ยาเสพติดเด็กและเยาวชนอาจไม่ได้มองว่ายาเสพติดเป็นโทษ การใช้ความรุนแรง หรือการคบเพื่อนที่กระทำความผิดจึงทำให้เกิดความคล้อยตามได้ง่าย รวมถึงการขาดการอบรมสั่งสอนทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดได้ง่าย เด็กและเยาวชนแต่ละคนมีวุฒิภาวะและสติปัญญาที่แตกต่างกันทำให้ถูกล่อลวงได้ง่าย นอกจากนี้สาเหตุและปัจจัยทางครอบครัว ชุมชน สังคม รวมถึงกฎหมาย ก็ส่งผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (กัลยา เหล่าจก และ พลกฤต แสงอาวุธ, 2562; สุธาทิพย์ กลีบบัว, บัญญัติ ยงย่วน, และ พัชรินทร์ เสรี, 2562)

สรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และศาลได้มีคำสั่งให้เข้ารับการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟูในสถานพินิจ เมื่อได้รับการปล่อยตัวกลับคืนสู่สังคม พบว่าเด็กและเยาวชนมีการกระทำผิด และถูกจับกุมซ้ำ อาจเนื่องมาจากปัจจัยที่หลากหลาย เป็นต้นว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเพื่อน ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม รวมถึงปัจจัยที่เกิดจากตัวเด็กและเยาวชน คือ การควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่เป็นสาเหตุนำไปสู่พฤติกรรมรุนแรง ขณะที่ เด็กและเยาวชนที่มีการควบคุมตนเองสูง จะสามารถชะลอความความพึงพอใจและพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่จะนำไปสู่การกระทำผิดทางอาญา

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง (Self-control)

1. **ความหมายของการควบคุมตนเอง** (Self-control)

จากการทบทวนวรรณกรรมมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเอง (Self-control) ไว้แตกต่างกัน ดังนี้ ชญรัฐฐ์ อิ่มโสมนัสสกุล (2558) และจิรายุ เลิศเจริญวนิช (2557) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง เป็นความสามารถที่บุคคลสามารถยับยั้งอารมณ์ พฤติกรรม และความต้องการในการกระทำพฤติกรรมบางอย่างหรือละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางอย่าง โดยบุคคลจะหลีกเลี่ยงการตอบสนองต่อเป้าหมายระยะสั้นหรือสิ่งที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งบุคคลสามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นไม่ว่าบุคคลนั้นจะต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจเพื่อให้เกิดผลที่ดีต่อพฤติกรรมที่บุคคลมุ่งหวังหรือปรารถนานำมาสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาว สอดคล้องกับ สาระ มุขดี (2559) ได้ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการที่ใช้

ความสามารถของตนเองในการควบคุม เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (สาระ มุขดี (2559)

สอดคล้องกับ Baumeister (2018) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการควบคุมตนเองไว้ว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการทนแรงกระตุ้นและตอบสนองโดยตรงเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมตามเป้าหมายของแต่ละบุคคล ผู้คนมีความตั้งใจและความสามารถในการออกแรงควบคุมตนเอง ซึ่งความแตกต่างของการควบคุมตนเองเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการปรับตัวทางด้านอารมณ์ สังคม และพฤติกรรม Baumeister (2018) สอดคล้องกับ หทัยชนก พันพงค์ (2555) ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเองไว้ว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในเชิงบวกออกมาอย่างสมเหตุสมผล สามารถที่จะข่มพฤติกรรมในเชิงลบหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตาม บุคคลสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เป็นทักษะของบุคคล (หทัยชนก พันพงค์, 2555) และยังสอดคล้องกับ สุราธาดา สิงหาวาโน และ เพ็ญพักตร์ อุทิศ (2561) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง คือ บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมสติและมีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่าง ถึงแม้จะต้องเผชิญกับความเครียดและสภาวะกดดันที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา (สุราธาดา สิงหาวาโน และ เพ็ญพักตร์ อุทิศ (2561) ทั้งนี้ การควบคุมตนเองมีความหมายใกล้เคียงกับนิยามของการกำกับตนเอง (self-regulation) แต่การกำกับตนเองมีความหมายในบริบทที่กว้างกว่าการควบคุมตนเอง เพราะหมายรวมไปถึงการปรับปรุงแก้พฤติกรรมของตน (จิรายุ เลิศเจริญวนิช, 2557; ธนัชพร วุฒิพงศ์, 2557)

ขณะที่ Gottfredson และ Hirschi (1990) ได้ให้คำจำกัดความของการควบคุมตนเองว่าเป็นแนวโน้มของบุคคลที่หลีกเลี่ยงการกระทำผิดไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม และได้แสดงความคิดเห็นว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำ มีลักษณะ กระตุ้นง่าย ชอบการเสี่ยง ไม่คงที่และไม่มีจุดยืน ไม่อดทน ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยมีพ่อแม่ครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างมากในดูแล เอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีระดับการควบคุมตนเองสูง ซึ่งจะส่งผลต่อแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูง รวมถึงมีการกระทำที่เบี่ยงเบนและเสี่ยงสูง

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของการควบคุมตนเองไว้ว่า การควบคุมตนเอง คือ การที่เด็กและเยาวชนมีความยับยั้งชั่งใจต่อสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายรวมถึงพฤติกรรมที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและบุคคลอื่น

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง (Self-control)

2.1 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-control Theory)

ทฤษฎีการควบคุมตนเองหรือทฤษฎีทั่วไปของอาชญากรรม ของ Gottfredson และ Hirschi (1990) กลายเป็นหนึ่งในกระบวนทัศน์ทางทฤษฎีที่สำคัญในด้านอาชญาวิทยา และได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากสุดในปัจจุบัน (Vazsonyi, Mikuška, และ Kelley, 2017) ทฤษฎีการควบคุมตนเองถูกพัฒนามาจากทฤษฎี Social Theory ของ Akers (1991) โดยธรรมชาติของบุคคลที่กระทำผิดทางอาญามักถูกระบุว่าเป็น "อาชญากร" สาเหตุที่ทำให้ทฤษฎีการควบคุมตนเองแตกต่างจากทฤษฎีอื่นในทางอาชญาวิทยา เนื่องจากทฤษฎีการควบคุมตัวเองอนุมานว่าผู้กระทำผิดไม่ได้ถูกควบคุมโดยแรงจูงใจทางสังคม ทฤษฎีนี้ให้ความสนใจในแง่ของพฤติกรรมกระทำผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติของบุคคล

Gottfredson และ Hirschi (1990) กล่าวว่า อาชญากรรมเป็นเหตุการณ์ระยะสั้นและมีการจำกัดขอบเขตที่กำหนดเงื่อนไขที่จำเป็น เช่น กิจกรรม, โอกาส, ฝ่ายตรงข้าม หรือเหยื่อในทางตรงกันข้ามการกระทำผิดทางอาญา เป็นแนวโน้มของบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่อการกระทำผิดทางอาญาหรือพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนั้นการควบคุมตนเองจึงเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในการกำหนดสาเหตุที่นำไปสู่การกระทำผิดทางอาญา บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำอาจมีส่วนร่วมในเหตุการณ์อาชญากรรมที่แตกต่างกันไปตามกาลเวลาและสถานที่ การควบคุมตนเองต่ำจึงสามารถทำนายได้จากการกระทำผิดทางอาญาช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต อาจกล่าวได้ว่าการควบคุมตนเองสามารถดำรงอยู่ได้โดยปราศจากอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้ความแตกต่างระหว่างอาชญากรรมและการควบคุมตนเองจึงเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาหลักเชิงประจักษ์ของอาชญวิทยา

ทฤษฎีการควบคุมตนเอง เสนอว่าคนเราแตกต่างกันไปตามขอบเขตที่พวกเขาถูกควบคุมจากการกระทำผิดทางอาญา ความคิดของการควบคุมตนเองต่ำนั้นเกิดขึ้นได้กับทุกคน ไม่จำเป็นต้องมีความสามารถพิเศษ ความต้องการหรือแรงจูงใจ ภาพลักษณ์ของ "ผู้กระทำผิด" จึงแสดงให้เห็นว่าการกระทำผิดไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติหรือเกิดจากความจำเป็น เช่น อุบัติเหตุ การสูบบุหรี่ การใช้แอลกอฮอล์หรือสารเสพติด แต่เกิดจากการที่บุคคลขาดการยับยั้งชั่งใจหรือมีการควบคุมตนเองในระดับต่ำทำให้บุคคลไม่สามารถชะลอความพึงพอใจ หลักฐานที่แสดงว่าผู้กระทำผิดมีส่วนร่วมในการกระทำผิดทางอาญาหรือทางจิตวิทยาไม่เทียบเท่ากับการก่ออาชญากรรม เพราะอัตราการกระทำผิดกฎหมายที่ค่อนข้างสูง (Gottfredson, 1984) ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเบี่ยงเบนต่อการกระทำผิดทางอาญาและพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันผ่านแนวคิดบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะ เช่น ความก้าวร้าว การแสดงตัวตน จนนำไปสู่สาเหตุของการควบคุม

ตนเอง ในขณะเดียวกันการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดการเกิดอาชญากรรม (Gottfredson และ Hirschi, 1990)

ดังนั้น คนที่มีการควบคุมตนเองต่ำจึงมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่จับต้องได้ในสภาพแวดล้อมใกล้เคียงในทันที บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำมักมีลักษณะชอบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่แยแสหรือสนใจความรู้สึกของผู้อื่น มีแนวโน้มหุนหันพลันแล่นและชอบความเสี่ยง ลักษณะเหล่านี้สามารถมีได้ทั้งหมดในบุคคลเดียวกันและมีแนวโน้มที่จะคงอยู่ตลอดชีวิต บุคคลเหล่านี้มักจะมีความล้มเหลวในการรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Gottfredson และ Hirschi, 1990) การควบคุมตนเองต่ำสามารถส่งผ่านจากผู้ปกครองไปยังเด็กผ่านการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งการเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพจะอยู่ในช่วง 10 ปีแรกของชีวิต เด็กที่มีการควบคุมตนเองต่ำเกิดจากการขาดการอบรมสั่งสอน การดูแลเอาใจใส่ รวมไปถึงการเลี้ยงดูที่ไม่มีประสิทธิภาพ การที่เด็กไม่ได้รับการพัฒนาทักษะทางด้านการควบคุมตนเองจะส่งผลให้เด็กมีการควบคุมตนเองต่ำ การควบคุมตนเองต่ำนำมาสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดทางอาญาหรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า การใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้พฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับการกระทำผิดทางอาญายังรวมไปถึงการต่อต้านสังคม จะเห็นได้ว่าสาเหตุของการควบคุมตนเองต่ำเป็นเชิงลบมากกว่าเชิงบวก การควบคุมตนเองไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากขาดความพยายามหรือความตั้งใจที่จะสร้างมันขึ้นมา นอกจากนี้การควบคุมตนเองต่ำยังเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของเป้าหมายในระยะยาวของแต่ละบุคคล (Gottfredson และ Hirschi, 1990; Vazsonyi และคนอื่น ๆ, 2017) โดย Gottfredson และ Hirschi (1990) มองว่าความแตกต่างของการควบคุมตนเองสามารถสังเกตได้จากในวัยเด็กเมื่อพวกเขาอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเพียงพอจากผู้ปกครอง เกิดจากการที่ผู้ปกครองคอยติดตามพฤติกรรมของเด็ก, รับรู้ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้น และลงโทษพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลให้เด็กสามารถชะลอความพึงพอใจเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างรวมถึงจะมีการพิจารณาถึงผลระยะยาวของการกระทำ มีความไวต่อความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น และรวมถึงการใช้กำลังหรือความรุนแรง ในขณะที่เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลหรือดูแลแต่อาจไม่สามารถตรวจสอบพฤติกรรมของเด็กหรือดูแลและตรวจสอบแต่อาจไม่เห็นความผิดปกติในพฤติกรรมของเด็ก จะส่งผลเชิงลบต่อการควบคุมตนเองของเด็ก (Gottfredson และ Hirschi, 1990) ทฤษฎียังชี้ให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูยังส่งผลต่อเพศต่างกันด้วย โดย Gottfredson และ Hirschi (1990) กล่าวว่าเพศหญิงมีโอกาสในการกระทำผิดทางอาญาน้อยกว่าเพศชาย เพศหญิงและเพศชายได้รับการดูแลจากผู้ปกครองเหมือนกันก็จริง แต่การกำกับดูแลมีแนวโน้มที่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้ปกครอง

จะติดตามเด็กผู้หญิงอย่างใกล้ชิดมากกว่าเด็กผู้ชาย เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทางเพศ เช่น การตั้งครรภ์ ดังนั้นเพศหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะมีการควบคุมตนเองในระดับที่สูงกว่ารวมถึงมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการกระทำผิดน้อยลง (Gottfredson และ Hirschi, 1990)

2.2 ทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นหัวข้อที่ทฤษฎีทางสังคมวิทยาให้ความสนใจกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งมีหลายทฤษฎีพยายามอธิบายถึงสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้

ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structural-functional theories) ของ Hebert Spencer (1820 - 1903) ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นไปที่สถาบันต่างๆ อันได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และสังคมที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุม (Control Theory) ของ Hirschi (1969) ทฤษฎีนี้โต้แย้งว่าความผูกพันต่อสังคมจะส่งผลให้บุคคลควบคุมพฤติกรรมการกระทำของตนเองได้ กล่าวคือธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนต้องการการได้รับการยอมรับ การขาดความผูกพันกับ เพื่อน ครอบครัว และโรงเรียน ทำให้บุคคลมีทัศนคติแบบเดิม ๆ จนนำไปสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในที่สุด ดังนั้นบุคคลที่กระทำผิดมักไม่สามารถสร้างหรือรักษาความผูกพันกับสังคม (Wiatrowski, Griswold, และ Roberts, 1981; สุรัสวดี กัลยาสิทธิ์, 2558)

ขณะที่ ทฤษฎีกลไกการควบคุม (Containment Theory) ของ Reckless และ Dinitz (1967) ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคมมีอยู่ในตัวของทุกคน ดังนั้นเยาวชนทุกคนจึงมีโอกาสเป็นผู้กระทำผิด โดยมีปัจจัยที่เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าวเกิดจาก 2 ปัจจัย อันได้แก่ การควบคุมภายใน เกิดจากตัวตนขอบุคคล หรือจิตใต้สำนึกภายในของบุคคล บุคคลจะสามารถปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่คาดไว้ผ่านการควบคุมตนเอง และการควบคุมภายนอก เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก อันได้แก่ บรรทัดฐานทางสังคม กฎเกณฑ์ บทบาทหน้าที่ สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นตัวหล่อหลอมพฤติกรรมของแต่ละบุคคล จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าแต่ละทฤษฎีมีการพิจารณาถึงค่านิยม ความเชื่อ ที่มีบทบาทที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดจนนำมาสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

นอกจากนี้ยังมีการควบคุมตนเองตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud ที่ได้แบ่งบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ จิตไร้สำนึก (Id) จิตสำนึก (Ego) และมโนธรรม (Superego) โดยที่เด็กและเยาวชนเกิดมาพร้อมกับจิตไร้สำนึกซึ่งเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงขับตามธรรมชาติ และชี้นำให้เด็กและเยาวชนกระทำตามสิ่งที่ตนเองปรารถนา ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำที่

ถูกต้อง หรือไม่ถูกต้องและก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและสังคม ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่ไม่มีการควบคุมตนเองที่ดี ทำให้เกิดการกระทำผิด และนำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบน ออกนอกกรอบของสังคม แต่เมื่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้รับการขัดเกลาให้หลุดพ้นจากสภาพจิตไร้สำนึก เกิดการเรียนรู้ที่จะคิดและประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของสังคมตามจิตสำนึก รวมถึงการฝึกอบรมเพื่อสร้างให้เกิดมโนธรรมในจิตใจ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดทั้งต่อหน้าและลับหลัง (วรนุช มะธิปิไข, 2560)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวแปรการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งจากวัตถุประสงค์ในงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเอง จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีการศึกษาเชิงประจักษ์เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมตนเองโดยใช้ทฤษฎีการควบคุมตนเอง ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ผ่านมาชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงขององค์ประกอบที่มั่นคงในการควบคุมตนเองตามที่ Gottfredson and Hirschi's ได้กล่าวไว้ (Hay และ Forrest, 2006) พฤติกรรมของผู้กระทำผิดและการควบคุมตนเองเกี่ยวข้องกับการรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตที่กำหนดหรือไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า คนที่มีการควบคุมตนเองต่ำมักมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ฟาติมะห์ ขันธศักดิ์ (2558) พบสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ความผิดปกติของร่างกายหรือจิตใจที่ผลักดันให้อารมณ์ของบุคคลแปรปรวน ส่งผลให้ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองและมีพฤติกรรมกระทำผิดได้ง่าย (ฟาติมะห์ ขันธศักดิ์ (2558) ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่ได้รับการฝึกการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ในกระบวนการบำบัดแต่ละครั้งควรส่งเสริมทักษะทางสังคมในด้านการควบคุมตนเอง และด้านอื่นๆ (Cheung, Gillebaart, Kroese, และ De Ridder, 2014; Vazsonyi และคนอื่น ๆ, 2017; พิมพิกา ตันสุวรรณ, 2561) ทั้งนี้ การศึกษาประเด็นการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำจึงมุ่งเน้นทดสอบทฤษฎีการควบคุมตนเองเป็นหลัก

จากการทบทวนทฤษฎีการควบคุมตนเองและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงการควบคุมตนเองกับเด็กและเยาวชนดังจะเห็นได้ว่าการควบคุมตนเองถือเป็นส่วนสำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมการควบคุมตนเองเพื่อมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนไม่กลับมากระทำผิดซ้ำ ผู้วิจัยจะนำไปกำหนดกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง ดังกรอบแนวความคิดที่นำเสนอในส่วนต่อไป

3. กระบวนการในการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิผลในการดำเนินการนั้น ควรเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย จากนั้นระบุพฤติกรรมเป้าหมายในเชิงบวก เลือกเป้าหมายที่เป็นไปได้ โดยมีการบันทึกพฤติกรรมพร้อมกับการสังเกตพฤติกรรมปัจจุบันเพื่อใช้เป็นฐานในการประเมินความก้าวหน้า และมีการทำสัญญากับตนเองที่เขียนเป็นข้อความเชิงบวก เพื่อให้ได้ข้อตกลงกับตนเอง นอกจากนี้ควรมีการเสริมแรงทันทีที่มีพฤติกรรมตามเป้าหมาย

โดยที่ Thoresen และ Mahoney (1974) ได้อธิบายว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลในการเลือกกระทำหรือแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม รวมถึงการกำหนดเป้าหมายในอนาคต การยับยั้งชั่งใจ ความอดทนต่อความยากลำบาก โดยบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง จะส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมพฤติกรรมด้านลบของตนเองไว้ได้ โดยที่การควบคุมตนเอง ประกอบด้วย 2 กระบวนการสำคัญ (Burt, 2020; สาระ มุขดี, 2559) ได้แก่

3.1 การควบคุมสิ่งเร้า (Stimulus control)

เป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรม หรือควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์หรือสิ่งเร้าของตน โดยทำการประเมินเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่ควบคุมพฤติกรรมด้วยการแยกแยะสิ่งเร้า จากนั้นจึงเปลี่ยนแปลงหรือจัดระบบสิ่งเร้าใหม่ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบุคคลที่สามารถควบคุมสิ่งเร้าได้ ก็จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้

3.2 การควบคุมผลการกระทำด้วยตนเอง (Self-presented consequence)

เป็นกระบวนการที่แต่ละบุคคลให้ผลการกระทำของตนเอง หลังจากที่ได้กระทำพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว โดยที่ผลการกระทำนั้น อาจจะเป็นการเสริมแรง หรือการลงโทษ แต่บุคคลนิยมการเสริมแรงตนเอง มากกว่าการลงโทษตนเองที่ก่อให้เกิดผลข้างเคียง อาทิ ความเครียด ความกังวล ความก้าวร้าว ในการควบคุมตนเองโดยการควบคุมผลการกระทำประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่จะปรับนั้น (Self-target behavior) ซึ่งช่วยให้บุคคลรับรู้พฤติกรรมที่ต้องกระทำอย่างชัดเจน

2) การกำหนดหรือมีส่วนร่วมกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงหรือการลงโทษตนเอง (Self-contingency of reinforcement or punishment) ทำให้บุคคลสามารถกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงหรือการลงโทษได้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง

3) การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง (Self-observation and recording) เพื่อให้บุคคลนำข้อมูลไปใช้ในการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเป้าหมาย ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินการปรับพฤติกรรมของตนเอง และเป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะทำให้บุคคลทราบว่าตนเองแสดงพฤติกรรมเป้าหมายนั้นในระดับใด

4) การประเมินพฤติกรรมตนเอง (Self-evaluation) โดยที่แต่ละบุคคลประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป้าหมายด้วยตนเอง ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขการเสริมแรงหรือการลงโทษหรือไม่

5) การให้การเสริมแรงหรือลงโทษพฤติกรรมตนเอง (Self-administration of reinforcement or punishment)

4. คุณลักษณะของบุคคลที่ขาดการควบคุมตนเอง

Gottfredson และ Hirschi (1990) มองว่าคนที่ขาดการควบคุมตนเองจะมีแนวโน้มที่จะเป็นคนหุนหันพลันแล่น ไม่เห็นใจคนอื่น ชอบการโต้ตอบด้วยการกระทำมากกว่าการพูดคุย ชอบความเสี่ยง พึงพอใจกับอะไรที่ได้มาง่ายๆ ดังนั้นบุคคลที่มีลักษณะเหล่านี้จึงมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการกระทำผิดหรือมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากคุณลักษณะเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะคงอยู่ตลอดชีวิต (Gottfredson และ Hirschi, 1990) คนที่ขาดการควบคุมตนเองมักมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทั้งหมดต่อไปนี้ ได้แก่ (Gillebaart และ de Ridder, 2015; Vaughan, Ward, Bouffard, และ Piquero, 2019; Weng และ Chui, 2018)

1) ความหุนหันพลันแล่น (Impulsive) เป็นแนวโน้มที่บุคคลมีพฤติกรรมโต้ตอบต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นทันที พฤติกรรมดังกล่าวจะนำ มาซึ่งผลกระทบเชิงลบ และการต่อต้านสังคม (Wendel, Rocque, และ Posick, 2020) บุคคลที่มีลักษณะของความหุนหันพลันแล่นมักมีพฤติกรรมทำตามใจตัวเองโดยไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

2) การชอบชิ้นงานง่ายๆ (Simple tasks) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือบุคคลที่มีความอดทนต่ำในการทำงาน ไม่ชอบงานที่ยากหรือมีลักษณะซับซ้อนเกินความสามารถของตนเอง

3) การชอบความเสี่ยง (Risk seeking) เป็นบุคคลที่ชอบความตื่นเต้น ชอบทำอะไรที่เสี่ยงๆ เพื่อความสนุกสนานโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย ในบางครั้งอาจแสดงออกถึงพฤติกรรมการต่อต้านสังคม

4) กิจกรรมเชิงกายภาพ (Physical activities) บุคคลที่ชอบทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวทางร่างกายมากกว่าใช้ความคิด

5) การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Self-centeredness) บุคคลมักจะยึดมั่นใจตนเอง แสดงออกถึงความต้องการของตนเอง มักคิดถึงแต่ตนเองโดยไม่สนใจคนอื่น

6) ความเจ้าอารมณ์ (Temper) บุคคลที่มีแนวโน้มอารมณ์เสียง่าย อารมณ์ร้อน

ดังนั้นการควบคุมตนเองเป็นแนวโน้มของคนที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำผิดทางอาญาต่อสถานการณ์ที่พวกเขาพบ การควบคุมตนเองต่ำจึงสามารถนิยามได้ว่า บุคคลที่สามารถระงับหรือสามารถควบคุมตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งในที่นี้หมายความรวมถึงอาชญากรรมทุกประเภท และทุกสภาวะแวดล้อม หากบุคคลไม่พัฒนาการควบคุมตนเองเป็นจุดเริ่มต้นของการควบคุมตนเองต่ำ การรับการควบคุมตนเองเป็นเรื่องของการขัดเกลาทางสังคม ดังนั้นการควบคุมตนเองต่ำจึงปรากฏอยู่ในการขาดการดูแลเอาใจใส่วินัยหรือการฝึกอบรม บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและกระทาผิดสูงมาก ดังนั้น การควบคุมตนเอง จึงเป็นเครื่องยับยั้งสามารถป้องกันไม่ให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจนนาไปสู่การกระทาความผิด

นอกเหนือจากคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นพฤติกรรมต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นจะต้องผ่านกระบวนการที่สำคัญคือ บุคคลจะมีการรับรู้การล่อลวงต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านบุคลิกภาพการรับรู้ ประสบการณ์ และการประเมินตนเอง ทำให้บุคคลเกิดการพิจารณาถึงผลที่ตามมาอันได้แก่ ค่านิยม บรรทัดฐานของสังคม โอกาส และข้อจำกัดต่างๆ การรับรู้ดังกล่าวจะทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้งขึ้นภายในจิตใจระหว่างสิ่งล่อใจกับเป้าหมายที่มีมูลค่าสูงกว่า และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำจนนำมาสู่การยับยั้งการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดการยับยั้งต่อพฤติกรรมดังกล่าวจนนำมาสู่พฤติกรรมการควบคุมตนเองในที่สุด (Burt, 2020)

แนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการควบคุมตนเอง

1. **ความหมายของการให้คำปรึกษา** (Counseling)

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษา (Counseling) ไว้หลากหลาย เป็นต้นว่า พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์ (2564) ให้ความหมายว่า การให้คำปรึกษา คือ กระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหา โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับการปรึกษา โดยมีผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคการสื่อสาร ช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา และใช้ศักยภาพของตนเองในการคิดนำไปสู่การตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง (พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564) โดยที่ วิจิตรา อัครพิชญธร (2562) ให้ความหมายว่า การให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการให้

ความช่วยเหลือ ติดต่อสื่อสารกันด้วยวาจาและท่าทางที่เกิดจากสัมพันธภาพทางวิชาชีพของบุคคลอย่างน้อย 2 คน คือ ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา (วิจิตรา อัครพิชญธร, 2562)

จะเห็นได้ว่า การให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับคำปรึกษา โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคการสื่อสาร ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจปัญหา และสามารถตัดสินใจ หาหนทางการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

2. หลักการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา จึงจำเป็นต้องมี ระบบระเบียบ มีเทคนิควิธีในการเข้าใจ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การช่วยเหลือ การวางแผน การตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงในหลายด้านในตัวผู้รับคำปรึกษา ดังนั้นในการให้คำปรึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญ (พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564; วิจิตรา อัครพิชญธร, 2562) ดังนี้

1) การให้คำปรึกษา ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าผู้รับคำปรึกษาต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง และผู้ให้คำปรึกษาต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อความชำนาญงานก่อนให้คำปรึกษา

2) การให้คำปรึกษา เป็นการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถพิจารณาตนเองได้ดีเช่นเดียวกับความสามารถในการพิจารณาสิ่งแวดล้อมของตนเอง จนเกิดการตัดสินใจได้ในที่สุด

3) การให้คำปรึกษา ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

4) การให้คำปรึกษาเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลปะ (Art) เป็นทั้งงานวิชาการและวิชาชีพที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนชำนาญมากกว่าการใช้สามัญสำนึก

5) การให้คำปรึกษา เป็นความร่วมมืออันดีสำหรับผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาในการช่วยกันค้นหาปัญหา หรือทางออกที่เหมาะสมแท้จริง

6) การให้คำปรึกษา เน้นถึงจรรยาบรรณ และบรรยากาศที่ปกปิด หรือความเป็นส่วนตัว เพื่อสนับสนุนการได้มาซึ่งข้อเท็จจริงสำหรับช่วยเหลือ และรักษาผลประโยชน์ของผู้รับคำปรึกษาเป็นสำคัญ

7) การให้คำปรึกษาจะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษามีสัมพันธภาพที่ดี ผู้รับคำปรึกษาเต็มใจเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง โดยไม่มีการปกปิดหรือซ่อนเร้นสิ่งใส

3. ประเภทของการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Counseling) และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counselling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างผู้ให้คำปรึกษา 1 คน และผู้ขอคำปรึกษา 1 คน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้ารับการปรึกษาเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาที่กำลังเผชิญ และสามารถแก้ไขปัญหา ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถกำหนดเป้าหมาย การประพฤติปฏิบัติของตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาอื่นๆ ด้วยตนเอง โดยมีกระบวนการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (วัชรี ทรัพย์มี, 2556) ดังนี้

1) การสร้างสัมพันธภาพและตกลงบริการ

เป็นการสร้างความคุ้นเคย ความไว้วางใจระหว่างผู้รับคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษา โดยอาศัยเทคนิคและทักษะต่างๆ เช่น การทักทายสั้นๆ การพูดเรื่องทั่วไป การใส่ใจหรือแสดงพฤติกรรมการใส่ใจ และการเปิดประเด็นแล้วนำเข้าสู่การตกลงบริการ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ให้การปรึกษาและผู้รับการปรึกษามีความเข้าใจที่ตรงกันในองค์ประกอบต่างๆ ของการให้การปรึกษา ได้แก่ การแนะนำตัว การชี้แจงบทบาทของผู้ให้และผู้รับการปรึกษา การรักษาความลับ ระยะเวลาที่ใช้ในการให้การปรึกษา ประเด็นในการขอรับบริการอันนำไปสู่การไว้วางใจและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับการปรึกษา

2) การสำรวจปัญหา

ผู้ให้การปรึกษาจะต้องใช้ทักษะต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาเล่าถึงปัญหาต่างๆ เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้รับการปรึกษา ตลอดจนได้เรียนรู้ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง จนได้พบปัญหาและรับรู้ความต้องการหรือท่าทีที่ตนเองมีต่อปัญหา

3) การเข้าใจปัญหา สาเหตุและความต้องการของผู้รับการปรึกษา

ผู้ให้การปรึกษาต้องใช้ทักษะเพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความกระจ่างชัดในสาเหตุของปัญหา ได้สำรวจความคิดและความรู้สึกที่ตนเองมีต่อประสบการณ์ บุคคล หรือปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถแยกแยะปัญหานำและปัญหาที่แท้จริงได้ สรุปประเด็นปัญหาที่ผู้รับการปรึกษาต้องการแก้ไข ตลอดจนนำปัญหาที่ค้นพบมาจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนรวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการแก้ไขและไม่แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

4) การวางแผนแก้ไขปัญหา

เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้การปรึกษาช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเท่าที่มีอยู่ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย วางแผนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพ และสภาพแวดล้อมของผู้รับการปรึกษามากที่สุด โดยผู้ให้การปรึกษาคอยให้กำลังใจแก่ผู้รับการปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการค้นหาวิธีการพิจารณาความเหมาะสมและเลือกทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับตนเองที่สุด ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาคาดคะเนถึงโอกาสประสบความสำเร็จและความเป็นไปได้ในการใช้วิธีแก้ไขปัญหาที่เลือก สร้างความตระหนักในการรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการเลือกของตนเอง

5) การยุติการปรึกษา

การให้การปรึกษาอาจเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว หรือหลายๆ ครั้งต่อเนื่องไปจนปัญหาคลี่คลายแล้วแต่กรณี ผู้ให้การปรึกษาควรจะให้สัญญาณแก่ผู้รับการปรึกษาได้รู้ตัวก่อนหมดเวลาของยุติการปรึกษา แล้วเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษาได้สรุปในสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการสนทนาในแต่ละครั้ง โดยผู้ให้การปรึกษาสรุปเพิ่มเติมในประเด็นที่ขาดหายไปส่งเสริมให้ผู้รับการปรึกษาได้เห็นคุณค่าของตนเอง มีความรู้สึกด้านบวกต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ในบางครั้งผู้ให้การปรึกษาอาจมอบหมายการบ้านให้ผู้รับการปรึกษากลับไปปฏิบัติ

3.2 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เป็นการให้คำปรึกษาระหว่างผู้ให้คำปรึกษา 1 คน และสมาชิกกลุ่มจำนวน 4-8 คน ลักษณะของกลุ่มควรเป็นแบบกลุ่มปิด (Closed Groups) ที่ประกอบด้วยสมาชิกคนเดิมตั้งแต่เริ่มต้นการให้คำปรึกษาจนกระทั่งยุติการให้คำปรึกษา ในการให้คำปรึกษานั้นควรจัดให้มีการให้คำปรึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และมีจำนวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทั้งหมด ประมาณ 6-10 ครั้ง ส่วนเวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรใช้เวลาครั้งละไม่เกิน 2 ชั่วโมง ทั้งนี้ขึ้นกับช่วงวัยของกลุ่มที่ขอรับคำปรึกษา

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น สมาชิกกลุ่มทุกคนมีสิทธิในความรู้สึกของตนต้องรู้ด้วยตนเองในสิ่งที่ต้องการพัฒนาตนเอง และมุ่งแก้ปัญหาให้ตนเอง มิใช่แก้ปัญหาให้บุคคลอื่น ทั้งนี้ความรู้สึกของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อสถานการณ์ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าสถานการณ์ เพราะความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้น อาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาได้เป็นต้น ขณะที่ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้นำประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ดังนั้นประสบการณ์ในกลุ่มจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสมาชิก

กระบวนการให้การปรึกษา ประกอบด้วยขั้นตอน (พระครูภาวนาวีรานุสิฐ (ปณญาวุฑฺโฒ) และคนอื่นๆ, 2560) ดังนี้

1) ขั้นก่อตั้งกลุ่ม เป็นการสร้างความพร้อมในการรับคำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยผู้ให้คำปรึกษาชี้แจง ทำความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์ และสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม

2) ขั้นการเปลี่ยนแปลงลักษณะของสมาชิก หลังจากการรวมกลุ่ม สมาชิกเริ่มรู้จักไว้วางใจกัน แต่ยังมีความวิตกกังวล มีความตึงเครียดอยู่บ้าง ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพยายามชี้แจงให้สมาชิกกล้า อภิปรายปัญหาตัวเอง อย่างเปิดเผย

3) ขั้นดำเนินการ หลังจากที่สมาชิกในกลุ่มมีความพร้อม มีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างดี ทำให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนกล้าเปิดเผยตนเอง กล้าอภิปรายปัญหาตามความเป็นจริง รวมถึงมีการสำรวจตนเอง ทำความเข้าใจปัญหา และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

4) ขั้นยุติการให้คำปรึกษา หลังจากที่สมาชิกในกลุ่มเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจน สามารถเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับตนเอง และสามารถนำไปปฏิบัติ จากนั้นเป็นการตกลงของกลุ่มว่า จะยุติการให้คำปรึกษากลุ่มเมื่อใด

จะเห็นได้ว่า การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ต่างก็มีกระบวนการให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกัน โดยประกอบด้วย การสร้างสัมพันธภาพ การสำรวจปัญหา การเข้าใจปัญหา การวางแผนแก้ไขปัญหา และการยุติการให้คำปรึกษา โดยที่กระบวนการนี้ ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการ นักวิจัย จำนวนมาก เป็นต้นว่า พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์ (2564) ให้ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย 1) เริ่มต้นเป็นการทักทายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคย ความเข้าใจ ความมั่นใจในการรักษาความลับของเรื่องที่จะปรึกษา 2) เข้าใจประเด็นปัญหา เป็นการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้ชัดเจน 3) ตั้งเป้าหมาย เป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน 4) การแก้ปัญหา โดยผู้ให้คำปรึกษาเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษามีส่วนร่วมและตัดสินใจด้วยตนเอง 5) การยุติกระบวนการให้คำปรึกษา เป็นการสรุปประเด็นต่างๆ ที่พูดคุยกันพร้อมกับเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย (พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564)

4. แนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษา

4.1 การให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivational interviewing: MI)

เป็นรูปแบบการให้การปรึกษาที่ใช้การสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ ในลักษณะที่มีทิศทาง และเน้นผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง (client-centered counseling) เพื่อทำให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีกระบวนการให้คำปรึกษา ที่ทำการค้นหา

ปัญหา และแก้ไขหรือขจัดความลังเลใจของผู้รับการปรึกษา ด้วยการทำให้ผู้รับการปรึกษาได้ยินเสียงจากความคิดและความรู้สึกของตนเอง (Self-Motivation Statement: SMS) จนเกิดการรู้คิดและตระหนักถึงปัญหาของตนเอง ทำให้เกิดแรงจูงใจ และมีการตั้งเป้าหมาย นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2560)

ดังนั้น การให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่ใช้วิธีการชี้นำ หรือชักชวนอย่างเป็นระบบ โดยไม่ตัดสิน หรือกดดัน แต่ให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายและเป็นอันตราย ตามความเหมาะสมและตามความเป็นจริง โดยที่การให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจมีหลักการพื้นฐานสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) ผู้ให้คำปรึกษาต้องใช้วิธีการสะท้อนคิดจากการฟังอย่างตั้งใจ และไม่ตัดสิน แต่แสดงความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และใช้คำพูดกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาได้ประเมินตนเองอย่างตรงตามความเป็นจริง 2) ผู้ให้คำปรึกษาใช้การสนทนาเพื่อกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาได้รับรู้ความขัดแย้งของตนเองระหว่างพฤติกรรมปัจจุบัน กับพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการ 3) หลีกเลี่ยงการถกเถียงเอาชนะระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับการปรึกษา 4) ผู้ให้คำปรึกษาควรใช้คำพูดจูงใจ โน้มน้าวให้คล้อยตาม โดยไม่บังคับ หรือข่มขู่ 5) สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความมั่นใจ เชื่อมั่นในตนเอง ในการตัดสินใจ เลือกวิธีการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ และยอมรับผลที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง (จันจิรา หินขาว และคณะ, 2563)(จันจิรา หินขาว และคณะ, 2563)

4.2 การให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential)

บุคคลสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยมประกอบด้วย Viktor Frankl, Rollo May และ Irvin Yalom การให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยมมีรากฐานมาจากปรัชญาดังนั้นการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยมจึงไม่มีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง แนวคิดแบบอัตถิภาวะนิยมเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง มีอิสระ มีเสรีภาพในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมบางอย่าง ดังนั้นการตัดสินใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ล้วนเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลยิ่งบุคคลตระหนักรู้ในตนเองมากเท่าไหร่ยิ่งทำให้บุคคลสามารถเลือกเส้นทางของตนเองได้ ดังนั้นบุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมได้ต้องเกิดจากระบวนการตัดสินใจ การให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยมจะเน้นการทำให้บุคคลเกิดความตระหนักรู้ในตนเองจนเกิดการยอมรับตนเองและนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ (นาถยา คงขาว, 2559; นิสรา คำมณี และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2560; สุพัชญา ด้วงคง และคนอื่น ๆ, 2561; สุววุฒิ วงศ์ทางสวัสดิ์ และ อรัญญา ตุ้ยคำภีร์, 2560)

4.3 การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt)

การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์พัฒนามาจากแนวคิดของ Max Wertheimer, Kurt Koffca และ Worfgang Kohler แนวคิดนี้ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ โดยสาระสำคัญคือ ความแตกต่างของบุคคลที่มีต่อการรับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่นี่และขณะนี้ ทฤษฎีนี้มองว่าพฤติกรรมไม่ได้เป็นผลมาจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า แต่มองว่าบุคคลสามารถเลือกตัดสินใจหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าดังนั้นพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลเกิดจากกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของเด็กและเยาวชน โดยนักจิตวิทยาแนวเกสตัลท์เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นบุคคลที่มีศักยภาพและมีอิสระในตนเอง โดยธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนจะประกอบไปด้วย 1. การตระหนักในคุณค่าแห่งตนเอง 2. การควบคุมตนเอง 3. การตระหนักรู้ การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์จึงเน้นให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเองถึงสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง โดยการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์มุ่งเน้นการตระหนักรู้ในภาวะที่นี่และขณะนี้เพื่อให้บุคคลได้แสดงออกทางความคิด อารมณ์ เจนคติ และการกระทำเพื่อให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองและสามารถจัดการชีวิตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2559; อังคณา หมอนทอง, 2558)

ดังนั้น แนวทางการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเอง หมายถึง แนวทางการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเอง หมายถึง แนวทางการให้คำปรึกษาที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดกระบวนการควบคุมตนเองผ่านความคิดที่เกิดจากการรับรู้ การประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จนทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนัก และยอมรับตนเอง จนนำมาสู่การเกิดพฤติกรรมการควบคุมตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษากระบวนการในการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ทั้งนี้การศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่จะสะท้อนถึงการทำงานของความคิด จิตใจ ที่มีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงลึกในการทำความเข้าใจถึงกระบวนการในการควบคุมตนเองที่จะสะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจภายใน อันเกิดจากบุคคลมีการรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด โดยการรับรู้ของบุคคลเป็นการทำงานผ่านบุคลิกภาพ อุปนิสัย ชุดความคิด ทัศนคติ ประสบการณ์ หลังจากนั้นบุคคลจะทำการประเมินต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกจนนำไปสู่พฤติกรรมการยับยั้งหรือการควบคุมตนเอง

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสบการณ์การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งนับเป็นบริบทเฉพาะที่ต้องอาศัยความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากมีความละเอียดและเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนและมีขอบเขตที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในกระบวนการควบคุมตนเอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา (Case study)

กรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับใช้ทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Gottfredson และ Hirschi (1990) เป็นทฤษฎีหลักเพื่อเป็นกรอบในการค้นคว้าหากระบวนการในการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชน และเพื่อศึกษาแนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivational interviewing: MI), การให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) และการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) เพื่อเป็นกรอบในการค้นหาแนวทางในการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ในการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

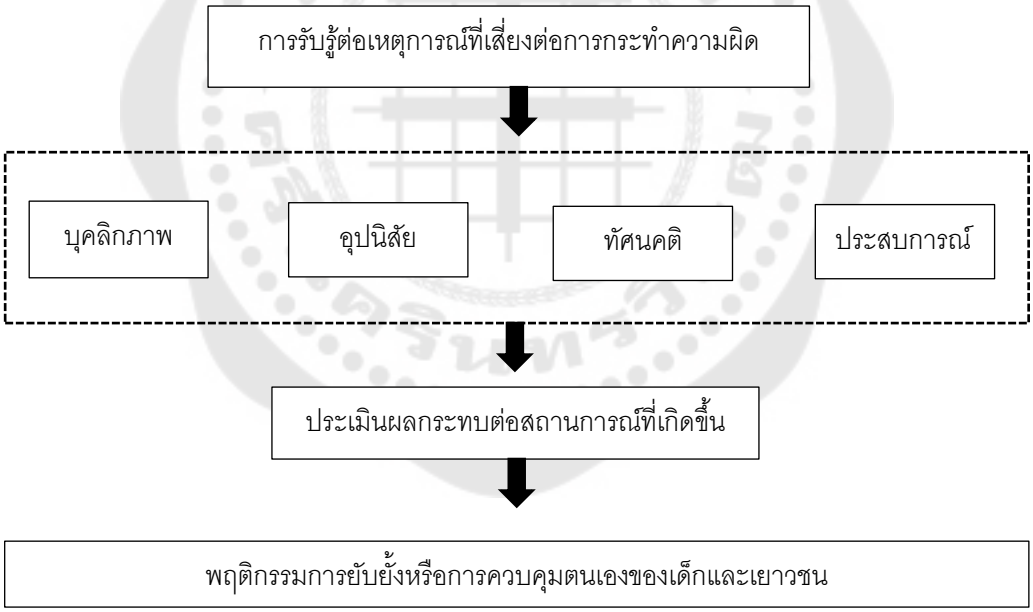

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดกระบวนการในการควบคุมตนเอง
ของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ: กรณีศึกษาสถานพินิจในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และเพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ การรับรู้ถึงกระบวนการการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลในเชิงลึกจากกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์ตรง ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) แบบกรณีศึกษา (Case study) โดยใช้วิธีในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ความกว้างและความลึกสำหรับการอธิบายถึงกระบวนการในการควบคุมตนเองโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูล
3. พื้นที่ในการดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้มีการเตรียมความพร้อมด้านกระบวนการวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ลงทะเบียนเรียนวิชา จป 504 วิจัยเชิงคุณภาพทางจิตวิทยาประยุกต์ ทำให้มีประสบการณ์ตั้งแต่การออกแบบกระบวนการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งยังมีการศึกษาข้อมูลจากหนังสือเกี่ยวกับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการลงมือฝึกปฏิบัติในรายวิชาต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยมีทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการให้คำปรึกษามาประยุกต์ใช้ในการตั้งคำถาม การฟัง การทวนความ การสรุป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ผ่านการอบรมโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง “หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์” ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2562

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษากระบวนวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่มที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดแต่ไม่กระทำผิดซ้ำ และนักจิตวิทยาประจำศาลเยาวชนและครอบครัว เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ** 1

เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดแต่ไม่กระทำผิดซ้ำที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก

1) เด็กและเยาวชนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุขณะกระทำความผิด15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ซึ่งศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พื้นที่สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

2) ไม่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป

3) ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขคำพิพากษาของศาล เช่น ไม่ต้องเดินทางมารายงานตัวกับเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติตามระยะเวลาที่กำหนด

4) เป็นผู้ที่สามารถฟัง พูด และสื่อสารภาษาไทยได้

5) ยินยอมเข้าร่วมและให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดออก

1) ผู้เข้าร่วมวิจัยขอยุติการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้

2) ผู้เข้าร่วมวิจัยกระทำความผิดเพิ่มเติมในระหว่างที่ให้ข้อมูล

3) ผู้เข้าร่วมวิจัยเจ็บป่วยในระหว่างที่ให้ข้อมูล และไม่สามารถให้ข้อมูลได้

2. **ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ** 2

เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

เกณฑ์ในการคัดเข้า

1) เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ผ่านการอบรมหรือมีประสบการณ์และความรู้ความสามารถทางด้านจิตวิทยาและหรือการให้คำปรึกษาแนะแนวทางจิตวิทยาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเพื่อควบคุม แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ระยะเวลา ตั้งแต่ปี 2560 – 2564

2) มีทักษะทางด้านจิตวิทยาในการวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เช่น การสะท้อนความ การทวนความ ฯลฯ

3) เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ประสบความสำเร็จในการให้คำปรึกษา อาทิ หลังจากให้คำปรึกษาแล้วเด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ ได้รับรางวัลการให้คำปรึกษาในระดับต่างๆ ได้รับคำนิยมจากบุคคลหรือองค์กรในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา

4) ยินยอมเข้าร่วมและให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดออก

1) ผู้เข้าร่วมวิจัยขอยุติการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัย

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ดีที่สุด คือ ผู้วิจัย เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในภาพรวมของประเด็นที่ทำการศึกษา สามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูล เพื่อปรับเปลี่ยนคำถามให้เหมาะสมกับสถานการณ์ให้ได้มากที่สุด และในการวิจัยครั้งนี้ ยังได้มีเครื่องมือการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัย เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างข้อคำถาม โดยในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยมากที่สุด โดยคำถามที่จะนำมาใช้ในการสัมภาษณ์จะมีการวางโครงร่างของคำถามไว้ก่อนล่วงหน้าเป็นขั้นตอน และครอบคลุมประเด็นหลักของ คำถามจะมีลักษณะที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

1. แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (ตัวอย่าง)

ตาราง 2 แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (ตัวอย่าง)

วัตถุประสงค์	ผู้ให้ข้อมูล	แนวคำถาม
เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล	เด็กและเยาวชน	ข้อมูลทั่วไป - อายุในปัจจุบัน อายุขณะกระทำความผิด - ความผิดที่กระทำ - ระยะเวลาการกระทำผิดครั้งล่าสุด - อาชีพปัจจุบัน
เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของผู้ให้ข้อมูล	เด็กและเยาวชน	1.หากเจอสถานการณ์ที่บีบบังคับให้ต้องตัดสินใจ ท่านมีวิธีการอย่างไรบ้าง 2.เวลาจะทำอะไร ท่านคำนึงถึงสิ่งใดบ้างหรือท่านมักเลือกความต้องการของตนเองเป็นหลัก 3.หลักจากที่ท่านได้กระทำความผิด ท่านมีวิธีหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดอย่างไรบ้าง 4.หากมีใครมาดูถูกเหยียดยาม หรือทำให้ท่านโมโห ท่านมีวิธีรับมือหรือจัดการอย่างไรบ้าง 5.ท่านมีการวางแผนถึงอนาคตของตนเองอย่างไรบ้าง และท่านได้ทุ่มเทกับเป้าหมายของท่านมากน้อยเพียงใด
เพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ในเด็กและเยาวชน	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	1.ช่วยเล่าถึงขั้นตอนในการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชน 2.การให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนมุ่งเน้นด้านไหน 3.การประเมินความพร้อมของเด็กและเยาวชนก่อนออกจากกระบวนการ ประเมินจากอะไรบ้าง 4. ช่วยเล่าถึงเทคนิคที่ใช้ หรือคำพูดที่ใช้ ในการให้คำปรึกษาแล้ว เด็กและเยาวชนไม่กลับไปกระทำแบบเดิม

*หมายเหตุ คำถามสามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์

2. **เครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการเก็บข้อมูล**

ได้แก่ โน้ตบุ๊ก โทรศัพท์ เครื่องบันทึกเสียง กระดาษ ปากกา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและเชิงกว้าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักร่วมกับการสังเกตและการจดบันทึก โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ โดยประยุกต์มาจากทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Gottfredson และ Hirschi (1990) และผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ก่อนดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้มีการติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นางสาวจิราพร บุญชูวงศ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ กรุงเทพมหานคร 11 เพื่อขอข้อมูลเด็กและเยาวชนที่เสร็จสิ้นกระบวนการการควบคุมความประพฤติ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2560 จนถึงปีพ.ศ. 2564

2) เมื่อได้ข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเบื้องต้น ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ได้ระบุไว้

3) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้มีการติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้

4) ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผ่านช่องทางออนไลน์ โดยก่อนจะทำการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ผู้วิจัยจะทำการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลก่อนเริ่มการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงทุกครั้ง

5) ผู้วิจัยจะทำการชี้แจงรายระเอียดและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และจะมีการชี้แจงถึงการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล

6) ก่อนจะเริ่มการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะมีการสร้างสัมพันธภาพก่อน เริ่มจากการชวนคุยเรื่องทั่วไปเพื่อทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย ผู้วิจัยจะขอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าถึงชีวิตตนเอง ณ ปัจจุบันก่อน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะใช้ร่างข้อคำถามที่เตรียมไว้สำหรับการสัมภาษณ์

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลกับเด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงเคร่งครัดในเรื่องของการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้อบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เรื่อง “หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์” เพื่อดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และได้รับหนังสือ

รับรองจริยธรรมการวิจัยที่ทำในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2561 หมายเลข SWUEC-G-162/2546E

2) ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลทุกครั้งก่อนจะมีการบันทึกเสียง เพื่อที่จะไม่ให้เกิดผลกระทบหรือการสืบไปยังผู้ให้ข้อมูลและเพื่อปกป้องสิทธิของผู้ให้ข้อมูล

3) ในระหว่างการสัมภาษณ์หากมีช่วงไหนของการสัมภาษณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการเปิดเผยผู้วิจัยจะทำการตัดข้อมูลในส่วนนั้นออก และในขณะการสัมภาษณ์หากมีคำถามไหนที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการที่จะตอบผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามหรือยุติการให้สัมภาษณ์โดยทันที

4) ผู้วิจัยจะใช้นามสมมุติแทนชื่อของผู้ให้ข้อมูลรวมถึงจะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล หลังจากเสร็จสิ้นการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการทำลายเทปข้อมูลการให้สัมภาษณ์ทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูล ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการวิเคราะห์ข้องมูลจำเป็นต้องอาศัยการตีความข้อมูลเพื่อให้เข้าถึงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจึงมีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลายและแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ (ชาย โพธิสิตา, 2562)

1. **การจัดการข้อมูล** (Data management)

การจัดการข้อมูล คือ การนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบ โดยเริ่มจากการจัดการข้อมูลด้านกายภาพผ่านการถอดเทปแบบคำต่อคำ รวมถึงเรื่องราวที่บันทึกจากการสังเกตในขณะทำการสัมภาษณ์ของนักวิจัย อาทิการบรรยายถึงลักษณะอารมณ์ ความรู้สึก และบรรยากาศในระหว่างการสนทนา เพื่อทำการสรุปประเด็นและคัดแยกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจะทำการอ่านข้อมูลซ้ำหลายๆ ครั้งเพื่อทำความเข้าใจโดยปราศจากอคติ และนำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบข้อมูลโดยการใส่รหัสคำ วลี หรือประโยค เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลชุดเดียวกันรวมเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อค้นหาข้อสรุปของรหัสและนำไปให้กับผู้เชี่ยวชาญกระบวนวิธีวิจัยเชิงคุณภาพตรวจสอบ โดยยึดแนวทางของกูบาและลินคอร์น (Ryan และคนอื่น ๆ, 1998)

2. **การแสดงข้อมูล** (Data display)

การแสดงข้อมูล คือ การนำชุดข้อมูลที่ใส่รหัสมาจำแนกเป็นประเด็นๆ ตามข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกัน

3. **การอธิบายข้อมูล** (Data Explanation)

การอธิบายข้อมูล คือ การตอบคำถามว่าข้อค้นพบคืออะไร ทำไม และอย่างไร เพื่อนำมาสู่การอธิบายแนวคิดที่เป็นรูปธรรมสำหรับข้อค้นพบเชื่อมโยงแนวคิดและทฤษฎี

บทที่ 4
ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาที่มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ส่วนที่ 2 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ส่วนที่ 3 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปหลัก

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดแต่ไม่กระทำผิดซ้ำเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งหมด 8 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 6 ราย และเพศหญิง จำนวน 2 ราย โดยมีข้อมูลทั่วไปแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants)

นามสมมติผู้ให้ข้อมูลหลัก	เพศ	ระดับการศึกษา	อายุปัจจุบัน (ปี)	ฐานความผิด	อายุขณะกระทำความผิด (ปี)	สัมพันธภาพทางครอบครัว	ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ
ว่าน	ชาย	ม.3	18	ทำร้ายร่างกาย	16	อยู่ด้วยกัน	บิดา มารดา
รัน	ชาย	ป.6	18	ทำร้ายร่างกาย	16	อยู่ด้วยกัน	ครอบครัวแฟน
เพชร	ชาย	ปวส	18	ทำร้าย	16	อยู่ด้วยกัน	บิดา

ตาราง 3 (ต่อ)

นามสมมติผู้ให้ข้อมูลหลัก	เพศ	ระดับการศึกษา	อายุปัจจุบัน (ปี)	ฐานความผิด	อายุขณะกระทำความผิด (ปี)	สัมพันธภาพทางครอบครัว	ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ
				ร่างกาย			มารดา
จ๋อม	หญิง	ม.3	18	ลักทรัพย์	15	แยกกันอยู่	พี่สาว
อ้ำ	ชาย	ป.6	18	ลักทรัพย์	16	เสียชีวิต	ตา ยาย
ปอ	ชาย	ป.6	18	ลักทรัพย์	15	แยกกันอยู่	บิดา
มุก	หญิง	กศน (ม.ปลาย)	17	ยาเสพติด	15	อยู่ด้วยกัน	บิดา มารดา
น็อต	ชาย	ปวช	18	ยาเสพติด	16	แยกกันอยู่	มารดา

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์โดยตรงในการกระทำความผิดตามฐานความผิดที่ระบุไว้ อันได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับลักทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับทำร้ายร่างกาย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักเด็กและเยาวชนที่มีอายุขณะกระทำความผิด 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ที่ไม่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป

2. **ผู้ให้ข้อมูลหลัก** (Key-informants) **เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่** 2

ผู้ให้ข้อมูล คือ เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ผ่านการอบรมหรือมีประสบการณ์ และมีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชน และปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อควบคุม แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) จำนวนทั้งหมด 6 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 3 ราย และเป็นเพศหญิง จำนวน 3 ราย โดยมีข้อมูลทั่วไปแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants)

นามสมมติผู้ให้ข้อมูล	เพศ	อายุ (ปี)	อาชีพ	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน (ปี)
ออม	หญิง	41	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	2
เฟิร์น	หญิง	39	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	5
ทศ	ชาย	53	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	4
มี	ชาย	30	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	1
พล	ชาย	33	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	9
จอย	หญิง	40	เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ	7

ส่วนที่ 2 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิด แต่ไม่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ เป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป โดยพบว่ากระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด 2) การหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ และ 3) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด

ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเคยกระทำความผิดและพ้นจากการคุมประพฤติไปแล้ว เมื่อต้องพบเจอเหตุการณ์ล่อลวงที่นำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ จะสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากการกระทำผิดครั้งแรก โดยเกิดการรู้เท่าทันประสบการณ์ มีการยับยั้งชั่งใจ สามารถระงับอารมณ์โกรธ หลีกเลี่ยงการตอบโต้ รวมถึงมีการมองไกลถึงวันข้างหน้า ด้วยการคิดถึงประสบการณ์เพื่ออนาคต

1.1 **รู้เท่าทันประสบการณ์**

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า หลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีประสบการณ์จากการกระทำผิดและถูกคุมประพฤติในครั้งแรกไปแล้ว เมื่อต้องพบเจอกับสถานการณ์เดิม หรือคล้ายกับสถานการณ์เดิมที่ทำให้ถูกจับกุมและเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติ ผู้ให้ข้อมูลหลักมีการรับรู้การล่อลวงต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ผ่านการรับรู้ ประสบการณ์ และการประเมินตนเอง ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดการคิดคำนึงถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการกระทำผิดในครั้งแรกและผลที่ตามมาหากมีการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งจะทำให้ตนเองต้องเสียประวัติซ้ำรอย ส่งผลกระทบต่อครอบครัว รวมถึงเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรายงานตัวที่สำนักงานคุมความประพฤติ

“ก็ถ้าเราไปขโมยรถเขาเราก็โดนจับ เราก็จะไปอยู่ในสถานพินิจ เราก็ยังไงอ่ะ อดเจอหน้าลูกครับ … ก็ คิดได้ … ผมอยากมีอนาคตที่ดีกว่านี้ครับ … กิจกรรมเค้าก็พาไปทำความดี เค้าก็มีวีดีโอบอกว่าไม่ควรยุ่งกับสิ่งไหน สิ่งไหน สิ่งไหนมันร้ายแรง มันทำให้สังคมวุ่นวาย … มันจะส่งผลอะไรต่อใครบ้าง มันก็เลยทำให้ผมคิดมากส่วนหนึ่งและอีกอย่างผมอ่ะมีลูกด้วยผมก็ยิ่งคิดเข้าไปอีกไง” (ปอ)

“ที่เรากระทำผิดไปครับ เราก็ต้องคิดครับ … ผมก็เคยทำเค้ามาแล้วพอผมมาโดนกับตัวผมก็รู้สึกว่าเราไม่ควรไปทำเค้าเลย … เราก็ต้องนึกถึงข้างหลังว่าถ้าทำไปเราต้องเจอกับอะไรบ้าง เราต้องคิดถึงคนข้างหลัง” (รัน)

“เพราะพูดถึงก็ไม่มีใครเค้าอยากเอาชีวิตไปเสี่ยงกับพวกตารางพวกคุกจริงมั้ยพี่ … อันนี้ที่ผมโดนเนี่ยครั้งแรกเลย ที่โดนไปก็เหมือนกับว่าไปเรียนรู้ประสบการณ์มาว่าสิ่งไหนควรไม่ควร ก็คือเค้าก็สอนมา … ผมก็ไม่อยากมีประวัติซ้ำรอยแล้วอ่ะพี่ ก็แบบ ไม่อยากให้คนอื่นเค้ามามองว่าผมเป็นคนขี้ขโมย ทำตัวไม่ดีอะไรอย่างนี้” (อ๋า)

1.2 **ยับยั้งชั่งใจ**

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักต้องเผชิญกับสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งมีประสบการณ์จากการกระทำผิดครั้งแรกไปแล้ว จะเกิดการฉุกคิด โดยเป็นการคิดคำนึงถึงผลที่ตามมาจากการกระทำผิด ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักพยายามหักห้ามใจและยับยั้งชั่งใจตนเอง และเลือกที่จะปฏิเสธ ด้วยการตอบว่า “ไม่” เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ถูกล่อลวงต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดได้

“ก็พยายามใจเย็น … อยู่กับครอบครัวอย่างเดียวครับ ไม่ค่อยไปไหนด้วย ถึงไปก็แค่แบบว่าอยากไปเที่ยวจัดๆ ก็ไปคนเดียวไม่ได้ชวนเพื่อนไปด้วย ไปไหนก็ไปคนเดียว …

พยายามหลีกเลี่ยงการเจอคนอื่นมากกว่า ก็อยู่แต่กับพ่อแม่ พยายามไม่คุยกับใครไม่เจอใคร ” (ว่าน)

“ผมก็ปฏิเสธครับ … มันเป็นสิ่งไม่ดีอ่ะพี่ … คือเพื่อนมันจะไปเฮ ไปอะไรก็ปล่อยมัน คือผมเลือกที่จะปฏิเสธไว้ก่อน เพราะว่าเวลาอยู่กันหลายๆ คนก็จะเฮกันไป กินเหล้า เมายาอะไรอย่างนี้อ่ะพี่ พากันทำแต่สิ่งไม่ดี” (ปอ)

“หนูก็หักห้ามใจตนเองอยู่ ไม่ออกไปคบเพื่อน ตัดสินใจเด็ดขาดไปเลยว่าไม่ได้ออกจากบ้านอะไรแบบนี้ ก็มีข้อที่บอกเค้าปฏิเสธเค้าว่าเราต้องทำงาน” (มุก)

1.3 ระงับอารมณ์โกรธ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักพบเจอเหตุการณ์ที่ล่อลวงหรือกระตุ้นให้กระทำผิด อาทิ มีคนเข้ามาทำให้โมโหหรือไม่พอใจ ผู้ให้ข้อมูลหลักจะพยายามหลีกเลี่ยงการตอบสนองต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ด้วยการระงับอารมณ์โกรธ ไม่โต้ตอบซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงต่อการตอบสนองในระยะสั้น แต่หากยังคงรู้สึกโมโหหรือไม่พอใจ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในใจ ผู้ให้ข้อมูลหลักจะต้องจัดการกับเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวด้วยการหลีกเลี่ยงการปะทะ โดยการเดินหนี หรือพยายามตั้งสติ ระงับอารมณ์โกรธ ด้วยการนับ 1-10 และพยายามไม่คิดถึงเรื่องที่ทำให้ตนเองโมโหหรือไม่พอใจ

“เราก็ต้องใจเย็นลงอ่ะพี่ ต้องรับมือแบบว่าไม่เป็นคนอารมณ์ร้อน อยู่เฉยๆ ถ้ามีปัญหาก็ยกมือขอโทษ” (รัน)

“ก็ ใจเย็นลง ไม่ใจร้อน … ถ้าแบบตอนนั้นแค่มองหน้าก็จะหาเรื่อง แต่ตอนนี้เค้ามองหน้าเราก็จะไม่อะไรกับเค้า ปล่อยผ่านครับ จะได้ไม่มีเรื่องกันครับ” (เพชร)

“มันก็มีบ้างนะ สมมุติว่ามีคนมาทำให้หนูโมโหแบบหนูก็เลี่ยงนะ เลี่ยงก็คือแบบว่าเราไม่สนใจอ่า …. หนูก็นับ 1-10 อ่ะ … ก็คงหักห้ามใจ ปล่อยมัน ช่างมัน” (จ๋อม)

“ก็ ตีตัวออกห่างเลยพี่ … คือไม่ตอบโต้ครับพี่เดินหนีเลย … ก็เลือกที่แบบว่าเลิกคิดครับ” (ปอ)

1.4 คิดถึงประสบการณ์เพื่ออนาคต

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า หลังจากผู้ให้ข้อมูลหลักผ่านเหตุการณ์การกระทำผิดและถูกคุมประพฤติในครั้งแรกไปแล้ว จะเกิดความตระหนักรู้ในตนเองมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมองไกลถึงวันข้างหน้า และคิดคำนึงถึงอนาคตมากขึ้น ซึ่งช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก

สามารถอดทนต่อแรงกระตุ้นต่อการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวงเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรืออนาคตของแต่ละบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลหลักคนที่มีปัญหาทางการเงิน เลือกการพยายามหาหนทางทำงานเก็บเงินเพื่อจะได้มีทรัพย์สินตามความต้องการ หรือเพื่อจะได้ให้การศึกษาที่ดีแก่ลูก ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักที่ยังอยู่ในวัยเรียน เลือกที่จะกลับไปเรียนต่อให้จบ

“ก็ผมอยากมีบ้านมีรถเป็นของตัวเอง ตอนนี้ได้รถมาคันหนึ่งแล้วครับ ทำงานเก็บตังครับ แบบ ที่เราฝันไว้ เก็บตัง” (เพชร)

“เราก็ต้องนึกถึงข้างหลังว่าถ้าทำไปเราต้องเจอกับอะไรบ้าง เราต้องคิดถึงคนข้างหลัง... รวมถึงผลที่ตามมา ... ทำงานเก็บเงินอย่างเดียว ไม่ได้ไปไหน เลิกงานก็อยู่แต่กับลูกกับแฟนกับครอบครัว ... ผมจะทำรปภ. ไปก่อนเพื่อเก็บเงินและเดี๋ยวจะไปหางานดีๆ ทำ และจะเรียนกศน. ครับ เพราะว่าผม Drop กศน.ไว้ ” (ปอ)

“ตอนนี้ก็ผมก็พยายามทำงานเก็บเงินอยู่เพื่อจะได้พอลูกโตมาจะได้ส่งลูกเรียนได้” (อ้ำ)

“ผมอยากมีบ้านมีรถเป็นของตัวเอง ตอนนี้ได้รถมาคันหนึ่งแล้วครับ ทำงานเก็บตังครับ แบบ ที่เราฝันไว้ เก็บตัง ... ตอนนี้ผมแบบว่าอารมณ์เหมือนซ้ำชั้นแต่ว่าผมต้องแก้รายวิชา ต้องรอแก้ในเทอมที่แล้วผมไม่ได้เรียนเลย ตารางเทอมนี้ก็ยังไม่ออก ตอนนี้ก็ทำงานไปก่อน” (น็อต)

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกมองในมุมมองใหม่

ภายหลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิด โดยการคำนึงถึงผลที่จะตามมาผ่านการรู้เท่าทันประสบการณ์ มีการยับยั้งชั่งใจ สามารถระงับอารมณ์โกรธ และการคิดถึงประสบการณ์เพื่ออนาคต ขั้นตอนต่อไปคือการที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกมองในมุมมองใหม่ โดยการกลับมามองความหวังดีของครอบครัว และคิดกลับใจออกจากสังคมแบบเดิม ซึ่งช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถหลีกเลี่ยงจากเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

2.1 กลับมามองความหวังดีของครอบครัว

การกระทำผิดครั้งแรกของผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่นั้น เป็นการกระทำผิดที่เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเป็นการกระทำโดยไม่ได้คิดถึงผลที่จะตามมา ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักด่วนตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง แต่หลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลหลักผ่านการกระทำผิดครั้งแรกและได้รับประสบการณ์จากการกระทำดังกล่าว ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีการคิดคำนึงถึงความหวังดีของบุคคลในครอบครัว และบุคคลใกล้ชิดมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกที่จะพูดคุยและ

ปรึกษาปัญหาต่างๆ กับบุคคลบุคคลในครอบครัวและบุคคลใกล้ชิด ซึ่งเป็นการลดโอกาสในการกลับมากระทำผิดซ้ำลงได้

“แบบว่าหนูแทบจะไม่ต้องทำอะไรเลยอ่ะ ถ้ามีปัญหาอะไรก็ช่างก็จะคุยกับแม่ตรงๆ คือมันไม่มีทางกลับไปทำซ้ำได้เลย” (จ๋อม)

“สงสารแม่ครับ เพราะว่าตอนที่ผมโดนจับแม่ก็ร้องไห้” (ปอ)

“ก็คือสงสารพ่อแม่ค่ะ เพราะการเดินทางไปศาลบ่อยก็จะต้องเสียตัง ใช้ค่าใช้จ่ายเยอะแล้วก็ที่บ้านก็ไม่ค่อยมีตังมากขนาดนั้น แล้วหนูคิดว่าทำงานดีกว่า” (มุก)

2.2 คิดกลับใจออกจากสังคมแบบเดิม

เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักผ่านเหตุการณ์การกระทำผิดและถูกคุมประพฤติในครั้งแรกไปแล้ว ผู้ให้ข้อมูลหลักได้พยายามหลีกเลี่ยงต่อสภาพแวดล้อมที่ทำให้ตนเองกระทำความผิด หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการถูกชักจูงให้กระทำผิดได้โดยง่าย โดยการคิดกลับใจออกจากสังคมแบบเดิม ด้วยการไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นสาเหตุให้ตนเองกระทำความผิด การเลิกคบเพื่อนกลุ่มเดิม หรือออกจากสถานที่เดิมที่ตนเองเคยอาศัยอยู่ เป็นต้น

“ถ้าอยู่จุดเดิมมันก็มีแรงจูงใจเวลาเพื่อนชวน เราก็เฮไป ผมก็เลยตัดสินใจออกจากตรงนั้นเลย คือไม่เจอหน้ากันเลย คือย้ายที่ออกมาเลย ผมก็ตั้งหน้าตั้งตาทำงานแฟนทำงาน” (ปอ)

“ไม่คบเพื่อนค่ะ ตัดเพื่อนออกไปเลยไม่ได้คบเพื่อนค่ะ ทำงานอยู่ที่ทำงานแล้วก็กลับบ้านไม่ได้ออกไปเที่ยวกลางคืนแล้วก็ไม่ได้ไปสุงสิงกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง” (มุก)

2.3 ปรับมุมมอง

หลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีประสบการณ์การกระทำผิดครั้งแรก ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดการเรียนรู้มากขึ้น โดยสามารถจำแนกแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี จึงทำให้การเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ในครั้งต่อไป ผู้ให้ข้อมูลหลักจะได้มีการคิดพิจารณาในมุมมองต่างๆ ที่เป็นการคิดเชิงบวก ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นการหลีกเลี่ยงจากการกระทำผิดซ้ำ อาทิ การมองบวกในความคิดหรือการกระทำของบุคคลอื่น

“ก็ถ้าแบบตอนนั้นแค่มองหน้าก็จะหาเรื่อง แต่ตอนนี้เค้ามองหน้าเราก็จะไม่อะไรกับเค้าปล่อยผ่านครับ ให้มองแบบว่าเราแต่งตัวดีอะไรอย่างนี้มากกว่าจะได้ไม่มีเรื่องกันครับ” (เพชร)

“แบบว่า เราไม่มีสิทธิไปหยิบหรืออะไร ประเด็นเลยมันไม่ใช่ของของเรา แล้วแบบไม่ควรอ่ะ ... ทำไปมันก็ไม่ดีกับตัวตัวเองทั้งที่ตอนนี้เรามีพร้อมแล้วมันก็ไม่ควรต้องทำแบบนั้นแล้วอ่ะ” (จ๋อม)

“ตอนนั้นที่ผมโดนครั้งนั้นผมก็ไม่คิดไงว่ามันจะต้องโดนจับ ... เพื่อนผมผมไม่ได้เจอหน้ากันอีกเลยตั้งแต่จบคดีไป ผมตีตัวออกห่างอย่างเดียว ... คิดได้ ก็นึกถึงลูก นึกถึงพ่อแม่ ผมอยากมีอนาคตที่ดีกว่านี้ครับ” (ปอ)

ขั้นตอนที่ 3 เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ภายหลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลหลักรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิด ผ่านการรู้เท่าทันประสบการณ์ การยับยั้งชั่งใจ การระงับอารมณ์โกรธ และการคิดถึงประสบการณ์เพื่ออนาคต จนนำมาสู่การเลือกมองในมุมมองใหม่ ผ่านการกลับมามองความหวังดีของครอบครัว การคิดกลับใจออกจากสังคมแบบเดิม และการปรับมุมมอง ขั้นตอนสุดท้าย เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการทำตามเป้าหมาย และการเปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต ที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีกต่อไป

3.1 ทำตามเป้าหมาย

การมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ชัดเจนของผู้ให้ข้อมูลหลัก ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักหยุดคิดคำนึงอย่างถี่ถ้วนก่อนลงมือกระทำตามสถานการณ์หรือสิ่งล่อลวงใจให้กระทำผิดต่างๆ และได้มีการทำตามเป้าหมายที่วางไว้ อาทิ การมีเป้าหมายในการดูแลพ่อแม่ ดูแลครอบครัว ทำให้หลีกเลี่ยงเพื่อนไม่ดี ยาเสพติด ของมึนเมา

“ปัจจุบันนี้คือผมปรับตัวหมดทุกอย่างเลย ผมเข็ดแล้ว ตั้งแต่มีลูกมาผมก็คิดได้เลยพี่ บุหรี่ผมยังไม่สูบเลย ... เลิกงานมาก็เข้าแต่บ้าน ไม่ได้ไปยุ่งกับเพื่อน ก็อยู่แต่กับครองครัว ทำงานเก็บเงินเลี้ยงครอบครัว แบบว่าไม่ได้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เหล้าเบียร์ก็ไม่ได้กินเลิกทุกอย่างเลย” (รัน)

“ก็จะขายของด้วย ถ้าได้ไปเจอค่ายดีๆ หน่อยก็กะว่าจะซกยาวเลย แต่ว่าตอนนี้มันยังไม่ได้เลยค่ายดีๆ ... อยากเป็นนายตัวเองอ่ะพี่ขายของ ... เก็บเงินอยู่พี่ เก็บเงินออกรถมาบรรทุกของที่เราจะขาย” (รัน)

3.2 เปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความตั้งใจ แน่วแน่ มั่นคง และต้องการเปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ล่อลวงหรือสถานการณ์ที่ส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดได้

ง่าย จะไม่เกิดการหวั่นไหวและไม่ถูกล่อลวงต่อสถานการณ์ดังกล่าว แต่จะสามารถหักห้ามใจตนเอง และปรับเปลี่ยนตนเองเพื่ออนาคต

“ผมรับปากเลยว่าผมจะไม่มีอีกต่อไป เพราะอันนี้ที่ผมโดนเนี่ยครั้งแรกเลย ที่โดนไปก็เหมือนกับว่าไปเรียนรู้ประสบการณ์มาว่าสิ่งไหนควรไม่ควร ก็คือเค้าก็สอนมา” (อ้ำ)

“ชีวิตพอหลังจากผ่านตรงนั้นมาเราก็ได้บทเรียนหลายเรื่องเลย ก็คือตอนนี้ก็โอเคดีทุกอย่างเลยทั้งกับที่บ้าน ถ้าต่อไปนี้มีปัญหาอะไรจริงๆ หนูก็คงต้องคุยกับแม่ ก็คงไม่เกิดซ้ำแล้วอ่ะ … ถ้าหนูยังหักห้ามใจตัวเองไม่ได้หนูจะกลับไปจุดที่ว่าแบบไม่เหลือใครเลย ตัวคนเดียว พี่สาว แม่ก็คงไม่มีใครยินดีต้อนรับ” (จ๋อม)

“ก็ต้องหักห้ามใจค่ะ อย่างอื่นก็ช่วยเราไม่ได้นอกจากว่าใจเราเองค่ะ … เราก็ต้องหักห้ามใจตนเอง จะไม่ทำแบบเดิม” (มุก)

“ผมมีลูกแล้วก็มีครอบครัวที่ต้องดูแลครับ … ก็ที่ผมไม่กลับไปกระทำความผิดอีก ก็ นึกถึงลูกครับผม” (ปอ)

สรุปได้ว่า กระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด โดยการรู้เท่าทันประสบการณ์ การยับยั้งชั่งใจ การระงับอารมณ์โกรธ การคิดถึงประสบการณ์เพื่ออนาคต 2) การเลือกมองในมุมมองใหม่ โดยการกลับมามองความหวังดีของครอบครัว การคิดกลับใจออกจากสังคมแบบเดิม และการปรับมุมมอง 3) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการทำตามเป้าหมาย และการเปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ภาพประกอบ 2 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ส่วนที่ 3 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

หลังจากที่ผู้วิจัยพบกระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจึงนำมาสู่แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน เป็นแนวทางที่ผู้ให้ข้อมูลได้วางแผนและออกแบบ โดยอาศัยผลการศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด การเลือกมองในมุมมองใหม่ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดการรับรู้ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ และความตระหนักรู้ในตนเอง ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองได้ จนนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

สำหรับเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยแนวทางการให้คำปรึกษาผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา เป็นการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา การประเมินระดับความเสี่ยงก่อนให้คำปรึกษา และการสร้างสัมพันธภาพ 2) ขั้นทำความเข้าใจสาเหตุหลัก เป็นการทำความเข้าใจเนื้อแท้ของปัญหา การเรียนรู้มุมมองเด็ก และการพูดคุยเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน 3) ขั้นดำเนินการและติดตามผล เป็นการดำเนินการตามโปรแกรมให้คำปรึกษาตามความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคน และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา

ในการดำเนินกิจกรรมให้คำปรึกษาแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น ต้องเริ่มต้นด้วยการฝึกอบรมผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้และมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการให้คำปรึกษา การประเมินระดับความเสี่ยงของผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนให้คำปรึกษาเพื่อจะได้วางแผนและจัดโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้อย่างเหมาะสม และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูล

1.1 การฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นบุคคลที่จะทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษา จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้และมีทักษะพื้นฐานของการให้คำปรึกษา อาทิ การเป็นวิทยากรกลุ่ม การสร้างทักษะความสัมพันธ์ การสนทนาแบบสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing: MI) การให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล (Individual Counseling) เพื่อจะได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

“แต่คือมาทำให้เราดูให้เราเห็นพร้อมกับให้เรานั่งทำไปด้วยว่าการเป็นวิทยากรกลุ่มมันมีวิธีและขั้นตอนยังไง ให้เราดู สังเกต และจดจำเพื่อไปประยุกต์ใช้ของตนเอง ถ้าแนวคิดทฤษฎีก็อย่างการให้คำปรึกษาครอบครัว” (เฟิร์น)

“เจ้าหน้าที่ที่จะให้คำปรึกษาเนี่ยอย่างตอนที่ท่านผอ. มาท่านก็จะมีการอบรมการให้คำปรึกษาแบบ MI ในการให้คำปรึกษา และก็จะใช้วิธีการให้คำปรึกษารายบุคคลโดยพนักงานคุมประพฤติและสอดส่อง” (พล)

“การ train ก็มีบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็เรียนรู้จากประสบการณ์ การพูดคุยส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่ปัจจุบันเพื่อให้ปรับเปลี่ยนในอนาคต” (ทศ)

"มีการ train มาก่อนนะ แต่ที่ train เป็นหลักที่นี่ก็มีเยอะเหมือนการสร้างพลังบวก การชื่นชม MI หาจุดเด่น หาข้อดีของเค้าและพยายามผลักดันให้เค้ามองข้ามเรื่องลบประมาณนี้" (จอย)

1.2 การประเมินระดับความเสี่ยงก่อนให้คำปรึกษา

ก่อนการดำเนินการในขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้ให้ข้อมูลได้สอบถามประวัติของผู้ให้ข้อมูลหลัก อาทิ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน เป็นต้น หลังจากนั้น ประเมินพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลหลัก และประเมินระดับความเสี่ยงก่อนการให้คำปรึกษา เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ จำแนก วางแผนการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละรายต่อไป

"ไปที่ธุรการรับคดีมาแล้วพี่ก็ต้องทำการ เออ เค้าเรียกว่าสอบข้อมูลเบื้องต้น เป็นข้อมูลทั้งหมด .... ศึกษาจากรายงานของสถานพินิจด้วย และเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดพี่ก็จะต้องเอามาทำการจำแนกนะคะ ว่าผู้ เอ่อ เด็ก เอ้ย ผู้ถูกคุมอ่ะค่ะ (หัวเราะ) ยังติดผู้บำบัดและฟื้นฟู ผู้ถูกคุมประพฤติเนี่ยก็เป็นผู้ถูกคุมประพฤติที่มีความเสี่ยงแล้วมีสภาพปัญหาในระดับไหนนะคะ ก็จะมีในของคุมประพฤติเราจะแบ่งเป็น 3 อันก็คือ ถ้าเสี่ยงสูงก็ต้องควบคุมแบบเข้มงวดนะคะ เสี่ยงกลาง เสี่ยงต่ำนะคะ เมื่อวิเคราะห์จำแนกวางแผนในการแก้ไขปัญหานะคะ เมื่อวางแผนเสร็จปุ๊บก็ดำเนินการคุมประพฤติไป เมื่อถึงครบสิ้นเวลาเนอะ ถ้าในระหว่างทางเค้าปฏิบัติครบเงื่อนไขตลอดนะคะ ก็ท้ายที่สุดก็จบที่เขียนรายงานนะคะ" (ออม)

"สภาพความผิดที่เค้าทำตั้งแต่วันเกิดเหตุไปทำอะไรมาอย่างเช่นคดีอาวุธปืน เป็นมายังไงถึงโดนจับได้ ก็มีการออกแบบกิจกรรมให้เค้าทำ อ่า สมมุติว่าเรามีการวางแผนว่าเค้าต้องเข้ากิจกรรมอะไรที่เหมาะกับเค้าก็ต้องดู" (ทศ)

"คือ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทุกกิจกรรมเราต้องจัดให้มันมีพื้นฐานของสภาพปัญหาและความต้องการเค้า เมื่อเราใช้กิจกรรมเข้าไปแล้วเราก็มาติดตามว่าดีขึ้นมั้ย ถ้าน้องมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ปฏิบัติตามเงื่อนไขศาล เจ้าของคดีก็จะเป็นคนพิจารณาแต่ถ้าผ่านกิจกรรมแล้วเค้ายังไม่ดีขึ้นเราก็จะมีโปรแกรมที่น้องควรจะเข้าอีกโดยจำแนกตามสภาพปัญหา ไม่ใช่แค่ครั้งเดียวนะเราก็จะมีการจำแนกทุกครั้งเพื่อจะหาโปรแกรมที่เหมาะสมกับแต่ละเคสแต่ละเคส แล้วก็จะมีการติดตามทุกครั้ง" (พล)

1.3 การสร้างสัมพันธภาพ

ก่อนการให้คำปรึกษา ผู้ให้ข้อมูลได้พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยความจริงใจ ใส่ใจ เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งก่อให้เกิดการยอมรับนับถือ ให้ความไว้วางใจ และบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้นำไปใช้ประกอบการให้คำปรึกษาต่อไป

"การสร้างสัมพันธภาพนั่นแหละ เค้าเกิดความไว้วางใจมีอะไรเค้าได้นึกถึงเราสามารถที่จะแก้ไขปัญหาหลัก" (ออม)

"เวลาเราคุยเราก็คุยเรื่องสัพเพเหระด้วยเพื่อที่จะเอาข้อมูล ณ วันที่มารายงานตัว พี่ก็จะถามหมดอ่ะค่ะ ก็ต้องคุยกับน้องเยอะๆ อ่ะค่ะ เราก็จะถามคำถามที่เคยถามไปแล้วด้วยเพราะว่าเราจะมีการจดบันทึกทั้งหมด" (เฟิร์น)

"เค้าจะทำยังไงถึงจะไม่ไปกระทำผิดอีกเราก็ต้องพูดคุยถามเป็นยังไงบ้าง ตั้งแต่วันแรกที่มารายงานตัวเป็นยังไง ได้สมัครเรียนที่ไหนแล้วยัง มีงานทำยัง" (ทศ)

"ส่วนใหญ่มุ่งเน้นสอบถามเรื่องพฤติกรรมเรื่อง อ่า เค้าเรียกอะไรนะ (กำลังนึก) เวลาระหว่างเด็กพฤติกรรมเป็นแบบไหน ทำอะไรอยู่ เรียนมั้ย ทำงานมั้ย หรือถ้าไม่ได้เรียนแล้วทำงานเนี่ยผู้ปกครองเค้ามอบหมายหน้าที่อะไรให้มั้ย หรือถ้าอยู่บ้านไม่ได้ทำอะไรเลยเนี่ยทำอะไร" (มี)

"เด็กทุกคนที่กระทำผิดเค้าจะมีกำแพงกับเราทุกคนยิ่งเราเป็นพนักงานคุมประพฤติเค้ายิ่งมองว่าพนักงานที่คุม เค้าจะตั้ง block กับเราไม่สามารถเอ่อเข้าถึงเค้าเวลาคุยพี่ก็จะคุยเป็นเพื่อนเอา แก น้อง อะไรอย่างนี้ถ้าบางคนคุยเล่นกับเราก็จะแกหนิ อะไรอย่างนี้ไม่ใช่ว่าเธอ ฉัน คุณ ซึ่งพี่ว่าเป็นการจูงใจให้เค้ามาอยู่กับเราได้ ให้เค้าเชื่อใจเราได้ก่อน" (จอย)

ขั้นตอนที่ 2 ทำความเข้าใจสาเหตุหลัก

เป็นขั้นตอนที่ผู้ให้ข้อมูลเตรียมการในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนของผู้ให้ข้อมูล และในส่วนของผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนที่จะได้ดำเนินการให้คำปรึกษาในขั้นตอนต่อไป อาทิ ความเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา การเรียนรู้และทำความเข้าใจมุมมองของเด็ก การพูดคุยเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน

2.1 เข้าใจเนื้อแท้ของปัญหา

สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาของผู้ให้ข้อมูล คือ การทำความเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาหรือสาเหตุที่แท้จริงในการกระทำผิด เพื่อจะได้แก้ปัญหา

ตรงจุด เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนอาจจะกระทำผิดด้วยฐานความผิดหนึ่ง แต่ปัญหาหลักที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดอาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่ง โดยที่สาเหตุการกระทำผิดของผู้ให้ข้อมูลหลักอาจเกิดจากอิทธิพล อาทิ ต่อพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลหลักมากที่สุด เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มโอกาสของการกระทำผิด เช่น ครอบครัว สภาพแวดล้อม พื้นฐานของอารมณ์ ประสบการณ์ เป็นต้น เพื่อที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้ทำการประเมินระดับความเสี่ยงได้ถูกต้อง

“หลักการให้คำปรึกษาก็คือเราต้องหาสาเหตุของปัญหาให้ได้ก่อนถูกมั้ยคะ ว่าปัญหาที่แท้จริงมันคืออะไร แล้วก็พยายามใช้เทคนิคต่างๆ ทั้งให้เค้าทบทวน ให้เค้าลองคิดดู วิเคราะห์ดูว่าสภาพปัญหาเค้าคืออะไร แล้วท้ายที่สุดก็คือให้เค้าหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้” (ออม)

“พอเราได้เอกสารจากธุรการคดีแล้วเราก็ต้องมาดู … สอบปากคำเบื้องต้นเนอะว่าศาลเนี่ยเค้าไม่ได้ให้รายงานสืบเสาะให้เราฉะนั้นก่อนที่เราจะวางแผนให้น้องได้เราก็ต้องสอบปากคำเบื้องต้นพร้อมกับผู้ปกครอง … ก็จะพอวางแผนได้แหละว่าน้องคนนี้ขาดอะไรบ้างต้องเข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง” (เฟิร์น)

“อย่างให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล สมมุติคดีทำร้ายร่างกายเราก็ต้องดูตอนที่เราสอบเปิดคดีที่ศาลพิพากษามา เราก็จะวิเคราะห์ว่าเสี่ยงต่ำ กลาง สูง เราก็ต้องดูว่าสาเหตุเกิดจากอะไรก่อน เช่น พ่อแม่ไม่เคยเลี้ยงดู หรือว่าพ่อแม่ก็อยู่กันครบ เราก็ต้องเอามาวิเคราะห์เป็นขั้นตอน ถ้าเค้าตอบว่าหนีเรียนโดดเรียนก็จบมันไม่ใช่ เราก็ต้องพยายามหาสาเหตุ เราก็ลองถามเค้าอยากจะเรียนต่อมั้ยบางคนอาจจะตอบอยากเรียนหรือไม่อยากเรียน” (ทศ)

2.2 เรียนรู้มุมมองของเด็ก

ก่อนการให้คำปรึกษาผู้ให้ข้อมูลจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหลักเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละบุคคลล้วนมีความคิด อารมณ์ ความเชื่อ ที่แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมที่ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงออก อาทิ ยาเสพติดบางชนิดเมื่อทานไปจะทำให้ผิวขาวขึ้น หรือการลองเสพยาเสพติดไม่กี่ครั้งไม่ทำให้ติดหรอก

“พ่อแม่ตีกันทุกวันเลยและยังไปอยู่ในเพื่อนที่เรียนแล้วตีกันแบบนี้หนูคิดว่าเค้าจะมองยังไง เค้าก็มองว่าการทำร้ายร่างกายมันเป็นเรื่องปกติ” (ออม)

“บางคนเสพยาโดยความเชื่อผิดๆ อย่างเช่นผู้หญิงบางคนเข้าใจว่าเสพยาไอซ์แล้วผิวจะดูดี ผิวจะขาวหรือบางคนเข้าใจว่าเสพยาแล้วจะทำให้ทำงานได้ดีขึ้น” (มี)

“ยึดหลักที่ว่าเอาตนเองย้อนกลับไป ณ ตอนนั้น ให้เรารู้ว่า ณ ตอนนั้นเรารู้สึกยังไงเราคิดยังไง แล้วเราก็พยายามเข้าหาเด็กพยายามจะให้เป็นเพื่อนกันอะไรอย่างนี้” (มี)

2.3 การพูดคุยเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน

ก่อนการให้คำปรึกษา ผู้ให้ข้อมูลได้มีการพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อสร้างเป้าหมายของการให้คำปรึกษาร่วมกัน และนำไปสู่เป้าหมายในชีวิต อาทิ การมุ่งเน้นปัจจุบันเพื่อปรับเปลี่ยนอนาคต การเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่สอนให้คิดคำนึงถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการกระทำผิดครั้งแรก เพื่อจะได้สามารถจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตชัดเจน จะช่วยให้มีการหยุดคิดคำนึงอย่างถี่ถ้วน ก่อนการลงมือกระทำตามสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ

“ความเป็นไปได้ เค้าแก้ไขได้ ตัวเค้ายังมีคุณค่าอยู่ คือเราพยายามพูดคุย เหมือนมันคือการให้คำปรึกษานั่นแหละ ต้องพยายามชักจูงให้เค้าอยู่ในทางเราและก็ให้เค้า จูงใจมันหมายถึงความมั่นใจเชื่อใจด้วยนะพี่ว่า” (จอย)

“ชี้แจงเงื่อนไขตั้งแต่ตอนแรกแต่เราก็ต้องดึงเอาเทคนิคการให้คำปรึกษามาให้เห็นเงื่อนไขอย่าให้เค้ารู้สึกว่าเค้าเค้าถูกบังคับแต่ทำเพราะว่าท้ายที่สุดคนที่ได้รับผลประโยชน์ทั้งหมดนี้คุณคิดว่าใครได้รับผลประโยชน์ แต่เงื่อนไขทั้งหมดมันไม่ใช่การลงโทษนะ คนที่รับผลประโยชน์ก็คือคุณ ให้ประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะคนที่รับผลประโยชน์คือคุณคุณก็มีรายได้เลี้ยงดูตัวเอง … ชี้ให้เห็นว่าโอกาสที่คุณจะกลับไปมีงานทำมันก็มีโอกาสมากขึ้น ถ้าไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดโอกาสที่คุณจะกลับไปกระทำผิดซ้ำมันก็ไม่มี ต้องทำให้เค้ารู้สึกว่าเค้าไม่ได้ถูกบังคับ ถ้าเค้าเข้าใจเค้าก็จะทำของเค้าเอง” (ออย)

“ถ้าน้องคนไหนมีพฤติกรรมเสพยาเยอะอันนี้ก็จะถามระเอียดเหมือนกัน ส่วนพฤติการณ์คดีนั้นก็คร่าวๆ มากกว่า หลังจากสอบเบื้องต้นเสร็จเราก็จะพอรู้และว่าน้องคนนี้มีความสัมพันธ์กับครอบครัวยังไง แล้วก็พฤติกรรมการคบเพื่อน การใช้เวลาว่างมันจะมีหมดนะคะ ก็จะพอวางแผนได้แหละว่าน้องคนนี้ขาดอะไรบ้างต้องเข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้างนะคะ แต่ก็จะบอกน้องว่าอันนี้เท่าที่คุยกับน้องมาพี่ก็จะเข้ากิจกรรมประมาณนี้” (เฟิร์น)

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการและติดตามผล

เป็นการดำเนินการตามโปรแกรมให้คำปรึกษาตามความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคน ซึ่งอาจจะเป็นการให้คำปรึกษารายบุคคล การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การให้คำปรึกษาแบบครอบครัว และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม ประกอบด้วย การจัดกิจกรรม จัดกลุ่มเพื่อ

สร้างความสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง ยกตัวอย่างให้ได้คิด ปรับเปลี่ยนมุมมอง การให้ความรู้ใหม่ หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม เสริมสร้างการตระหนักรู้ ข้อเท็จจริงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้น การเสริมแรง และการติดตามและประเมินเด็กและเยาวชนหลังให้คำปรึกษา

3.1 การจัดกิจกรรม

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีประสบการณ์จากการทำผิด อาจต้องพบเจอเหตุการณ์ล่อลวงที่นำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลจึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการให้คำปรึกษาที่ให้ความสำคัญต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อผู้ให้ข้อมูลหลักมีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในเรื่องต่างๆ โดยกิจกรรมดังกล่าวอาจจะเป็นกิจกรรมกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมด้วยการให้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีฐานความผิดเดียวกันมาร่วมถ่ายทอดประสบการณ์หรือเข้าร่วมกิจกรรมเดียวกัน เพื่อก่อให้เกิดการส่งเสริมกันและกันภายในกลุ่ม เช่น เมื่อเจอสถานการณ์แบบนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนมีวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างไรต่อสถานการณ์ดังกล่าวบ้าง หรือใครเคยใช้วิธีไหนแล้วได้ผลต่อตนเอง

> *"เนี่ยเด็กเค้าจะจำได้ เราจะไม่ให้น้องทำกิจกรรมซ้ำเราก็จะดูจากสำนวนว่าน้องทำกิจกรรมอะไรไปบ้างแล้ว อย่างเห็นคุณค่าในตนเอง ความประทับใจ ถนนชีวิต ส่วนใหญ่จะให้ทำถนนชีวิตให้เค้าได้บอกเล่าเรื่องราวของตนเอง หรือความประทับใจ การจัดการตัวกระตุ้น ข้อดีข้อเสียของยาเสพติด" (เฟิร์น)*

> *"กิจกรรมที่เราจัดเกี่ยวกับอบรมการป้องกันการเสพซ้ำ คือเหมือนเรียกเด็กมาและให้เห็นถึงโทษของยาเสพติดหรือแม้กระทั่งว่าให้เด็กแต่ละคนที่อยู่ในวง share ประสบการณ์ว่าสิ่งที่ตนเองเจอว่าเป็นยังไงและถ้าเรายังเสพอยู่เราจะเป็นแบบไหน" (มี)*

> *"ก็เราอาจจะจัดกิจกรรม 1. ป้องกันการเสพซ้ำ เราอาจจะจัดถ้าไม่ใช่ช่วยโควิดอ่ะนะ เราก็จะนัดเด็กให้มาทำกิจกรรม 20 – 30 คนต่อกลุ่ม ก็มีคนอาจจะเป็นเจ้าหน้าที่ด้วยกันที่บรรยายหรือท่านผอ. แล้วแต่หรืออาจจะเป็นวิทยากรภายนอกก็ได้มาอบรมเรื่องยาเสพติด ส่วนอีกเรื่องก็คือเป้าหมายชีวิตคือกิจกรรมที่เราต้องให้เค้ามีส่วนร่วม กิจกรรมแต่ละรูปแบบจะไม่เหมือกันอย่างกิจกรรมป้องกันยาเสพติด" (ทศ)*

3.2 จัดกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์

ผู้ให้ข้อมูลได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสนับสนุนการให้คำปรึกษา ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูลหลักกับบุคคลใกล้ชิด อาทิ บุคคลในครอบครัว พ่อ แม่ ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แลกเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อบุคคลใกล้ชิด การพูดคุยหรือการทำกิจกรรมร่วมกันทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลใกล้ชิด การสร้างสัมพันธภาพจะช่วยให้

ผู้ให้ข้อมูลหลักเลือกที่จะพูดคุยและปรึกษาปัญหาต่างๆ กับบุคคลใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัวมากยิ่งขึ้นผ่านกิจกรรมครอบครัว อาทิ การให้คำปรึกษาครอบครัว หรือกิจกรรมกลุ่มที่ครอบครัวต้องมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันอย่าง walklandly

"กิจกรรมกลุ่มครอบครัวการให้คำปรึกษาครอบครัวแล้วก็ทำเป็น walklandly ครอบครัวจะดูลักษณะของวัตถุประสงค์สร้างสัมพันธภาพในครอบครัว" (ออม)

"เวลาทำกิจกรรมครอบครัวจะเน้นสร้างความเข้าใจในกันและกันเพราะว่าเวลามีปัญหาให้เค้าพูดคุยกับคนในครอบครัวก่อน" (เฟิร์น)

3.3 การสร้างสถานการณ์จำลอง

การสร้างสถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสถานการณ์ล่อลวงต่อการกระทำผิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เคยกระทำความผิดได้มีโอกาสพบเจอเหตุการณ์ล่อลวงที่นำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งเป็นการสร้างประสบการณ์ที่สอนให้ผู้ให้ข้อมูลหลักคิดคำนึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการกระทำผิดในครั้งแรก และเลือกวิธีการตอบสนองสถานการณ์หรือเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ โดยอาจจะเป็นการเลือกที่จะปฏิเสธ การจัดการอารมณ์ที่มีต่อสถานการณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดกระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการกระทำความผิด และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยมีการคำนึงถึงเป้าหมายหรือมีการวางแผนถึงอนาคต

"มันจะอยู่ในกิจกรรมของการป้องกันการเสพซ้ำว่าตัวกระตุ้นแต่ละอย่างมันมีอะไรบ้างเราก็ให้น้องเลือกเนอะ พอเลือกมาแล้วก็จะให้เค้าทำแบบว่าถ้าเจอเหตุการณ์แบบนี้เราจะปฏิเสธยังไง บางคนก็คิดไม่ออกก็ต้องไกด์ให้น้อง" (เฟิร์น)

"กิจกรรมนี้ ซึ่งกิจกรรมนี้ก็จะมี 3 ฐาน 1. ก็จะมีก็คือบทบาทของพ่อแม่ บทบาทของตัวเรา บทบาทในแต่ละหน้าที่เพื่อให้รู้ว่าบทบาทของเราคืออะไร 2. คือการสื่อสาร มันก็จะมีฐานเรื่องการสื่อสาร อาจจะเป็นทำตาข่ายให้เค้าลอด มันก็อาจจะมีการสื่อสารการบอกกัน และก็ 3. คือเรื่องทักษะการแก้ปัญหาตรงนี้มันก็คือมันจะช่วยให้รู้บทบาท รู้วิธีการสื่อสารและพูดคุยกันเมื่อเกิดความขัดแย้ง 3.รู้วิธีการแก้ปัญหาก่อนตัดสินใจ" (พล)

"ก็มีสถานการณ์ให้ว่าถ้าเจอสถานการณ์อย่างนี้เราจะใช้คำ หรือท่าทางยังไง มี 1 2 3 4 ให้ลองใช้ให้ลองทำ ให้ลองสถานการณ์ก่อนเพราะว่าเวลาไปเจอจริงอ่ะ อย่างน้อยเราก็ฝังชิปไว้ในสมองแล้วว่า อ่า ต้องใช้คำนี้นะ ในสถานการณ์นี้น่าจะใช้คำนี้" (จอย)

3.4 ยกตัวอย่างให้ได้คิด

ในการให้คำปรึกษาผู้ให้ข้อมูลอาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นภาพมากยิ่งขึ้นและได้คิดทบทวนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นตามมา เป็นการคิดเชิงบวกที่ได้พิจารณาในมุมมองต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดกระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการกระทำความผิด ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงตลอดจนสามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

“คำพูดที่พี่จะชอบใช้บ่อยๆ คือเราเปลี่ยนคนอื่นไม่ได้แต่สิ่งที่เปลี่ยนได้คือตัวเรา เพราะถ้าเราเปลี่ยนคนรอบข้างเค้าก็จะเปลี่ยนเองอย่างนี้ค่ะ เป็นลักษณะให้เค้ามองบวก พยายามอย่าโทษคนอื่น พยายามเหมือนให้เค้าเริ่มจากตัวเรา” (ออม)

“เราจะเน้นตัวน้องว่าอนาคตเราอยากเป็นคนยังไงบางทีก็จะเล่าถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตตนเองให้น้องเค้าฟัง สื่อให้เห็นว่าเป็นเพราะการกระทำของเราเองมันอยู่ที่เราเลือกว่าเราจะเลือกทำแบบไหนอนาคตมันก็ถ้าเราอยากเป็นแบบไหนมันก็ขึ้นอยู่กับปัจจุบันของเรา ถ้าปัจจุบันเราทำดีอนาคตเราก็ดีแน่นอน” (เฟิร์น)

3.5 ปรับเปลี่ยนมุมมอง

ในการให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้ข้อมูลได้ใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบต่างๆ รวมถึงการปรับเปลี่ยนมุมมองผู้ให้ข้อมูลหลักที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการถ่ายถอดประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหรือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหมือนกันและผลที่ได้รับจากการทำพฤติกรรมเป็นอย่างไร และมีการสนทนาร่วมกัน ที่เป็นการสร้างแรงจูงใจ ชักชวน หรือชี้นำ โดยไม่กดดัน บังคับ ข่มขู่ ในการตัดสินใจ เลือกวิธีปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักปรับเปลี่ยนมุมมอง มีการคิดเชิงบวก ที่ได้คิดพิจารณาสถานการณ์ในมุมมองต่างๆ หรือมีมุมมองอื่นๆ เพิ่มมากขึ้นจากที่ผ่านมา และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

“เราก็อาจจะลองให้เค้าคิดใหม่ กลับมาคิดใหม่ว่าและถ้าเราเป็นพ่อแม่หล่ะเจอสถานการณ์แบบนี้เราจะมีวิธีการจัดการยังไง ... บางทีถ้าเค้ายังอยู่ในปัญหาเค้าก็ยังมองไม่เห็นเนอะ บางทีเราต้องดึงเค้าออกมาให้เป็นคนดูบ้าง พอคนดูเห็นภาพบ้างเค้าก็อาจจะเข้าใจแล้วเอาไปใช้กับเค้าค่ะ” (ออม)

“ถ้าหนูเป็นศาลนะตอนนี้หนังสือก็ไม่เรียนงานก็ไม่ได้ทำหนูคิดว่าศาลจะมองหนูยังไง ก็มองไม่ดีพี่ แล้วหนูคิดว่ายังไงจะทำยังไงดี” (ออม)

“เราจะเน้นตัวน้องว่าอนาคตเราอยากเป็นคนยังไงบางทีก็จะเล่าถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตตนเองให้น้องเค้าฟัง สื่อให้เห็นว่าเป็นเพราะการกระทำของเราเองมันอยู่ที่เราเลือกว่าเราจะเลือกทำแบบไหนอนาคตมันก็ถ้าเราอยากเป็นแบบไหนมันก็ขึ้นอยู่กับปัจจุบันของเรา ถ้าปัจจุบันเราทำดีอนาคตเราก็ดีแน่นอน” (เฟิร์น)

3.6 ให้ความรู้ใหม่ หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม

ผู้ให้ข้อมูลจึงมีแนวทางการให้คำปรึกษาด้วยการให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิมให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องจนเป็นสาเหตุนำมาสู่การกระทำความผิด ผู้ให้ข้อมูลจึงให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักให้เห็นถึงข้อเท็จจริง ประโยชน์ และโทษของพฤติกรรมต่างๆ เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักมีความรู้ที่ถูกต้อง ทำให้คิดคำนึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ และเลือกวิธีการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำโดยการหักห้ามใจตนเอง และเลือกที่จะปฏิเสธต่อสถานการณ์ล่อลวงเมื่อจะกระทำผิด รวมถึงการควบคุมตนเองให้อดทน อดกลั้น หลีกเลี่ยงการปะทะ ส่งผลต่อการการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ตลอดจนสามารถจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงและหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ

“ต้องมานั่งให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้ knowledge ใหม่เค้าว่าตามกฎหมายแล้วมันเป็นแบบนี้แบบนี้นะ เมื่อเค้าได้ความรู้แล้วเค้าก็อาจจะได้ไปปรับวิธีการที่เค้าจะใช้ชีวิต” (ออม)

เปลี่ยน perception เค้า ให้ knowledge เค้าไปใหม่ พอเค้ารู้ว่ามันผิดนะ พฤติกรรมที่เค้าจะไปใช้กระท่อมมันก็อาจจะลดน้อยลง” (ออม)

“สมมุติเด็กมารายงานตัวอย่างนี้เราก็จะสอบถามและเหมือนกับว่าแนะนำให้ความรู้ไปเพราะว่าอย่างเช่นเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างนี้เด็กบางคนยังเหมือนกับว่าเข้าใจความหมายที่ผิด … หรือบางคนเข้าใจว่าเสพยาแล้วจะทำให้ทำงานได้ดีขึ้นเราก็จะให้ความรู้ไป ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้ความรู้เหมือนกับว่าโทษของมันและผลในทางกฎหมายถ้าคุณติดคุณจะเจออะไรและถ้าคุณไม่ติดและผ่านคดีนี้ไปได้คุณจะเป็นยังไงอะไรประมาณนี้” (มี)

3.7 เสริมสร้างการตระหนักรู้ถึงข้อเท็จจริง

ผู้ให้ข้อมูลจึงมีแนวทางการให้คำปรึกษาด้วยการเสริมสร้างการตระหนักรู้ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้เกิดการรับรู้และยอมรับเกี่ยวกับตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในด้านการรับรู้อารมณ์ที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง และสามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง ซึ่งนำไปสู่

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึก จนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่รวมถึงการหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

"สิ่งสำคัญเลยคือทักษะการใช้ชีวิต ถ้าคนเราไม่มีทักษะการใช้ชีวิตจะลำบาก การยับยั้งช่างใจ การควบคุมตนเองและมันต้องมีเป้าหมาย สิ่งสำคัญคือเค้าต้องตระหนักรู้ว่าทำอะไรผิด ผิดแล้วจะแก้ไขยังไง ผิดแล้วไม่ไปกระทำผิดซ้ำ เราอยู่ในสังคมที่มีสิ่งยั่วยุ ถ้าจิตใจเราไม่เข้มแข็งพอเราก็จะกลับไป ... ก็คือ อ่า กิจกรรมที่เราใช้เนี่ยเราจะให้เด็กเค้าตระหนักรู้สิ่งที่เค้าทำ ให้เค้าเกิดความยับยั้ง ไม่กระทำผิดซ้ำ ให้ตระหนักรู้ว่าตรงนี้มันไม่ดีนะ ยาเสพติดมันมีโทษอะไรตรงนี้ก็ให้ความตระหนักรู้" (พล)

"ส่วนใหญ่จะใช้การคุยเหมือนที่พี่บอกจะให้เค้าเห็นถึงโทษแล้วก็เกิดการชั่งน้ำหนักข้อดีข้อเสียถึงการกระทำของตนเอง ถ้าทำแบบนี้จะเป็นแบบนี้นะถ้าทำอีกแบบหนึ่งจะเป็นอีกแบบและก็ทำให้เค้ามองเห็นถึงอนาคตของตัวเองไม่ใช่มองแค่ปัจจุบันอย่างเดียว... แค่เค้าได้ตระหนักรู้ว่าการกระทำของเค้ามันมีผลกระทบกับใครบ้าง กับตนเอง กับครอบครัว กับลูกกับเมียอะไรแบบนี้" (เฟิร์น)

3.8 การเสริมแรงทางบวก

ในระหว่างการให้คำปรึกษาให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละครั้งนั้น เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นผู้ให้ข้อมูลจะใช้การเสริมแรงเข้ามาช่วย อาทิ การให้กำลังใจ การชื่นชมผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ดียิ่งขึ้นต่อๆ ไป

"มีเด็กคนหนึ่งเนี่ยขาดนัดรายงานตัวกับพี่พี่ตามจนกลับมา พี่ก็บอกเค้าว่าทุกครั้งที่เรียนออนไลน์ให้เค้าส่งข้อมูลมาว่าเรียนหนังสืออะไรอย่างนี้ เราก็ชมเค้าตั้งแต่นั้นทุกครั้งที่เค้าได้ประกาศณียบัตรอะไรเค้าจะส่งมาให้พี่ตลอดทุกอาทิตย์ ... ก็เทคนิคการรับฟัง การให้กำลังใจ cheer up ต่อให้เค้าเห็นว่าสิ่งที่เค้าเปลี่ยนมันให้ผลอะไรกับเค้าบ้าง ให้ผลไปในทิศทางไหนและคุณคิดว่าคุณจะทำยังไงต่อ" (ออม)

"เวลามารายงานตัวก็คุยย้ำๆ หลายๆ รอบเพื่อดูว่าดีมั้ย ถ้าเค้าดีขึ้นเราก็จะมีการชมเชยเก่งนะเนี่ยหาเงินได้แล้วเนี่ยให้พ่อแม่ใช้ รู้จักเก็บออม ต้องชมเค้าเป็นพลังสร้างกำลังใจให้เค้าที่จะทำดีต่อก็เหมือนเค้ามาถูกทางแล้วนะ" (เฟิร์น)

3.9 การติดตามและประเมินเด็กและเยาวชนหลังให้คำปรึกษา

ในแต่ละครั้งของการให้คำปรึกษาของผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น ผู้ให้ข้อมูลได้มีการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อนำไปใช้ในการประเมินหาข้อสรุปตลอดระยะเวลาในการควบคุม ดูแล และติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลหลักตั้งแต่เริ่มเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษา ระหว่างเข้ากระบวนการให้คำปรึกษา และภายหลังจากการเข้ารับการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ อาจมีการเยี่ยมบ้าน (Home Visit) เพื่อสังเกตสภาพปัญหาอื่นๆ ที่อาจจะเป็นปัจจัยที่นำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรรมของผู้ให้ข้อมูลหลัก อาทิ สิ่งแวดล้อม ชุมชน รวมไปถึงบุคคลใกล้ชิด

“1. เค้ามารายงานตัว 2. ออกไปสอดส่องเยี่ยมบ้าน ถ้าเค้ามีความเสี่ยงต่ำอาจจะออกไปเยี่ยมบ้านสัก 1 ครั้ง แต่ถ้าในคนที่ความเสี่ยงสูงถึงกำหนดนัดแล้วไม่มา พี่อาจจะต้องออกหนังสือเตือน ออกไปเยี่ยมบ้านหรือไม่ก็ส่งอสค. ในการที่จะไปดูแลไปสอดส่องเค้าในชุมชนว่าเค้ามีสภาพปัญหาอะไรหรือป่าวทำไมถึงได้มารายงานตัวไม่ได้อะไรอย่างเนี่ยอ่ะค่ะ นี่ก็คือเป็นขั้นตอนและจบด้วยการเขียนรายงานเสนอศาลว่าพ้นคุมไหมหรือว่าผิดเงื่อนไขไหม” (ออม)

“ถ้าอย่างของพี่พี่ก็จะดูทุกครั้งและทำบันทึกเอาไว้ในสำนวนเวลาน้องมาครั้งถัดไปเราก็จะดูความเปลี่ยนแปลงว่าครั้งที่ 1 เราเขียนอะไรไว้บ้างก็จะดูความเปลี่ยนแปลงของน้องมันดีขึ้นหรือมันลดลงไปอะไรอย่างนี้ ก็ถ้าอย่างมาครั้งที่ 3 ดีขึ้นเนอะก็จะใช้วิธีชมเค้านอกจากชมเค้าก็จะถามตอนนี้มีปัญหาอะไรอีกมั้ย ต้องการให้พี่สงเคราะห์ช่วยเหลืออะไรอีกมั้ย” (เฟิร์น)

“ครั้งแรกเค้าอาจจะมาพอครั้งที่สองครั้งที่สามไม่มาเราก็จะโทรตาม โทรหาผู้ปกครองตามขั้นตอนหลักๆการที่จะควบคุมดูแลเค้าอย่างคนที่มาเป็นปกติมันไม่มีปัญหา เราก็มีหน้าที่ควบคุม ดูแล ติดตามจนกว่าจะพ้นครั้งสุดท้าย” (ทศ)

สรุป แนวทางการให้คำปรึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา เป็นการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา การประเมินระดับความเสี่ยงก่อนให้คำปรึกษา และการสร้างสัมพันธภาพ 2) ทำความเข้าใจสามเหตุหลัก เป็นการทำความเข้าใจเนื้อแท้ของปัญหา การเรียนรู้มุมมองเด็ก และการสร้างปัญหาร่วมกัน 3) ดำเนินการและติดตามผล เป็นการดำเนินการตามโปรแกรมให้คำปรึกษาตามความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนและมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริมประกอบด้วย การจัดกิจกรรม จัดกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง

ยกตัวอย่างให้ได้คิด ปรับเปลี่ยนมุมมองผู้ให้ข้อมูลหลัก ให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม เสริมสร้างการตระหนักรู้ ข้อเท็จจริงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้น การเสริมแรง และการติดตามและประเมินผู้ให้ข้อมูลหลักหลังให้คำปรึกษา ภาพประกอบ 2 แสดงแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

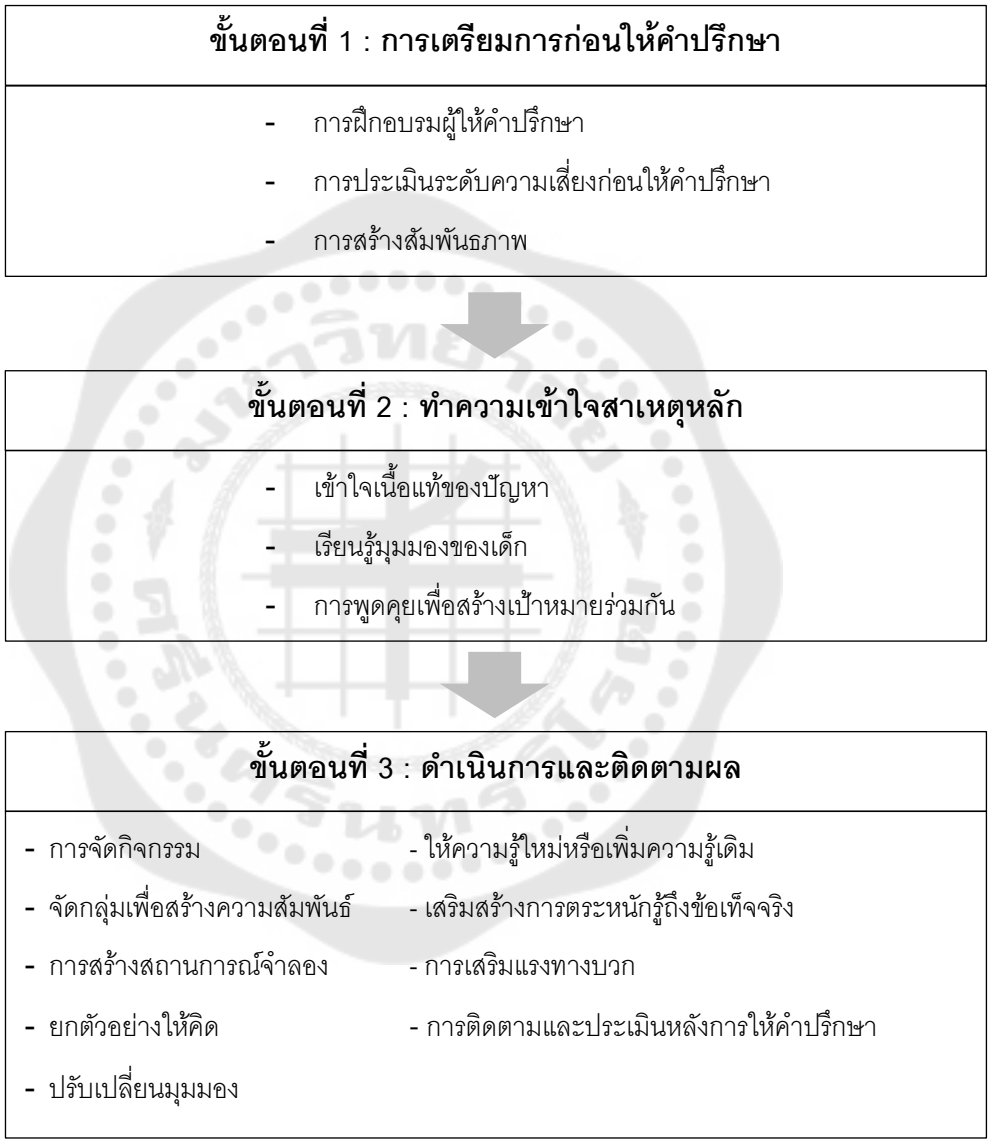

ภาพประกอบ 3 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับ
ส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ เพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุขณะกระทำความผิด 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ซึ่งศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พื้นที่สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) และไม่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป จำนวน 8 ราย และ 2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ เยาวชนที่กระทำความผิดระยะเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2564 เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติที่ประสบความสำเร็จในการให้คำปรึกษา อาทิ หลังจากให้คำปรึกษาแล้วเด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ ได้รับรางวัลการให้คำปรึกษาในระดับต่างๆ ได้รับคำนิยมจากบุคคลหรือองค์กรในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา จำนวน 6 ราย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมได้นั้น และนำไปสรุปประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. สรุปผลผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิด แต่ไม่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ เป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป พบว่ากระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิด โดยการรู้เท่าทันประสบการณ์ การยับยั้งชั่งใจ การระงับอารมณ์โกรธ และการถึงถึงประสบการณ์เพื่ออนาคต 2) การเลือกมองในมุมมองใหม่ โดยการกลับมามองความหวังดีของครอบครัว คิดกลับใจออกจากสังคมแบบเดิม และการปรับมุมมอง 3) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการทำตามเป้าหมาย และเปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต

2. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเพื่อควบคุม แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เยาวชนที่กระทำความผิดระยะเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2564 ที่มีทักษะทางด้านจิตวิทยาในการวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาเบื้องต้น พบว่า แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา เป็นการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา การประเมินระดับความเสี่ยงก่อนให้คำปรึกษา และการสร้างสัมพันธภาพ 2) ขั้นทำความเข้าใจสาเหตุหลัก เป็นการทำความเข้าใจเนื้อแท้ของปัญหา การเรียนรู้มุมมองเด็ก และการพูดคุยเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน 3) ขั้นดำเนินการและติดตามผล เป็นการดำเนินการตามโปรแกรมให้คำปรึกษาตามความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคน และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม ประกอบด้วย การจัดกิจกรรม จัดกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง ยกตัวอย่างให้ได้คิด ปรับเปลี่ยนมุมมองผู้ให้ข้อมูลหลัก ให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม เสริมสร้างการตระหนักรู้ข้อเท็จจริงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้น การเสริมแรง และ การติดตามและประเมินผู้ให้ข้อมูลหลักหลังให้คำปรึกษา

โดยที่แนวทางการให้คำปรึกษาดังกล่าวถูกออกแบบให้มีความเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์และจิตใจ และสังคม ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของ Erikson (1950) นอกจากนี้ยังได้มีการจัดโปรแกรมให้คำปรึกษาตามความเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนแต่ละคน และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เข้ามาเสริม โดยอาศัยแนวทางในการให้การปรึกษาเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing หรือ MI) เพื่อทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่

เป็นเป้าหมายและเป็นอันตราย ตามความเหมาะสมและตามความเป็นจริง สำหรับแนวทางการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) ที่จะนำมาใช้เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง เกิดการยอมรับตนเองและนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ และรวมถึงแนวทางการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) ที่จะนำมาใช้เพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดมองเห็นหรือรับรู้ต่อประสบการณ์ของตนเองหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่นำมาสู่การกระทำความผิด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ส่วนที่ 1 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และส่วนที่ 2 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ร่วมกับการทบทวน ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษากลุ่มผู้ให้ข้อมูลเฉพาะ ซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ค้นพบกระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด 2) การเลือกมุมมองในมุมมองใหม่ และ 3) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเองตามแนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ที่ได้อธิบายความแตกต่างของบุคคลในการระงับหรือควบคุมตนเองไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมทุกประเภทและทุกสภาวะแวดล้อมซึ่งนำไปสู่การกระทำความผิด และเป็นแนวโน้มของบุคคลที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำผิดทางอาญาไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม (Gottfredson และ Hirschi, 1990) และสอดคล้องกับ Karoly (1993) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมสติและมีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา ถึงแม้จะต้องเผชิญกับความเครียดและสภาวะกดดัน (Karoly, 1993) โดยสามารถอภิปรายรายละเอียดของกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด

กระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ เมื่อพบเจอสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำความผิด จะสามารถจัดการและรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากการกระทำผิดครั้งแรก โดยมีการคำนึงผลที่จะตามมาผ่านประสบการณ์สอนให้ได้คิด ปฏิเสธต่อสถานการณ์ล่อลวงเมื่อจะกระทำผิด หลีกเลี่ยงการตอบโต้ รวมถึงมีการมองไกลถึงวันข้างหน้า

โดยเด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์และมีการเรียนรู้จากการกระทำความผิดในครั้งแรก เมื่อต้องพบเจอสถานการณ์ล่อลวงที่นำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ จะเกิดการคิดคำนึงถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการกระทำผิดในครั้งแรก และผลที่ตามมาหากมีการกระทำผิดซ้ำ ทั้งในด้านการเสียประวัติของตนเอง ผลกระทบที่เกิดกับครอบครัว รวมถึงการเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติกร เหมือนนาดอน, ยุพาภรณ์ ติรไพรวงศ์, เจียมใจ ศรีชัยรัตนกูล, และ สันติ ยุทธยง (2562) ที่พบว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์และการวิเคราะห์ตนเองอย่างมีวิจารณญาณ ก่อให้เกิดความรู้ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจและการปฏิบัติที่แตกต่างจากเดิม อีกทั้งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เชื่อในความคิดของตนเองและค้นหาความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้และรับรู้ผลที่เกิดจากการกระทำ (Erikson, 1950) ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์จากการกระทำผิดครั้งแรก เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ชักจูงให้กระทำความผิดซ้ำ จะได้มีการคำนึงผลที่จะตามมาผ่านประสบการณ์สอนให้ได้คิด ปฏิเสธต่อสถานการณ์ล่อลวงเมื่อจะกระทำผิด หลีกเลี่ยงการตอบโต้ รวมถึงมีการมองไกลถึงวันข้างหน้า และคิดต่อไปถึงผลที่จะตามมาจากการกระทำผิดในครั้งต่อไป

ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดครั้งแรก ได้ปฏิเสธต่อสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ ด้วยการคิดคำนึงถึงผลที่ตามมาจากการกระทำผิด ส่งผลให้เด็กและเยาวชนพยายามหักห้ามใจตนเอง และเลือกที่จะปฏิเสธเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ถูกล่อลวงต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่จะนำไปสู่การกระทำความผิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (เรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ, 2557) ที่พบว่า เด็กและเยาวชนต้องอาศัยความอดทนและความเข้มแข็งทางจิตใจเพื่อต่อสู้กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ที่ทำให้เกิดการควบคุมตนเองในการเผชิญกับสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ (เรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ, 2557) และสอดคล้องกับแนวความคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) เชื่อว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะหันเข้าหาเพื่อนที่กระทำผิด ซึมซับเอาค่านิยมของเพื่อนดังกล่าว และกระทำผิดตามมาในที่สุด ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีการควบคุมตนเองสูง จะสามารถปฏิเสธ และป้องกันตนเอง จากสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิดได้ (Gottfredson และ Hirschi, 1990)

ขณะเดียวกัน เด็กและเยาวชนได้พยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดด้วยการระงับอารมณ์โกรธ และไม่ตอบโต้ ซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงต่อการตอบสนองในระยะสั้น แต่

หากยังคงมีความขัดแย้งในใจที่อาจส่งผลต่อการกระทำผิด เด็กและเยาวชนจะต้องจัดการกับเหตุการณ์ดังกล่าวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระยะยาว ด้วยการหลีกเลี่ยงการปะทะ โดยการเดินหนี หรือพยายามตั้งสติ ระงับอารมณ์โกรธ โมโห หรือไม่พอใจ โดยที่อารมณ์เหล่านี้ เป็นอารมณ์ของเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และจิตใจตามพัฒนาการของช่วงวัย ทำให้มีอารมณ์แปรปรวน ขาดความอดทนอดกลั้น ขาดความยั้งยั้งชั่งใจ ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านจิตใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดได้มากกว่าบุคคลทั่วไป (Krug และคนอื่น ๆ, 2002; เสกสัณ เครือคำ และคนอื่น ๆ, 2562) ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่กระตุ้นให้กระทำผิด จะต้องควบคุมตนเองให้หลีกเลี่ยงการตอบสนองต่อเป้าหมายระยะสั้น หรือหลีกเลี่ยงการตอบสนองต่อสิ่งที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งดำเนินการจัดการกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น ไม่ว่าบุคคลนั้นจะต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจ เพื่อให้เกิดผลที่ดีต่อพฤติกรรมที่บุคคลมุ่งหวังหรือปรารถนา และนำมาสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาว (Rosenbaum, 1990; จิรายุ เลิศเจริญวนิช, 2557)

ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนที่ผ่านสถานการณ์การกระทำผิดไปแล้วนั้น จะเกิดความตระหนักรู้ในตนเองมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดความคิดคำนึงถึงอนาคตมากขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถอดทนต่อแรงกระตุ้นต่อการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวง เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรืออนาคตของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ที่ได้อธิบายลักษณะสำคัญประการหนึ่งของบุคคลที่นำไปสู่การกระทำความผิดได้โดยง่าย คือ ความหุนหันพลันแล่น ซึ่งเป็นพฤติกรรมโต้ตอบต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นทันที และทำตามใจตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่มองไกลถึงวันข้างหน้า คิดคำนึงถึงอนาคต จะได้มีการควบคุมตนเองให้หยุดคิดอย่างถี่ถ้วน ก่อนกระทำตามสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิด (Gottfredson และ Hirschi, 1990)

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกมองในมุมมองใหม่

เมื่อเด็กและเยาวชนได้มีการจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ โดยการคำนึงถึงผลที่จะตามมาผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ การเลือกที่จะปฏิเสธ การจัดการอารมณ์ที่มีต่อสถานการณ์ รวมถึงมีคำนึงถึงเป้าหมายหรือมีการวางแผนถึงอนาคตแล้วนั้น ขั้นตอนต่อไป คือ การเลือกมองในมุมมองใหม่ โดยการใส่ใจคนใกล้ชิด ออกจากสังคมแบบเดิม ปรับมุมมอง ซึ่งช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถหลีกเลี่ยงจากเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

โดยเด็กและเยาวชนที่ผ่านสถานการณ์การกระทำผิดครั้งแรก และได้รับประสบการณ์จากการกระทำดังกล่าว มีการใส่ใจ คิดคำนึงถึงบุคคลใกล้ชิดมากขึ้น และกลับมามองความหวังดีของบุคคลในครอบครัว บิดา มารดา ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเลือกที่จะพูดคุยและปรึกษาปัญหาต่างๆ กับบุคคลใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นการลดโอกาสในการกลับมากระทำผิดซ้ำลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์ (2561) ที่พบว่า สถาบันครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ กมลสุขสถิต (2563) พบว่า ลักษณะของครอบครัวและสภาพแวดล้อมของครอบครัวเป็นแรงผลักดันต่อพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่มีความผูกพันกับครอบครัว สังคม เพื่อน มีความใส่ใจบุคคลใกล้ชิด จะได้มีการคิดคำนึงถึงบุคคลดังกล่าวและสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำ (พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์, 2561; ศิริวรรณ กมลสุขสถิต, 2563)

ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำและมีประสบการณ์จากการกระทำผิดครั้งแรก จะได้พยายามหลีกเลี่ยงต่อสภาพแวดล้อมที่ทำให้ตนเองกระทำความผิด หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการถูกชักจูงให้กระทำผิดได้โดยง่าย โดยการไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นสาเหตุให้ตนเองกระทำความผิด การเลิกคบเพื่อนกลุ่มเดิม หรือการออกจากสถานที่เดิมที่ตนเองเคยอาศัยอยู่ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์, 2561) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่กระทำผิด หรือชักจูงไปในทางที่ผิด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ภัสสร เรืองฤทธิ์ (2562) ที่พบว่า เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่ไม่เหมาะสม อาจเกิดการซึมซับ จนนำมาสู่การเลียนแบบ ส่งผลให้มีแนวโน้มกระทำความผิดได้ง่าย ดังนั้น การหลีกเลี่ยง หรือออกห่างจากกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ที่ชักนำให้เกิดการกระทำผิด เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถจัดการและรับมือกับสถานการณ์ล่อลวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์, 2561; ภัสสร เรืองฤทธิ์, 2562)

นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนที่ผ่านการกระทำผิดครั้งแรกมาแล้วนั้น จะได้มีการปรับมุมมองจากการเรียนรู้มากขึ้น โดยสามารถจำแนกสิ่งถูกผิด จึงทำให้การเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ในครั้งต่อไป เด็กและเยาวชนจะได้มีการคิดพิจารณาในมุมมองต่างๆ ที่เป็นการคิดเชิงบวก ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นการหลีกเลี่ยงจากการกระทำผิดซ้ำ อาทิ การมองบวกในความคิดหรือการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Rosenbaum (1990) และ หทัยชนก พันพงค์ (2555) ที่ได้อธิบายว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะแสดง

พฤติกรรมในเชิงบวกออกมาอย่างสมเหตุสมผล สามารถข่มพฤติกรรมในเชิงลบ หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตาม โดยบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำนำมาสู่การมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางอาญาหรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน (Gottfredson และ Hirschi, 1990; Rosenbaum, 1990; หทัยชนก พันพงศ์, 2555) ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่ปรับมุมองให้มีการคิดเชิงบวก มีการมองบวกในการคิดและการกระทำของบุคคลอื่น เมื่อต้องเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด จะสามารถควบคุมตนเองให้แสดงพฤติกรรมเชิงบวก และสามารถข่มพฤติกรรมเชิงลบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ภายหลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลหลักรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิดด้วยการรู้เท่าทันประสบการณ์ ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สอนให้ได้คิด และการเลือกมองในมุมมองใหม่ ขั้นตอนสุดท้าย เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน โดยการทำตามเป้าหมาย และเปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต ซึ่งช่วยสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีกต่อไป

การมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ชัดเจนของเด็กและเยาวชน ช่วยให้เด็กและเยาวชนหยุดคิดคำนึงอย่างถี่ถ้วนก่อนลงมือกระทำตามสถานการณ์หรือสิ่งล่อลวงใจให้กระทำผิดต่างๆ อาทิ การมีเป้าหมายในการดูแลบิดามารดา ดูแลครอบครัว ทำให้หลีกเลี่ยงเพื่อนไม่ดี ยาเสพติด ของมึนเมา สอดคล้องกับกับ แนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ที่ได้อธิบายว่าบุคคลที่ขาดการควบคุมตนเอง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นทันที และทำตามใจตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน จะได้มีการควบคุมตนเองให้หยุดคิดอย่างถี่ถ้วน ก่อนกระทำตามสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิด (Gottfredson และ Hirschi, 1990) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณาตรการณ์ ชยุตสาหกิจ (2557) พบว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติดที่มีความหวังหรือมีเป้าหมายอยู่ในระดับสูงหรือมีสิ่งที่ต้องการ เช่น การมีอนาคตด้านการเรียนและอาชีพที่ดี ความต้องการตอบแทนพระคุณพ่อแม่ จะพยายามประคองตัวเองไม่ให้กระทำผิดและพยายามเลิกใช้สารเสพติดจนกระทั่งไม่กลับไปใช้สารเสพติดอีก (ณาตรการณ์ ชยุตสาหกิจ, 2557) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญตา บาลทิพย์ และ สิริลักษณ์ จันท์มะ (2556) ที่พบว่าเด็กและเยาวชนไทยที่มีชีวิตอยู่กับเอชไอวีและได้รับการส่งเสริมให้มีเป้าหมายในชีวิต ช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อพยายามทำสิ่งที่เป็นเป้าหมายให้เป็นจริง (ขวัญตา บาลทิพย์ และ สิริ

ลักษณ์ จันท์มะ, 2556) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สรณ สุวรรณเรืองศรี, โสเพ็ญ ชูนวล, และ วราคณา ชัชเวช (2558) ที่พบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีสมดุลชีวิตดี ซึ่งเป็นผลจากการค้นพบเป้าหมายในชีวิต จะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป (สรณ สุวรรณเรืองศรี และคนอื่น ๆ, 2558)

โดยเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจ แน่วแน่ มั่นคง เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ล่อลวงหรือสถานการณ์ที่ส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดได้ง่าย จะไม่เกิดการหวั่นไหวและไม่ถูกล่อลวงต่อสถานการณ์ดังกล่าว แต่จะสามารถหักห้ามใจตนเองได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ Karoly (1993) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง คือ บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมสติและมีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา ถึงแม้จะต้องเผชิญกับความเครียดและสภาวะกดดันที่เกิดขึ้น (Karoly, 1993) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ (2557) ที่พบว่า ครอบครัวเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการเลิกใช้ยาบ้าและเข้ากระบวนการบำบัดรักษา ดังนั้น เด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคงในการปรับเปลี่ยนตนเองที่จะไม่กระทำความผิดอีกต่อไป จะเป็นบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้ ด้วยการหักห้ามใจตนเอง ไม่เกิดการหวั่นไหว เมื่อมีเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ชักจูงให้กระทำความผิดซ้ำ (เรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ, 2557)

สรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำเป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดและมีประสบการณ์จากการกระทำผิดในครั้งแรก เมื่อต้องพบเจอกับสถานการณ์ล่อลวงที่นำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ ได้รู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิด โดยการคิดคำนึงถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการกระทำผิดในครั้งแรก และคิดถึงผลที่ตามมาหากมีการกระทำผิดซ้ำ ทำให้เด็กและเยาวชนพยายามหักห้ามใจตนเอง เกิดการยับยั้งชั่งใจ ระงับอารมณ์โกรธ และมองไกลถึงวันข้างหน้าโดยมีการคิดคำนึงถึงอนาคตมากขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถอดทนต่อการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวง นอกจากนี้เด็กและเยาวชนได้เลือกมองในมุมมองใหม่ โดยการกลับมามองความหวังดีของครอบครัว คิดออกห่างจากกลุ่มเพื่อน ปรับมุมมอง ซึ่งช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถหลีกเลี่ยงจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่ได้ทำตามเป้าหมาย และมีการเปลี่ยนตัวเองเพื่ออนาคต ซึ่งช่วยสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ

จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนดังกล่าวเป็นเด็กและเยาวชนที่สามารถควบคุมตนเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำ โดยมีกระบวนการที่นำมาสู่การควบคุมตนเองที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

ได้แก่ 1) การรู้เท่าทันสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด 2) การเลือกมองในมุมมองใหม่ และ 3) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเองตามแนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ที่ได้อธิบายลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองไม่ให้กระทำผิด หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม และสอดคล้องกับ Karoly (1993) ที่ได้อธิบายว่า บุคคลที่สามารถควบคุมตนเอง เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมสติและมีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา ถึงแม้จะต้องเผชิญกับความเครียดและสภาวะกดดัน เช่นเดียวกับ หทัยชนก พันพงศ์ (2555) และ Rosenbaum (1990) ที่ได้อธิบายว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในเชิงบวกออกมาอย่างสมเหตุสมผล สามารถข่มพฤติกรรมในเชิงลบ หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตาม (Gottfredson และ Hirschi, 1990; Karoly, 1993; Rosenbaum, 1990; หทัยชนก พันพงศ์, 2555)

ส่วนที่ 2 แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

จากผลการศึกษากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่คุมความประพฤติ ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมให้คำปรึกษา ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดการรับรู้ ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ และความตระหนักรู้ในตนเอง ตลอดจนสามารถควบคุมตนเอง จนนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง โดยมีแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา 2) ทำความเข้าใจสาเหตุหลัก 3) ดำเนินการและติดตามผล

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา

ในการดำเนินกิจกรรมให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนนั้นเริ่มต้นด้วยการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่คุมความประพฤติให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการให้คำปรึกษา และทำการประเมินระดับความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนก่อนให้คำปรึกษา อาทิ เสี่ยงสูง เสี่ยงกลาง เสี่ยงต่ำ เพื่อนำมาวางแผนและจัดโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กและเยาวชนและผู้ให้คำปรึกษา

การฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาเป็นการฝึกอบรมให้ผู้ให้คำปรึกษามีความรู้และมีทักษะพื้นฐานของการให้คำปรึกษา เพื่อจะได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตรา อัครพิชญธร (2562) และ

พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์ (2564) ที่ได้อธิบายหลักการสำคัญประการหนึ่งของการให้คำปรึกษา คือ ผู้ให้คำปรึกษาต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อความเชี่ยวชาญก่อนที่จะให้คำปรึกษา (พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564; วิจิตรา อัครพิชญธร, 2562)

โดยที่ก่อนการดำเนินการในขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาได้ประเมินระดับความเสี่ยงก่อนให้คำปรึกษาด้วยการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากเด็กและเยาวชนประกอบกับศึกษาข้อมูลจากรายงานจากธุรการคดี จากนั้นจึงประเมินพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนควบคู่กับการประเมินระดับความเสี่ยงก่อนการให้คำปรึกษา เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์จำแนก และวางแผนในการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนแต่ละรายต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจำแนกประเภทผู้กระทำผิดเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เช่น การคุมประพฤติ การพักการลงโทษ การจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการเฉพาะของผู้กระทำผิดแต่ละราย (กรมคุมประพฤติ กองอำนวยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการคุมประพฤติ, 2564) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์ (2564) ที่พบว่า ก่อนดำเนินการให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลพฤติกรรมของผู้รับการปรึกษา ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาเข้าใจปัญหาของผู้รับการปรึกษา และช่วยให้ตั้งจุดประสงค์ในการให้การปรึกษาได้ตรงประเด็นปัญหา และศึกษากลวิธีช่วยเหลือผู้รับการปรึกษาแก้ปัญหาได้เหมาะสมขึ้น

นอกจากนี้ผู้ให้คำปรึกษายังได้สร้างสัมพันธภาพกับเด็กและเยาวชน ด้วยการพูดคุยเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ให้คำปรึกษาจนเกิดความไว้วางใจในการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการให้การปรึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) และเป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญในการให้คำปรึกษาที่ทำให้การให้คำปรึกษาสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์ (2564) ที่ได้อธิบายว่า ขั้นตอนเริ่มต้นในการให้คำปรึกษา ควรเป็นการทักทายโดยใช้ภาษาง่ายๆ เป็นกันเอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคย ด้วยท่าทีผ่อนคลาย และเอาใจใส่ต่อความสะดวกสบายของผู้รับคำปรึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ทำความเข้าใจสาเหตุหลัก

การทำความเข้าใจสาเหตุหลัก เป็นหลักสำคัญประการหนึ่งในหลักการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่ทำให้เข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขและตัดสินใจเลือกทางแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม และเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญในกระบวนการให้การปรึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การ

สร้างสัมพันธภาพ 2) การสำรวจปัญหา 3) การเข้าใจปัญหา สาเหตุ และความต้องการของผู้รับการปรึกษา 4) การวางแผนแก้ปัญหา และ 5) การยุติการปรึกษา

โดยก่อนการดำเนินการให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะได้พูดคุยเพื่อทำความเข้าใจและค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาซึ่งช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถแก้ปัญหาตรงจุด เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจมุมมองของเด็กและเยาวชนซึ่งมีความคิด อารมณ์ ความเชื่อ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เด็กและเยาวชนแสดงออก(Erikson, 1950) รวมถึงมีการพูดคุยเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับเด็กและเยาวชนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในชีวิตอาทิ การมุ่งเน้นปัจจุบันเพื่อปรับเปลี่ยนอนาคต การเรียนรู้จากประสบการณ์ การที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตชัดเจนจะช่วยให้มีการหยุดคิดคำนึงถึงสิ่งที่ตามมาอย่างถี่ถ้วนก่อนการลงมือกระทำตามสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์ (2564) ที่ระบุว่าขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในการให้คำปรึกษา คือ การเข้าใจประเด็นปัญหา เพื่อที่ผู้ให้คำปรึกษาจะได้เข้าใจปัญหาและสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปใช้ในการวางแผนการแก้ปัญหาต่อไป (พสุ วุฒินันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564)

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการและติดตามผล

เป็นการดำเนินการตามโปรแกรมให้คำปรึกษาตามความเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนประกอบด้วย การจัดกิจกรรม การจัดกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง ยกตัวอย่างให้ได้คิด ปรับเปลี่ยนมุมมอง การให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม เสริมสร้างการตระหนักรู้ข้อเท็จจริง วิธีการอื่นควบคู่ไปกับการให้คำปรึกษา การเสริมแรง และการติดตามและประเมินเด็กและเด็กและเยาวชนหลังให้คำปรึกษา

โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในเรื่องต่างๆ โดยอาจเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์จากเด็กและเยาวชนที่มีฐานความผิดเดียวกันเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับรู้ในปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงผลที่ได้รับจากการกระทำด้วยการปรับมุมมองของเด็กและเยาวชนและให้ความรู้ตลอดจนสามารถจำแนกแยกแยะสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด สามารถเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ด้วยการคิดเชิงบวกที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวก (Rosenbaum, 1990; หทัยชนก พันพงศ์, 2555)

ขณะที่การจัดกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนและบุคคลใกล้ชิดให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนมุมมองระหว่างกัน ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลใกล้ชิดและนำไปสู่การปรึกษาปัญหาต่างๆ กับบุคคลใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการ

เลือกมองในมุมมองใหม่ ด้วยการใส่ใจและคิดคำนึงถึงบุคคลใกล้ชิดมากขึ้น และออกจากสังคมแบบเดิม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเลือกที่จะพูดคุยและปรึกษาปัญหาต่างๆ กับบุคคลใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัว เป็นการลดโอกาสในการกลับมากระทำผิดซ้ำลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์, 2561) และศิริวรรณ กมลสุขสถิต (2563) ที่พบว่า สถาบันครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ โดยเด็กและเยาวชนที่มีความผูกพันกับครอบครัว มีความใส่ใจบุคคลใกล้ชิด จะได้มีการคิดคำนึงถึงบุคคลดังกล่าว และสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำ (พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์, 2561; ศิริวรรณ กมลสุขสถิต , 2563)

ส่วนการสร้างสถานการณ์จำลอง และการยกตัวอย่างให้คิด เป็นการจำลองสถานการณ์ล่อลวงต่อการกระทำผิด เพื่อให้ผู้ให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสพบเจอกับสถานการณ์เดิมหรือคล้ายกับสถานการณ์เดิมที่ทำให้ถูกจับกุมและเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติ รวมถึงการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความเข้าใจและเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิดซ้ำ ด้วยประสบการณ์สอนให้คิด ที่สอนให้เด็กและเยาวชนรับรู้การล่อลวงต่อสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทำให้เด็กและเยาวชนคิดคำนึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการกระทำผิดในครั้งแรก และเลือกวิธีการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติกร เหมือนนาดอน และคนอื่น ๆ (2562) ที่พบว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์และการวิเคราะห์ตนเองอย่างมีวิจารณญาณก่อให้เกิดความรู้ซึ่งนำไปสู่การควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (Burt, 2020; รัตติกร เหมือนนาดอน และคนอื่น ๆ, 2562)

โดยมีการปรับเปลี่ยนมุมมองด้วยการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ให้คำปรึกษาหรือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหมือนกัน รวมถึงมีการสนทนาที่เป็นการจูงใจ โน้มน้าว ชี้นำ หรือชักชวน โดยไม่กดดัน บังคับ หรือข่มขู่ แต่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ในการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนมุมมอง มีการคิดเชิงบวก ผ่านการคิดพิจารณาสถานการณ์ในมุมมองต่างๆ หรือมีมุมมองอื่นๆ เพิ่มมากขึ้นจากที่ผ่านมา และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สอดคล้องกับการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation Interviewing: MI) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่ใช้วิธีการชี้นำ หรือชักชวนอย่างเป็นระบบ โดยไม่ตัดสิน หรือกดดัน แต่ให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายและเป็นอันตราย ตามความเหมาะสมและตามความเป็นจริง (จันจิรา หินขาว และคณะ, 2563) ดังนั้น เด็ก

และเยาวชนที่ได้รับการปรับเปลี่ยนความคิด จะช่วยให้เกิดการควบคุมตนเองมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในท้ายที่สุด (ดาราวรรณ ต๊ะปินตา, 2558)

ขณะที่การให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิมให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ได้เห็นข้อเท็จจริง ประโยชน์ โทษ ของพฤติกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ซึ่งเป็นการจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด ด้วยการให้ความรู้ที่ถูกต้อง ทำให้เด็กและเยาวชนคิดคำนึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ และเลือกวิธีการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ โดยการหักห้ามใจตนเอง และเลือกที่จะปฏิเสธต่อสถานการณ์ล่อลวงเมื่อจะกระทำผิด รวมถึงการควบคุมตนเองให้อดทน อดกลั้น หลีกเลี่ยงการปะทะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ (2557) ที่พบว่า เด็กและเยาวชนต้องอาศัยความอดทนและความเข้มแข็งทางจิตใจเพื่อต่อสู้กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ที่ทำให้เกิดการควบคุมตนเองในการเผชิญกับสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิดซ้ำ และ Krug และคนอื่น ๆ (2002); เสกสัณ เครือคำ และคนอื่น ๆ (2562) พบว่าลักษณะทางด้านจิตใจซึ่งเป็นปัจจัยภายในหรือเป็นปัจจัยส่วนบุคคลนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชน และทำให้เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงในการกระทำความผิดได้มากกว่าบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ การให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม เป็นส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นได้ผ่านการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) ที่ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ การเรียนรู้ และประสบการณ์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2559; อังคณา หมอนทอง, 2558)

ในส่วนของการเสริมสร้างการตระหนักรู้ถึงข้อเท็จจริงให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดการรับรู้และยอมรับเกี่ยวกับตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ รวมถึงการหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำนั้นเป็นการจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด ด้วยการมองไกลถึงวันข้างหน้า เกิดความคิดคำนึงถึงอนาคตมากขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถอดทนต่อแรงกระตุ้นต่อการตอบสนองสถานการณ์ล่อลวง เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรืออนาคตของแต่ละบุคคล มีการควบคุมตนเองให้หยุดคิดอย่างถี่ถ้วนโดยมีการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก่อนกระทำตามสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิด (Gottfredson และ Hirschi, 1990) ทั้งนี้ การเสริมสร้างการตระหนักรู้ถึงข้อเท็จจริงยังสอดคล้องกับการให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ที่เน้นการทำให้บุคคลเกิดความตระหนัก

รู้ในตนเองจนเกิดการยอมรับตนเองและนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ (นิสรา คำมณี และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2560)

นอกจากนี้ยังมีการใช้การเสริมแรงเข้ามาช่วยในระหว่างการให้คำปรึกษา อาทิ การชมเชย การให้กำลังใจ เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมีกำลังใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ดียิ่งขึ้นต่อๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivational interviewing: MI) (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2560)ที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการให้คำปรึกษา โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาอาจใช้การกระตุ้นผู้ให้คำปรึกษา ด้วยการชมเชย การให้กำลังใจ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการให้คำปรึกษาที่ใส่ใจกับความรู้สึกของเด็กและเยาวชน โดยไม่เน้นวิธีการแก้ไขปัญหา (พสุ วุฒิมันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564)

รวมถึงการติดตามและประเมินเด็กและเยาวชนหลังให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อหาข้อสรุปตลอดระยะเวลาในการควบคุม ดูแล และติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษา ระหว่างเข้ากระบวนการให้คำปรึกษา และภายหลังจากการเข้ารับการให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนยุติการปรึกษาของกระบวนการให้คำปรึกษา โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นที่ให้การปรึกษา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการติดตามผล ที่จะนำไปสู่การให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป และทำให้กระบวนการการให้คำปรึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ได้ในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559; พสุ วุฒิมันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564)

สรุปได้ว่า แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนให้คำปรึกษา เป็นการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา การประเมินระดับความเสี่ยงก่อนให้คำปรึกษา และการสร้างสัมพันธภาพ 2) ทำความเข้าใจสาเหตุหลัก เป็นการทำความเข้าใจเนื้อแท้ของปัญหา การเรียนรู้มุมมองเด็ก และการสร้างปัญหาร่วมกัน 3) ดำเนินการและติดตามผล เป็นการจัดกิจกรรม จัดกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง ยกตัวอย่างให้ได้คิด ปรับเปลี่ยนมุมมองผู้ให้ข้อมูลหลัก ให้ความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม เสริมสร้างการตระหนักรู้ถึง ข้อเท็จจริง วิธีการอื่นควบคู่ไปกับการให้คำปรึกษา การเสริมแรง และการติดตามและประเมินหลังการให้คำปรึกษา

ซึ่งจะเห็นได้ว่า แนวทางการให้คำปรึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับหลักการให้คำปรึกษา (พสุ วุฒิมันท์ และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์, 2564; วิจิตรา อัครพิชญธร, 2562) และสอดคล้องกับกระบวนการให้คำปรึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ (2559) โดยมีการดำเนินการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับ

ทฤษฎีการควบคุมตนเองตามแนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) และกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิด 2) การหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ และ 3) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและเป็นช่วงวัยที่เชื่อในความคิดของตนเอง ค้นหาความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง จนเกิดการเรียนรู้และรับรู้ผลที่เกิดจากการกระทำ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของ Erikson (1950) จึงทำให้เด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์จากการกระทำผิดครั้งแรก เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ล่อลวงมาสู่การกระทำความผิดเด็กและเยาวชนจะมีการมองไกลถึงวันข้างหน้าและคิดถึงผลที่จะตามมาหากเลือกที่จะกระทำผิดอีก เกิดการปรับมุมมองจากการเรียนรู้ มีการคิดคำนึงอย่างถี่ถ้วนก่อนลงมือกระทำตามสถานการณ์ล่อลวงให้กระทำผิด ส่งผลให้เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมในเชิงบวกออกมาและสามารถข่มพฤติกรรมในเชิงลบหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตัวเองของ Gottfredson และ Hirschi (1990)

ขณะที่ แนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชนนั้น ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีการเตรียมการก่อนให้คำปรึกษาและทำความเข้าใจสาเหตุหลัก ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการให้การปรึกษา และหลักการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ทำให้การให้คำปรึกษาสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ส่งผลให้ผู้ให้คำปรึกษามีความรู้และมีทักษะพื้นฐานของการให้คำปรึกษา สามารถวิเคราะห์ จำแนก และวางแผนการในการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนแต่ละราย และมีความพร้อมในการให้คำปรึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เมื่อเด็กและเยาวชนหรือผู้รับคำปรึกษาเกิดความคุ้นเคยกับผู้ให้คำปรึกษา มีไว้วางใจในการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ จะช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาเข้าใจมุมมองของเด็กและเยาวชนและเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาซึ่งช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถให้คำปรึกษาปัญหาได้ตรงจุด โดยมีการให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกับการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation Interviewing: MI) ซึ่งมีกระบวนการให้คำปรึกษา ที่ทำการค้นหาปัญหา และแก้ไขหรือขจัดความลังเลใจของผู้รับการปรึกษา โดยใช้วิธีการโน้มน้าว ชักชวน จูงใจ เพื่อให้เกิดการคล้อยตาม ก่อให้เกิดการรู้คิด และตระหนักถึงปัญหาของตนเอง ทำให้เกิดแรงจูงใจและมีการตั้งเป้าหมาย นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) ที่ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ การเรียนรู้และประสบการณ์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระ

ปกรณ์, 2559; อังคณา หมอนทอง, 2558) ส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับความรู้ใหม่หรือเพิ่มเติมความรู้เดิม มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ได้เห็นข้อเท็จจริง ประโยชน์และโทษของการทำพฤติกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ซึ่งเป็นการจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิดซ้ำ โดยการหักห้ามใจตนเองและเลือกที่จะปฏิเสธต่อสถานการณ์ล่อลวงเมื่อจะกระทำผิด รวมถึงการควบคุมตนเองให้อดทน อดกลั้น หลีกเลี่ยงการปะทะ และยังสอดคล้องกับ การให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) ที่เน้นการทำให้บุคคลเกิดความตระหนักรู้ในตนเองจนเกิดการยอมรับตนเองและนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ (นิสรา คำมณี และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์, 2560) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับการเสริมสร้างการตระหนักรู้ถึงข้อเท็จจริง เกิดการรับรู้และยอมรับเกี่ยวกับตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ ความคิดและความรู้สึกจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ รวมถึงการหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ มีการจัดการกับสถานการณ์ล่อลวงเพื่อไม่ให้กระทำความผิดซ้ำ และมีการควบคุมตนเองให้หยุดคิดอย่างถี่ถ้วนถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก่อนกระทำตามสถานการณ์ที่นำไปสู่การกระทำผิด (Gottfredson และ Hirschi, 1990)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป และข้อจำกัดในงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ไปกำหนดแผนงานหรือนโยบายของสำนักงานคุมประพฤติและใช้เป็นแนวทางในการดูแลส่งเสริมการควบคุมตนเองเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ โดยอาศัยจากผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนกระบวนการควบคุมตนเอง หรือเพื่อเสนอแนะถึงการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาต่างๆ มาใช้ในการให้คำปรึกษา

1.2 ผลจากการศึกษานำร่องของหน่วยงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) จัดทำเป็นโครงการหรือเป็นคู่มือปฏิบัติหรือแนวทางในการทำงานสำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองเพื่อลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนและเพื่อลดอัตราการกลับมากระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนภายหลังจากการพ้นคุมประพฤติ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 นำกระบวนการควบคุมตนเองที่ได้จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการควบคุมตนเองให้แก่เด็กและเยาวชนไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำอีกในอนาคต โดยแนวทางการให้คำปรึกษาที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนประกอบไปด้วยการให้คำปรึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation Interviewing: MI) การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ (Gestalt) การให้คำปรึกษาแบบอัตถิภาวะนิยม (Existential) ทั้งนี้ในแต่ละแนวทางการให้คำปรึกษาสามารถนำไปประยุกต์กับแต่ละขั้นตอนของกระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชน

2.2 นำแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ที่ได้จากงานวิจัย ไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชน อาทิ ให้ความรู้เพิ่มเติมหรือฝึกอบรมให้มีความชำนาญตามแนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษาตามแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการทำงานการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองและเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการจำแนกระยะเวลาการไม่กลับมากระทำผิดซ้ำ หลังจากได้รับการปล่อยตัวระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี เพื่อศึกษาความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละช่วงเวลา

3.2 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ออกแบบการวิจัยเชิงทดลอง ที่พัฒนาโปรแกรมการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน เพื่อลดโอกาสการกระทำผิดซ้ำ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำผิดในฐานความผิดเดิม หรือเป็นการกระทำผิดในฐานความผิดอื่นๆ นอกจากนี้ในการวิจัยเชิงปริมาณอาจจะศึกษาจากประเด็นที่ได้ในสวนของกระบวนการควบคุมตนเอง อาทิ มุมมองใหม่ เป้าหมายในชีวิต นึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา แน่วแน่ตั้งใจ เป็นต้น ว่ามีความสัมพันธ์กับการควบคุมตนเองหรือการกระทำผิดซ้ำ

4. ข้อจำกัดงานวิจัย

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (face-to-face interaction) เป็นการสัมภาษณ์แบบออนไลน์และการสนทนาผ่านโทรศัพท์ ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมขณะทำการสัมภาษณ์ได้

บรรณานุกรม

Akers, R. L. (1991). Self-control as a general theory of crime. *Journal of Quantitative Criminology,* 7(2), 201-211.

Baumeister, R. (2018). *Self-regulation and Self-control: Selected works of Roy F. Baumeister*. New York, NY: Routledge.

Burt, C. H. (2020). Self-control and crime: beyond Gottfredson & Hirschi's theory. *Annual Review of Criminology,* 3, 43-73.

Cheung, T. T. L., Gillebaart, M., Kroese, F., & De Ridder, D. (2014). Why are people with high self-control happier? The effect of trait self-control on happiness as mediated by regulatory focus. *Frontiers in psychology,* 5, 722.

Cloward, R. A., & Ohlin, L. E. (2015). Differential Opportunity Theory Delinquency and Opportunity *Criminology Theory* (159-172). UK: Routledge.

Erikson, E. H. (1950). Growth and crises of the "healthy personality".

Gillebaart, M., & de Ridder, D. T. (2015). Effortless self‐control: A novel perspective on response conflict strategies in trait self‐control. *Social and Personality Psychology Compass,* 9(2), 88-99.

Gottfredson, M. R. (1984). *Victims of crime: The dimensions of risk* (81): HM Stationery Office London, UK.

Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. CA: Stanford University Press.

Hay, C., & Forrest, W. (2006). The development of self‐control: Examining self‐control theory's stability thesis. *Criminology,* 44(4), 739-774.

Hirschi, T. (1969). Key idea: Hirschi’s social bond/social control theory. *Key Ideas in Criminology Criminal Justice*(1969), 55-69.

Karoly, P. (1993). Mechanisms of Self-Regulation: A Systems View. *Annual Reviews in Psychology,* 44, 23-52.

Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The lancet,* 360(9339), 1083-1088.

Reckless, W. C., & Dinitz, S. (1967). Pioneering with self-concept as a vulnerability factor in delinquency. *The Journal of Criminal Law, Criminology, and Police Science,* 58(4), 515-523.

Rosenbaum, M. (1990). The role of learned resourcefulness in the self-control of health behavior *Learned resourcefulness: On coping skills, self-control, and adaptive behavior.* (3-30). New York, NY: Springer.

Ryan, K., Greene, J., Lincoln, Y., Mathison, S., Mertens, D. M., & Ryan, K. (1998). Advantages and challenges of using inclusive evaluation approaches in evaluation practice. *American Journal of Evaluation,* 19(1), 101-122.

Sutherland, E. H. (2015). Differential Association Theory F. Williams และ M. McShane *Criminology Theory: Selected Classic Readings* (2nd). UK: Routledge.

Thoresen, C. E., & Mahoney, M. J. (1974). *Behavioral self-control.* United States: Holt Rinehart and Winston.

Vaughan, T. J., Ward, J. T., Bouffard, J., & Piquero, A. R. (2019). The general factor of self-control and cost consideration: A critical test of the general theory of crime. *Crime & Delinquecy,* 65(6), 731-771.

Vazsonyi, A. T., Mikuška, J., & Kelley, E. L. (2017). It's time: A meta-analysis on the self-control-deviance link. *Journal of Criminal Justice,* 48, 48-63.

Wendel, B. E., Rocque, M., & Posick, C. (2020). Rethinking self-control and crime: Are all forms of impulsivity criminogenic? *European Journal of Criminology,* 00(0), 1-19.

Weng, X., & Chui, W. H. (2018). Assessing two measurements of self-control for juvenile delinquency in China. *Journal of Contemporary Criminal Justice,* 34(2), 148-167.

Wiatrowski, M. D., Griswold, D. B., & Roberts, M. K. (1981). Social control theory and delinquency. *American sociological review*, 525-541.

Wirojkul, R. (2017). Drug use among juveniles in the observation, protection centers and training schools in thailand: An analysis of causal factors. *International Journal of Criminal Justice Sciences,* 12(2).

กรมคุมประพฤติ, กองอำนวยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการคุมประพฤติ. (2564). *คู่มือการ*

ปฏิบัติงานคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: กรมคุมประพฤติ.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2558). *รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2562). *กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2563). *รายงานสถิติคดี ประจำปี 2563*. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

กรมราชทัณฑ์. (2561). สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง. 12 ธันวาคม 2564 http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/Home

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *การให้การปรึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัลยา เหล่าจก, และ พลกฤต แสงอาวุธ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, *2*(2), 47-56.

กัลยา ตาสา และคนอื่นๆ. (2563). ผลของโปรแกรมการบำบัดความคิดและพฤติกรรมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นที่กระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, *21*(3), 262-274.

ขวัญตา บาลทิพย์, และ สิริลักษณ์ จันท์มะ. (2556). กระบวนการสร้างเป้าหมายในชีวิตของเยาวชนไทยที่มีชีวิตอยู่กับเอชไอวี. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, *33*(3), 1-16.

จันจิรา หินขาว และคณะ. (2563). การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจแบบกลุ่มในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, *31*(1), 205-212.

จารีศรี กุลศิริปัญโญ. (2558). การพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารพยาบาลทหารบก*, *16*(2), 123-130.

จิรัชยา เจียวก๊ก และคนอื่นๆ. (2563). การศึกษาอิทธิพลและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, *2*(1), 19-43.

จิรายุ เลิศเจริญวนิช. (2557). *อิทธิพลของการควบคุมตนเองและการวางกรอบการตัดสินใจต่อเจตนาและพฤติกรรมเพื่อส่วนรวมในภาวะยุ่งยากสองด้านทางสังคม* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จิรทธิ์พล ภูวไชยจีรภัทร และคณะ. (2561). ปัจจัยกดดันและปัจจัยการควบคุมตนเองกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, *10*(2), 425-451.

จีรวรรณ วารุกะ. (2562). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ* (สารนิพนธ์ นต.ม.). คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.

ชญรัฐฐ์ อิ่มโสมนัสสกุล. (2558). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแนวคิดทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง. *วารสารการวิจัยบริหารการพัฒนา*, *5*(2), 13-23.

ชาย โพธิสิตา. (2562). *ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

ชาริณี กระตุฤกษ์. (2560). *การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา* (วิทยานิพนธ์ นต.ม.). คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.

ซาอีดะห์ เกษา. (2558). *วัยรุ่นกับความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดสตูล* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ณัชชา ขุนช่วยเจริญ และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์. (2559). ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการยับยั้งชั่งใจของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, *8*(2), 58-72.

ณาตรการณ์ ชยุตสาหกิจ. (2557). *การสนับสนุนจากครอบครัว ความหมายในชีวิต และสุขภาวะในเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้สารเสพติด: การวิจัยแบบผสานวิธี* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. จิตวิทยา). คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ดาราวรรณ ต๊ะปินตา. (2558). *โครงการประสิทธิผลของคู่มือการปรับความคิดและพฤติกรรมด้วยตนเองต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ติดสุรา*. กรุงเทพฯ: แผนงานการพัฒนาระบบการดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุรา (ผรส.).

ตะลึง! พบสถิติเด็กละเยาวชนหลงผิดก่อคดีซ้ำกว้าร้อยละ 40 ส่วนใหญ่พัวพันค้ายาเสพติด. (2565, 17 พฤษภาคม). *บ้านเมือง*.

ทรรศพล ขุนรัง. (2556). *สาเหตุการกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย์: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานลักทรัพย์นักโทษเด็ดขาดฝ่ายควบคุมแดน 8 เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์ รป.ม.). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.

เทอดศักดิ์ เดชคง. (2560). *สนทนาสร้างแรงจูงใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ*. กรุงเทพฯ:

บียอนด์ พับลิสชิ่ง.

ธนัชพร วุฒิพงศ์. (2557). *อิทธิพลของการกำกับการแสดงออกของตนและการพร่องในการควบคุมตนต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

นพวัลภ์ คงคาลิหมีน, พัชราภรณ์ ชูสิงห์แค, และ ปรางทิพย์ เอียดหมุน. (2559, 23 มิถุนายน 2559). การศึกษาพฤติกรรมการกระทำความผิด กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่มารายงานตัวต่อศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดสงขลา. Paper presented at the *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7*, หาดใหญ่.

นภา อินธิบาล. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด: กรณีศึกษาเรือนจำกลางชลบุรี* (งานนิพนธ์ รศ.ม.). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

นฤมล ฮะอุรา, กุลทัต หงส์ชยางกูร, และ กาญจน์สุนภัส บาลทิพย์. (2559). ประสบการณ์การใช้สารเสพติดของวัยรุ่นมุสลิม จังหวัดสตูล. *วารสารวิทยบริการ*, *27*(3), 55-63.

นาถยา คงขาว. (2559). *ผลการปรึกษากลุ่มแบบอัตถิภาวะนิยมต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น* (วิทยานิพนธ์ วท.ม. จิตวิทยาการปรึกษา). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

นิศากร อุบลสุวรรณ. (2557). *การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พัฒนามนุษย์และสังคม). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

นิสรา คำมณี และวรากร ทรัพย์วิระปกรณ์. (2560). การพัฒนาการปรึกษากลุ่มบูรณาการพหุทฤษฎีระหว่างทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมและทฤษฎีเผชิญความจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของผู้ต้องขังหญิง ในทัณฑสถานหญิง. *วารสาริชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *25*(48), 59-77.

บังอร ศิริโรจน์ และคณะ. (2559). ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการติดตาม ดูแลช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดคดียาบ้า หลังได้รับการปล่อยตัวกลับสู่ชุมชน. *วารสารวิจัยสังคม*, *39*(1), 39-72.

ปกรณ์ มณีปกรณ์. (2564). การศึกษาประสบการณ์ด้านการเสพสารเสพติดและจริยธรรมคุณธรรมค่านิยมที่ได้รับการปลูกฝังมาของเยาวชนที่เสพและไม่เสพสารเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, *10*(1), 42-55.

ปภัสรา บุตรจินดา, และ ญาดา กาศยปนันทน์. (2562). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำ

ความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน. *Paper presented at the การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 14*, กรุงเทพมหานคร.

ประกายเพชร แก้วอินทร์, และ ภุชงค์ เสนานุช. (2561). ปัจจัยส่วนบุคคล สังคมและระดับความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุและพฤติกรรม การใช้ยาเสพติดชนิด 4X100 ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเขต 8 และ 9. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, *26*(2), 205-233.

ปุณยวัจน์ ไตรจุฑากาญจน์. (2562). มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญากับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม. *วาสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, *45*(2), 52-79.

พระครูภาวนาวีรานุสิฐ (ปณญาวุฑฺโฒ) และคนอื่นๆ. (2560). การให้คำปรึกษาแบบกระบวนการกลุ่มตามหลักจิตวิทยา: การสอบอารมณ์กลุ่ม. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, *5*(2), 366-375.

พระมหาสมชาย จำปาทอง. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี: ศึกษาในแนวทางทฤษฎีความผูกพันทางสังคม ทฤษฎีการควบคุมตนเอง และทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพ.

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. (2553, 16 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, *127*.

พสุ วุฒินันท์, และ นาฏนภางค์ โพธิ์ไพจิตร์. (2564). แนวทางการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม. *วารสารพุทธจิตวิทยา*, *6*(1), 9-18.

พัชรินทร์ ซำศิริพงษ์. (2561). การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติด. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*, *5*(3), 23-30.

พิมพิกา ตันสุวรรณ. (2561). *การเล่นบำบัดแบบเกสตัลท์ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมในเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

พิริยา ยังรอต. (2558). *ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ* (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ฟาติมะห์ ขันธศักดิ์. (2558). *สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและกระบวนการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553* (รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา รศ.บ.).

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ยะลา.

ภัทราวรรณ รัตนเกษตร. (2562). การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายและการป้องกันการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. *วารสารนิติรัฐกิจ และสังคมศาสตร์*, *3*(2), 125-152.

ภัสสร เรืองฤทธิ์. (2562). *ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553* (วิทยานิพนธ์ นต.ม.). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.

รัตติกร เหมือนนาดอน, ยุพาภรณ์ ติรไพรวงศ์, เจียมใจ ศรีชัยรัตนกูล, และ สันติ ยุทธยง. (2562). การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านการสะท้อนคิด. *วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล*, *35*(2), 13-25.

รุ่งอรุณ ชนะวีรวรรณ. (2558). *ปัจจัยและสภาวะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิด กรณีศึกษานักโทษเด็ดขาดคดีความผิดต่อชีวิตในเรือนจำอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น* (ผลงานส่วนบุคคล). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

เรืองสิทธ์ เนตรนวลใย และคนอื่นๆ. (2557). กระบวนการเข้าสู่การบำบัดรักษาเพื่อเลิกใช้ยาบ้านด้วยความสมัครใจของเยาวชนไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, *19*(2), 36-44.

เลอพร ศุภสร. (2562). การเปิดรับข่าวอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ*, *5*(2), 150-168.

วนัญญา แก้วแก้วปาน, ชนิดา มิตรานันท์, และ อัจศรา ประเสริฐสิน. (2561). การศึกษาลักษณะของทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวของเยาวชนผู้กระทำผิด. *วารสารการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, *12*(2), 70-86.

วรนุช มะธิปิไข. (2560). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการควบคุมตนเองด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสีดาวิทยา จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, นนทบุรี.

วัชรี ทรัพย์มี. (2556). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลลักษณ์ ลังกา และคนอื่นๆ. (2560). โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยภูมิคุ้มกันที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.). *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, *30*(1), 101-118.

วิจิตรา อัครพิชญธร. (2562). ทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา. 12 ธันวาคม 2564 http://ctublog.christian.ac.th/blog_orm/2019/09/09/ทักษะเบื้องต้นในการให้

ศรุต สงวนสุข. (2561). ยุทธศาสตร์การป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำผิด ในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ*, *4*(2), 1-21.

ศิริลักษณ์ ปัญญา และเสาวลักษณ์ ทาแจ้ง. (2563). การกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสังคมไทยยุค 4.0. *พยาบาลสาร*, *47*(2), 514-525.

ศิริวรรณ กมลสุขสถิต. (2563). แนวทางในการป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, *7*(1), 1-19.

สถาบันรามจิตติ, Child Watch Thai, และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2555). Child Watch สถานการณ์เด่นด้านเด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555. 12 ธันวาคม 2564 http://www.teenpath.net/data/r-research/00011/tpfile/00001.pdf

สมโภชณ์ อเนกสุข. (2564). วิธีการเชิงปริมาณ และวิธีการเชิงคุณภาพ สู่วิธีการวิจัยแบบผสม. *e-Journal of Education Studies, Burapha University, 3*(1), 1-16.

สรณ สุวรรณเรืองศรี, โสเพ็ญ ชูนวล, และ วราคณา ชัชเวช. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเอง ความเครียดกับสมดุลชีวิตของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น. *วารสาร มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, *7*(3).

สรวงธร นาวาผล, และ พรรณี บัวเล็ก. (2561). มุมมองต่อชีวิตและสังคมของเยาวชนที่กระทำผิดกรณียกพวกตีกัน. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, *14*(1), 259-275.

สาระ มุขดี. (2559). *การพัฒนารูปแบบการควบคุมตนเองตามแนวพุทธจิตวิทยา สำหรับนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช* (ดุษฎีนิพนธ์ พศ.ด.). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2564). *รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมประจำปี พ.ศ.2563.* กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม.

สิทธา ด่านพงษ์ประเสริฐ, และ อภิรัตน์ กังสดารพร. (2563). พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติดแบบผสม. *Paper presented at the การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 15*, ปทุมธานี.

สิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรง

ของเด็กและเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัย มสด สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *10*(3), 17-36.

สุดสงวน สุธีสร. (2554). *อาชญาวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุธาทิพย์ กลีบบัว, บัญญัติ ยงย่วน, และ พัชรินทร์ เสรี. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับการควบคุมตนเองของเยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด. *วารสารวิทยบริการ*, *30*(1), 189-199.

สุพัชญา ด้วงคง, นิรันดร์ จุลทรัพย์, และ วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิน. (2561). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวนิยมต่อลักษณะ มุ่งอนาคตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพจากการใช้ยาเสพติดในปอเนาะญาลันนันบารู อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, *5*(3), 217-229.

สุภัทรา ปกาสิทธิ์ วโรตม์สิกขดิตถ์, และ จุฑารัตน์ พรพุทธศรี. (2563). การกระทำผิดซ้ำ: นิยามและสถิติข้อมูลของกระทรวงยุติธรรม. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, *13*(2), 167-182.

สุรัสวดี กัลยาสิทธิ์. (2558). *มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในคดียาเสพติด* (วิทยานิพนธ์ นต.ม.). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สุราธาดา สิงหาวาโน, และ เพ็ญพักตร์ อุทิศ. (2561). ปัจจัยทำนายพลังต้านการเสพยาบ้าซ้ำของวัยรุ่นที่เสพยาบ้า. *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, *30*(1), 70-83.

สุววุฒิ วงศ์ทางสวัสดิ์, และ อรัญญา ตุ้ยคำภีร์. (2560). การส่งเสริมสุขภาวะในนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลแบบออนไลน์. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, *9*(2), 56-72.

เสกสัณ เครือคำ, พิชัย เสนา, และ กัญญ์ฐิตา ศรีภา. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, *11*(2), 117-135.

หทัยชนก พันพงค์. (2555). *การพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเองสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

หยุด ! เด็ก-เยาวชน กระทำผิดซ้ำ วช. ผนึก โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ผลักดัน 3 แพลตฟอร์ม 8 นวัตกรรมยุติธรรมท้าทายไทย. (2565, 26 พฤษภาคม). *กรุงเทพธุรกิจ*.

อังคณา หมอนทอง. (2558). *ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* (วิทยานิพนธ์ วท.ม. จิตวิทยากรให้คำปรึกษา). คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

อัจฉรียา ชูตินันทน์. (2562). การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงตามกฎหมายของประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *10*(ฉบับพิเศษ), 259-293.

อัญพัชญ์ ศักดิ์เมธารัตน์. (2558). การลักทรัพย์ของเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี: สาเหตุและแนวทางแก้ไข. *วารสารสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, *12*(2), 159-185.

อุนิษา เลิศโตมรสกุล, และ อัณณพ ชูบำรุง. (2561). *อาชญากรรมและอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

MF-04-version-2.0
วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 162/2564E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: ภรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นางสาว ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ

สังกัด: บัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารที่รับรอง:
1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 9 เมษายน 2564
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 9 เมษายน 2564
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 9 เมษายน 2564
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 9 เมษายน 2564

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-162/2564
วันที่ให้การรับรอง : 09/04/2564
วันหมดอายุใบรับรอง : 09/04/2565

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 เมษายน 2564

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 162/2564E

เรียน นางสาว ทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-162/2564

ตามที่ท่านได้ส่งโครงร่างการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 162/2564E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้ คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2564 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number	SWUEC/E/G-162/2564
Date of Approval	9 เมษายน 2564 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration	9 เมษายน 2565
Continuing Review	ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 9 เมษายน 2565)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ใคร่ขอความกรุณาให้ผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-162/2564) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430
โทรสาร 0-2259-1822

MF-10-1-version-2.0
วันที่ 18 ต.ค. 61

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่เด็กในปกครองของท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี เด็กในปกครองของท่านอาจจะขอเอกสารนี้กลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท แพทย์ประจำตัวของเด็กในปกครองของท่าน หรือแพทย์ท่านอื่น เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย .....การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: ...กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ.....สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11(ศาลเยาวชนและครอบครัว).....

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย....นางสาวทรรศนีย์...เหมวัตถกิจ.....

สถานที่วิจัย.....สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว).....

สถานที่ทำงานและหมายเลขโทรศัพท์ของหัวหน้าโครงการวิจัยที่ต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ

....นางสาวทรรศนีย์..เหมวัตถกิจ.....นิสิตปริญญาโท...สาขาจิตวิทยาประยุกต์.....มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....

โทรศัพท์มือถือหมายเลข 086-415-5131.....

ผู้สนับสนุนทุนวิจัย.....ไม่มี.....

ระยะเวลาในการวิจัย...3...เดือน..15.วัน.....

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อ...ค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำและเพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน.....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย....ประโยชน์ในเชิงวิชาการมุ่งหวังให้ได้องค์ความรู้ด้านกระบวนการควบคุมตนเองในบริบทของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....ซึ่งเป็นองค์ความรู้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านการควบคุมตนเองให้แก่เด็กและเยาวชนและในเชิงปฏิบัติการมุ่งหวังให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างการควบคุมตนเอง หรือพัฒนาโปรแกรมในการบำบัด ฟื้นฟู แก้ไข เด็กและเยาวชนที่อยู่ในกระบวนการการควบคุมความประพฤติและเหมาะสมแก่บริบทของเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน.....

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ...ท่านไม่กระทำผิดซ้ำในระยะเวลาอย่างน้อย1 ปี..ในฐานความผิดเดิมหรือฐานความผิดอื่นๆ.....

จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ....9...คน....โดยจะแบ่งตามฐานความผิดฐานละ 3..คน..ดังนี้.....ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ...ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์...ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย.....

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

- ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ณ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)
- รวมระยะเวลาที่ท่านต้องร่วมอยู่ในโครงการวิจัย ครั้งละ 1 ชม.

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย.....การให้สัมภาษณ์ ใช้ระยะเวลาครั้งละ..1..ชม...อาจเกิดความเมื่อยล้า.....

ค่าตอบแทนที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้รับ.....ค่าเดินทางเพื่อมาติดต่อตามนัดครั้งละ...300-500....บาท...ตามความเหมาะสม.....

ค่าใช้จ่ายที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องรับผิดชอบเอง.....ไม่มี.....

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วและไม่ปิดบัง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย จะถูกเก็บรักษาไว้โดยไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นราย บุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวมโดยไม่สามารถระบุข้อมูลรายบุคคลได้ ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคล อาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย สถาบัน หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบ รวมถึงคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในคนมีหน้าที่ตรวจสอบได้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ โดยการถอนตัวจากการเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้จะไม่มีผลต่อการดำเนินชีวิตหรือการควบคุมความประพฤติใดๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมวิจัย การเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ข้อมูลต่างๆ ของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยชื่อของท่าน การนำเสนอข้อมูลจะเป็นการนำเสนอในภาพรวม ทั้งนี้ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีรหัสผ่านของผู้วิจัยเท่านั้น ส่วนเอกสารจะถูกเก็บไว้ในตู้เอกสารที่ใส่กุญแจเป็นเวลา 1 ปี หลังการเผยแพร่ผลการวิจัยและจะถูกนำไปทำลายหลังจากนั้น

หากเด็กในปกครองของท่านได้รับการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงนี้ ท่านสามารถแจ้งให้ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนทราบได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย อาคารศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 20 โทร (02) 649-5000 ต่อ 11019 โทรสาร: (02) 259-1822

ลงชื่อ..... ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(.....)
วันที่.....

MF-10-2-version-2.0
วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย
(Informed Consent Form)

วันที่ .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
หมู่ที่.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ขอทำหนังสือนี้ให้ไว้ต่อหัวหน้าโครงการวิจัยเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า
ข้อ 1 . ข้าพเจ้า ได้รับทราบโครงการวิจัยของ.....นางสาวทรรศนีย์...เหมวัตถกิจ.....
เรื่อง..การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง:...กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ...สำนักงานคุมประพฤติ....
กรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว).....
ข้อ 2. ข้าพเจ้า ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ โดยมิได้มีการบังคับขู่เข็ญ หลอกลวงแต่ประการใด และจะให้ความร่วมมือในการวิจัยทุกประการ
ข้อ 3. ข้าพเจ้า ได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประสิทธิภาพ ความปลอดภัย อาการหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางป้องกัน และแก้ไข หากเกิดอันตราย ค่าตอบแทนที่จะได้รับ ค่าใช้จ่ายที่ข้าพเจ้าจะต้องรับผิดชอบจ่ายเอง โดยได้อ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และตกลงรับผิดชอบตามคำรับรองในข้อ 5 ทุกประการ
ข้อ 4. ข้าพเจ้า ได้รับการรับรองจากผู้วิจัยว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยเฉพาะผลสรุปการวิจัยเท่านั้น
ข้อ 5. ข้าพเจ้า ได้รับทราบจากผู้วิจัยแล้วว่า หากมีอันตรายใด ๆ **<u>อันเกิดขึ้นจากการวิจัยดังกล่าว</u>** ข้าพเจ้าจะได้รับการรักษาพยาบาลจากคณะผู้วิจัย โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายและจะได้รับค่าชดเชยรายได้ที่สูญเสียไปในระหว่างการรักษาพยาบาลดังกล่าว ตลอดจนมีสิทธิ์ได้รับค่าทดแทนความพิการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัยตามสมควร
ข้อ 6. ข้าพเจ้า ได้รับทราบแล้วว่าข้าพเจ้ามีสิทธิ์จะบอกเลิกการร่วมโครงการวิจัยนี้ และการบอกเลิกการร่วมโครงการวิจัยจะไม่มีผลกระทบต่อการดูแลรักษาโรคที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป
ข้อ 7. หากข้าพเจ้ามีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย หรือหากเกิดผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์จากการวิจัย สามารถติดต่อกับ.....น.ส.ทรรศนีย์...เหมวัตถกิจ.....โทรศัพท์...086-415-5131.....
ข้อ 8. หากข้าพเจ้า ได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าจะสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับการพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์หรือผู้แทน ได้ที่สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทรศัพท์ 02-649-5000 ต่อ 11019

/ ข้าพเจ้า.....

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความตามหนังสือนี้โดยตลอดแล้ว เห็นว่าถูกต้องตามเจตนาของข้าพเจ้า จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญพร้อมกับหัวหน้าโครงการวิจัยและต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้ยินยอม / ผู้แทนโดยชอบธรรม

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม/หัวหน้าโครงการวิจัย

ลงชื่อ .....
(.....)

ลงชื่อ .....
(.....)

ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมการวิจัย อ่านหนังสือไม่ออก ผู้ที่อ่านข้อความทั้งหมดแทนผู้เข้าร่วมการวิจัยคือ.....
.....จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นพยาน

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

<u>หมายเหตุ</u>

1. ในกรณีผู้ให้ความยินยอมมีอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ จะต้องมีผู้ปกครองตามกฎหมายเป็นผู้ให้ความยินยอมด้วย หรือผู้ป่วยที่ไม่สามารถแสดงความยินยอมได้ด้วยตนเอง จะต้องมีผู้มีอำนาจทำการแทน เป็นผู้ให้ความยินยอม
2. กรณีผู้ยินยอมตนให้ทำวิจัย ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ ให้ผู้วิจัยอ่านข้อความในหนังสือให้ความยินยอมนี้ให้แก่ผู้ยินยอมตนให้ทำวิจัยฟังจนเข้าใจแล้ว และให้ผู้ยินยอมตนให้ทำวิจัยลงนาม หรือพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือรับทราบ ในการให้ความยินยอมดังกล่าวด้วย

480

สำนักประสานงาน
รับที่ 7781
วันที่ ๑๖ เมย ๒๕๖๔
เวลา 11-27 น.

ที่ อว 8718/753

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

กองพัฒนาการคุมประพฤติ
รับที่ 1429
วันที่ ๑๙ เมย ๒๕๖๔
เวลา 9.25

สำนักงานเลขานุการกรม
รับที่ 5215
วันที่ ๑๖ เมย ๒๕๖๔
เวลา 12.43

30 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมคุมประพฤติ

เนื่องด้วย นางสาวทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง : กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)" โดยมี อาจารย์ ดร.ณภัทรรัตน์ ไชยอัครกัลป์ และอาจารย์ ดร.สุพัทธ แสนแจ่มใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง กระบวนการควบคุมตนเอง : กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) กับเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำหลังได้รับการปล่อยตัวเป็นระยะเวลา 1 ปี จำนวน 9 คน ในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์, ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว) ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2564 ถึงเดือนกรกฎาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่ง กองพัฒนาการคุมประพฤติ

(นางวีรวรรณ บรรจงช่วย)
เลขานุการกรม
๑๖ เมย ๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนาการคุมประพฤติ
เพื่อโปรดพิจารณาเห็นควร
ส่ง กลุ่มวิชาการและประสานงานต่างประเทศ

(นางสาวนพรัตน์ ปรีดาภิรมย์)
หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป
๑๙ เมย ๒๕๖๔

เห็นชอบ ดำเนินการตามเสนอ

(นางยศวัฒ์ บริบูรณ์ธนา)
ผู้อำนวยการกองพัฒนาการคุมประพฤติ
๑๙ เมย ๒๕๖๔

มอบคุณตวง เดือน
ปรารถ
19 เม.ย 64

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 086 415 5131

แบบสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ชื่อโครงการวิจัย การศึกษากระบวนการควบคุมตนเอง: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 (ศาลเยาวชนและครอบครัว)

<u>คำชี้แจง</u>

แนวคำถามในการสำภาษณ์เชิงลึกนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ และเพื่อศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่สำหรับส่งเสริมการควบคุมตนเองในเด็กและเยาวชน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ ..... นามสกุล ..... ชื่อเล่น .....

อายุปัจจุบัน ..... ปี อายุขณะกระทำความผิด ..... ปี

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

ระดับการศึกษา.....

ฐานะ .....

สัมพันธภาพทางครอบครัว ☐ อยู่ด้วยกัน ☐ หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่

ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ ☐ บิดามารดา ☐ บิดา ☐ มารดา อื่นๆ .....

ฐานความผิด ☐ คดียาเสพติด ☐ ลักทรัพย์ ☐ ทำร้ายร่างกาย

ระยะเวลาที่ถูกคุมประพฤติ .....

ส่วนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก

วัตถุประสงค์/เนื้อหา	**แนวคิด/ทฤษฎี**	**แนวคำถาม**
1. เพื่อค้นหากระบวนการควบคุมตนเองของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ	ทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Gottfredson และ Hirschi (1990)	1.1. หากเจอสถานการณ์ที่บีบบังคับให้ต้องตัดสินใจ ท่านมีวิธีการปฏิบัติตัวหรือตัดสินใจอย่างไรบ้าง
		1.2. หลักจากที่ท่านผ่านเหตุการณ์ในเรื่องการทำความผิดมาแล้ว ท่านมีวิธีการอย่างไรที่ทำให้ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก
		1.3. หากมีใครมาทำให้ท่านโมโห หรือไม่พอใจท่านมีวิธีรับมือหรือจัดการอย่างไรบ้าง
		1.4. ท่านมีการวางแผนถึงอนาคตหรือเป้าหมายของตนเองอย่างไรบ้าง และท่านได้ทำสิ่งใดที่ทำให้ไปถึงเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้
		1.5. ท่านคิดว่าคนชอบทำอะไรเสี่ยงหรือชอบความท้าทาย มักมีโอกาสกลับมากระทำความผิดมากน้อยเพียงไร เพราะอะไรท่านจึงคิดเช่นนั้น
		1.6. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดท่านจึงไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เพราะเหตุใดท่านจึงคิดเช่นนั้น
		1.7. ท่านคิดว่าสถานที่แบบไหนที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสกลับมากระทำผิดซ้ำมาที่สุด
		1.8. ท่านคิดว่าเมื่อไหร่หรือสถานการณ์แบบไหนที่ทำให้ท่านกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวทรรศนีย์ เหมวัตถกิจ
วัน เดือน ปี เกิด	10 กรกฎาคม 2538
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2560 คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์